Iskra

GLASILO DELAVCEV SOZD ISKRA

Številka 29 – Leto XVII – 15. julij 1978

Edvardu Kardelju izroč. predsednik delavskega sveta SOZD Iskra - Otmar Zorn prvo častno priznanje Iskre, na proslavi v Škofji Loki.

Kardeljeve besede

Kdor je pozorno prisluhnil izredno spontani in topli zahvali Edvarda Kardelja na praznovanju dneva Iskre in borca v Škofji Loki, ko je prejemal naše priznanje in zahvalo za njegov trud in prizadevanje pri uveljavljanju našega samoupravljanja, je lahko samo ugotovil, da so štiri Kardeljeve ugotovitve o naši Iskri še kako pomembne in točne, hkrati pa predstavljajo tudi visoko priznanje našemu velikemu delovnemu kolektivu.

Kardelj je predvsem jasno in nedvoumno ugotovil, da je naša Iskra samostojno in z lastno voljo ter prizadevanjem postala in se razvila ne samo v eno največjih jugoslovanskih elektrokovinskih industrij, temveč tudi v podjetje, ki sodi med največja tovrstna podjetja v Evropi.

Kot drugo značilnost in odliko Iskre je Kardelj predvsem poudaril dejstvo, da naša sestavljena organizacija združenega dela ne uvaža, temveč tudi izvaža svoje lastno znanje, kar vsekakor predstavlja izreden kvaliteten skok in bistveni napredek pri uveljavljanju na področju mednarodne delitve dela. Pri tem je tudi opozoril na dejstvo, da je Iskrin izvoz in presežek nad uvozom ena izmed kvalitetnih komponent našega gospodarjenja.

Kot tretjo značilnost je tovariš Kardelj podčrtal veliko pozornost in tudi uspehe, ki jih Iskra kot celota posveča razvoju samoupravnih odnosov, hkrati pa je opozoril tudi na pomembno dejstvo, da se Iskra odlikuje tudi po tem, da gradi svoje proizvodne obrate na manj razvitih območjih, s čemer izdatno sodeluje pri napredku in razvoju celotne republike.

In končno, kot četrto značilnost je Kardelj označil delo, proizvodno in ustvarjalno delo vseh Iskrašev, ki se najbolje odraža in manifestira prav v sedanjem položaju in tudi v prihodnjem razvoju Iskre, ki je vse svoje dosežke, ves svoj razvoj in današnji položaj tako doma kot v svetu zgradila in ustvarila z ustvarjalnim trdim kljubovalnim delom in zavestnim, nenehnim dviganjem produktivnosti dela. Iz tega pa seveda izhajajo tudi veliki in uspešni napori, ki jih Iskra vlaga v zboljšanje življenjskega standarda svojih delavcev.

Kardeljeve besede so bile na eni strani torej izredno visoko priznanje vsem Iskrašem za njihov dosedanji trud, ustvarjalnost in prizadevanje, hkrati pa so bile tudi briljantna analiza nas samih, našega položaja, naših dosežkov pa tudi napotilo za prihodnost. Hkrati so bile tudi priznanje in potrditev naše dosedanje poti ki ni bila niti lahka niti preprosta, temveč polna težav, odgovornosti in pravilne usmeritve v prihodnost, česar se marsikdaj, ob vsakdanjem delu in opravilu, morda nismo niti tako jasno zavedali.

Zato so nam jasne, tople in prodorne besede tovariša Kardelja lahko samo v vzpodbudo in hkrati v ponos, da smo na pravi poti in da smo lahko, kljub svoji skromnosti, ponosni tako na dosedanje uspehe kot smo lahko tudi prepričani, da smo pravilno in zanesljivo trasirali pot Iskre v neposredno prihodnost.

Dušan Željeznov

Pozdravna brzojavka

Dragi tovariš Tito!

Delavci SOZD Iskra, zbrani na svojem tradicionalnem srečanju ob Dnevu borca, ti pošiljamo svoje borbene delavske pozdrave.

Naše današnje srečanje, ki se ga udeležuje skoraj 20.000 delavcev in svojcev našega kolektiva ter številni vodilni družbenopolitični delavci, poteka v duhu obujanja svetlih tradicij naše narodnoosvobodilne borbe in smotre naših dosežkov in nalog v nadaljnji izgradnji naše samostojne poti v socializem.

Sporočamo ti, da smo pozorno spremljali delo 11. kongresa ZK Jugoslavije, zlasti pa tvoja napotila o odločilnem pomenu bitke za stabilizacijo in sočasnem poglabljanju samoupravnih temeljev naše družbe, ki nam bodo dragocen smerokaz za našo samoupravljavsko prakso.

Zveza komunistov se je pod tvojim vodstvom ponovno potrdila kot vodilna sila, ki nenehno utira nova pota samoupravne preobrazbe naše družbe in osvobajanja človeka in njegovega dela.

Obljubljamo ti, da bomo še odločneje nadaljevali našo borbo za izgradnjo naše samoupravne socialistične in neuvrščene Jugoslavije in si želimo, da bi nas še dolgo vodil in navdihoval.

Škofja Loka, 1. julija 1978

Delavci SOZD Iskra

VELIČASTEN DAN ISKRE

Člani velikega delovnega kolektiva Iskre, njihovi svojci in vabljeni poslovni partnerji so se 1. julija že enajstič po vrsti, v jubilejnem desetem letu srečanj, zbrali na osrednji manifestaciji pripadnosti Iskri in praznovanju dneva borca – dnevu Iskre. Število udeležencev, ki iz leta v leto nezadržno raste in tudi na ta način neposredno prikazuje rast Iskre, je letos doseglo že dvajset tisoč, poleg vseh naštetih pa so se letošnjega srečanja v Škofji Loki udeležili še številni visoki gostje – Edvard Kardelj, član predsedstva SFRJ in CK ZKJ, članica sveta federacije Pepca Kardelj, Sergej Kraigher in Roman Albreht.

Na predvečer letošnjega dneva Iskre je bil na škofjeloškem gradu bogat kulturni večer, odprta pa je bila tudi razstava del članov Društva likovnikov Iskre, o čemer podrobneje pišemo na kulturni strani današnje številke.

V soboto, 1. julija, pa so se od vsepovsod že zgodaj začele stekati množice Iskrašev in njihovih svojcev k proslavitvi našega letošnjega praznika. Blizu 20.000 se jih je zbralo na prireditvenem prostoru ob škofjeloškem gradu.

Slavnost sta s skupnim nastopom začela škofjeloška godba na pihala in moški pevski zbor Iskre – Elektromehanike iz Kranja z Internacionalo.

Na govorniškem odru so se nato zvrstili številni govorniki, kot prvi pa Ljubomir Slavković, direktor TOZD Gospodinjski aparati, ki je pozdravil goste in udeležence proslave v imenu prirediteljev letošnjega dneva Iskre – temeljnih organizacij DO Široka potrošnja.

Sledil je pozdravni govor predsednika Občinske skupščine Škofja Loka, Viktorja Žaklja, potem pa še govor predsednika aktivov ZZB NOV SOZD Iskra, Franca Križnarja.

Slavnostni govor na proslavi je imel predsednik delavskega sveta SOZD Iskre – Otmar Zorn.

Po krajšem nagovoru je za tem Dragica Rome, podpredsednica RO ZZB NOV, razvila prapor mladinske pohodne enote „Odred partizanskih delavnic 99 d", ki jo sestavljajo mladi iz Iskre, PTT in RTV.

V nadaljevanju slavnostnega sporeda je nato predsednik DS SOZD Iskra Otmar Zorn izročil Edvardu Kardelju častno priznanje Iskre. Tovariš Edvard Kardelj se je v krajšem nagovoru za to priznanje zahvalil, nato pa je sledila še podelitev letošnje nagrade Iskre Franju Valenčiču ter priznanj dr. Alojzu Trontlju, Jožetu Čebeli, Jožetu Kočevarju, Leopoldu Mraku in Jurici Zadravcu. V imenu prejemnikov priznanj se je zahvalil Jože Čebela, nato pa je predsednik ZSMS DO Široka potrošnja Tone Pušar predal prehodno zastavo Iskre predstavnikoma ZSMS in sindikata DO Avtomatika - organizatorju naslednjega dneva Iskre. Predsednik sindikalne konference Štefan Šimunović je v svojih zahvalnih besedah obljubil, da se bodo potrudili pri organizaciji prihodnjega dneva Iskre.

Udeleženci proslave dneva Iskre v Škofji Loki so nato poslali pozdravno brzojavko predsedniku Titu, uradni del proslave pa sta spet zaključila škofjeloška godba in moški pevski zbor Elektromehanika, ki sta odlično izvedla „Pesem o Titu".

Program proslave je povezovala igralka Nadja Strgarjeva.

V nadaljevanju v celoti objavljamo besede govornikov na proslavi, po vrstnem redu, v kakršnem so govorili.

Gostje na proslavi dneva Iskre v Škofji Loki.

Govor direktorja TOZD Gospodinjski aparati – Ljubomira Slavkovića

Tovarišice in tovariši!

Z našimi srečanji smo pričeli pred desetimi leti v Beli Krajini – v prijaznem Semiču, v senci brezovega gaja in kasneje z njimi prekrižarili precejšen kos naše lepe Slovenije.

Vsakoletno srečanje delavcev Iskre ob dnevu borca je postalo mogočna in že tradicionalna manifestacija moči in volje delavcev, ki si, v svoji samoupravni socialistični skupnosti sami gradimo osnove in pogoje za celovit razvoj in eksistenco.

Mnogi „preroki" so nam pred leti želeli vsiliti prakso, ki bi odpravila tradicionalne delavske shode kot nekaj preživelega, neprimernega, neprimernega za moderni čas, toda naš primer predstavlja – kot mnogi drugi – demanti temu prerokovanju.

Ali ni takšno srečanje činitelj, ki krepi zavest, da človek ni sam in odtujen, da pripada veliki socialistični delavski skupnosti, v kateri se zave svoje moči in delavske veljave.

Vsako dosedanje srečanje nam je dalo novih moči in novih vzpodbud za našo vsakdanjo bitko za napredek in premagovanje težav. Kajti naša srečanja niso namenjena le zabavi in proslavi, temveč in predvsem, boljšemu medsebojnemu spoznavanju in izmenjavi izkušenj, ki prispevajo k združevanju naših sil za nove delavske zmage!

Prepričan sem, da bo v tem duhu potekalo tudi naše današnje srečanje in da smo letošnji organizatorji dneva borca in Iskre izpolnili vaša pričakovanja!

Včast si štejem, da je naši delovni organizaciji poverjena organizacija proslave dneva borca, dneva Iskre in naj mi bo dovoljeno, da se predstavimo kot organizator: Pred štirimi leti je tri tisoč delavcev Iskrinih tovarn združilo svoje delo v delovno organizacijo „Industrijo širokopotrošnih izdelkov", ki je danes sestavljena iz sedmih temeljnih organizacij združenega dela, razporejenih večinoma po zahodni Sloveniji.

To so:
Elektromotorji Železniki
Radijski sprejemniki Sežana
Antene Vrhnika
Televizijski sprejemniki Pržan
Montaža elektromotorjev Idrija
Gospodinjski aparati Reteče
in prodajna organizacija Ljubljana.

Proizvodni program obsega vrsto širokopotrošnih izdelkov – od gospodinjskih aparatov, gospodinjske opreme, radijskih in televizijskih sprejemnikov, elektromotorjev in drugih širokopotrošnih izdelkov in komponent. Čeprav je večina izdelkov namenjena domačemu trgu, so nekatere temeljne organizacije pomembni izvozniki, ter uspešno sodelujejo s tujimi partnerji.

V preteklem letu smo ustvarili milijardo štiristo milijonov dinarjev dohodka in je delež naše delovne organizacije v vrednosti Iskrine proizvodnje okrog dvajset odstotkov.

Vsi delavci, ki združujemo svoje delo v temeljnih organizacijah in delovni organizaciji, vidimo svojo bodočnost v pospešenem razvoju in prestrukturiranju v bolj kakovostne segmente proizvodnega programa, kar nam bo zagotovilo še ustreznejše mesto na domačem trgu in še intenzivnejše vključevanje v mednarodno delitev dela.

V imenu organizatorja proslave želim vsem Iskrašem in drugim gostom obilo dobre volje, tovariškega vzdušja in prijetnega počutja v lepem okolju starodavne Škofje Loke. Ob tej priliki se zahvaljujemo predstavnikom skupščine občine, ki so nam omogočili organizacijo in izvedbo našega srečanja.

Nazdravimo danes bodočemu prireditelju ter vzkliknimo: „Še na mnoga leta!"

(Nadaljevanje na 2. strani)

Brzojavna čestitka iz El Niš

Ob dnevu Iskre smo iz Elektronske industrije v Nišu prejeli naslednjo brzojavno čestitko:

Družbeno-političnim organizacijam SOZD Iskra: „Čestitamo vam k dnevu Iskre z željo, da bi se naše plodno sodelovanje še razvijalo in napredovalo.

Prosimo, prenesite delavcem Iskre naše pozdrave in dobre želje za nadaljnji napredek in uveljavitev vaše sestavljene organizacije za[illegible]nega dela."

Družbeno-politične organizacije
Elektronske industrije Niš

VELIČASTEN DAN ISKRE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Govor predsednika Občinske skupščine Škofja Loka – VIKTORJA ŽAKLJA

Tovarišice in tovariši – delavci Iskre, dragi gostje skupščin in družbenopolitičnih organizacij republike in občin –

Dobrodošli v našem mestu, ki se more pohvaliti z bogato tisočletno zgodovino. Občani Škofje Loke smo iskreno veseli, da ste za svoje tradicionalno srečanje izbrali prav naše mesto. Veseli nas, da vaše današnje slavje sovpada s praznovanjem Dneva borca ter tradicionalnim izseljeniškim piknikom, v čemer vidimo iskreno simboliko.

Tako kot se je plamen upornosti najboljših sinov našega naroda zlil v osvobojajoči revolucionarni svetovni požar, tako upamo, da bo vaš 30000 glavi delovni kolektiv dostojno predstavljal naš narod v jeku tretje tehnološke revolucije.

S tem, ko slavimo na predvečer srečanja z našimi izseljenci, pa želite bržčas opozoriti na vašo poslovno orientiranost, ki je: izvažati moramo znanje, ne pa vsak dan dražje surovine in ceneno fizično delo.

Skoraj desetina delavcev naše občine s ponosom nosi ime – Iskraš. Prepričan sem, da boste tudi v naprej uspeli, na temelju samoupravnih sporazumov zbrana denarna sredstva kanalizirati v kapitalno intenzivne investicije, med katere pa po našem mnenju sodijo tudi vlaganja na našem območju.

Slovenski delavci vidimo v vaših, na zakonu o združenem delu temelječih rešitvah, možnosti za ustvarjanje večjih asociacij združenega dela, ki naj zagotovijo našo poslovno konkurenčnost in s tem prisotnost na svetovnih trgih, kar je tudi osrednja misel s pravkar končanega XI. kongresa ZK Jugoslavije.

Želim vam, spoštovani iskraši in gostje, prijetno bivanje v našem mestu, kjer si preteklost podaja roko sedanjosti z željo, da bi vas pot še večkrat zanesla v naše mesto in obe dolini in prepričali se boste, da vlagamo veliko napora za srečnejši jutri nas in naše socialistične samoupravne skupnosti.

Govor predsednika aktivov ZZB NOV SOZD Iskra – Franca Križnarja

Tovarišice in tovariši, borci, komandirji, komandanti in udeleženci NOB Jugoslavije!

V imenu predsedstva aktivov ZB SOZD Iskra vam vsem čestitam k prazniku Dneva borca Jugoslavije 4. juliju. Vsem Iskrašem, samoupravnim organom, družbenopolitičnim organizacijam in poslovodnim organom čestitam k prazniku združenega podjetja Iskra. Mi, udeleženci NOB, s ponosom gledamo nazaj v preteklost, v težke čase okupacije, ko se je leta 1943 na Dolenjskem v Starih žagah porodila prva zamisel, zametek današnje velike Iskre. Sredi okupirane Evrope so bile tedaj organizirane prve partizanske radiodelavnice, imenovane 99 d. To je bil v tem času edinstven primer v tedaj proti fašizmu bojujoči se Evropi. Skupina izbranih partizanov je po nalogu CK ZK Slovenije dobila nalogo, da prične izdelovati za vojsko potrebne aparate za zvezo. Od leta 1943 do danes je minilo že veliko let in iz partizanskih delavnic 99 D je rasla in zrasla danes velika Iskra z mnogimi tovarnami po celi Sloveniji.

Tovarišice in tovariši, s ponosom se spominjamo na prehojeno pot in s še večjim optimizmom gledamo naprej v prihodnost. Tako kot se je skromno začela Iskra v Starih žagah, smo tudi borci v Iskri po vojni začeli pred mnogimi leti proslavljati dan borca, 4. julij s svojimi družinami. Spominjamo se teh začetnih praznovanj v okolici Kranja, na Visokem, v Dražgošah in drugod. Želja, da se ohranjajo tradicije NOB, nas je vodila do tega, da smo pričeli vabiti na ta praznovanja tudi ostale člane delovnega kolektiva Iskrinih tovarn. ZB je dala končno iniciativo, da postane 4. julij Dan borca, tudi praznik združenega podjetja Iskra. Sedaj skupaj z delavci delovnega kolektiva Iskre že 10. leto praznujemo Dan borca in Iskre. Ponosni smo, da je postal ta dan manifestacija pripadnosti Iskri in naši socialistični samoupravni skupnosti. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je delo in trud borcev, tudi tistih, ki so že upokojeni, vsepovsod vidno v izgradnji naše domovine. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je delovni kolektiv SOZD Iskra vzel Dan borca tudi za svoj praznik, ki je vsako leto bolj masoven, in s tem prenaša tradicije NOB na novo, mlajšo generacijo.

V imenu ZB se zahvaljujem meščanom Škofje Loke za gostoljubnost. Zahvaljujem se delovni organizaciji Široka potrošnja, ki je letos organizator Dneva Iskre in je v priprave vložila mnogo dela in truda. Na koncu želim vsem udeležencem našega slavja in gostom prijetno počutje v Škofji Loki z željo, da se drugo leto zopet srečamo.

Govor predsednika delavskega sveta SOZD Iskra – Otmarja Zorna

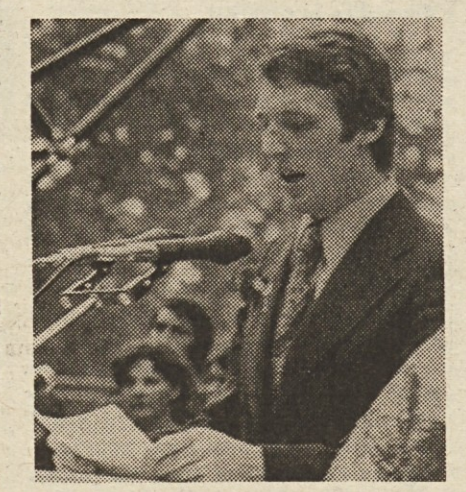

Tovarišice in tovariši,

minilo je spet leto dni od našega zadnjega srečanja, leto pomembnih dogodkov in delovnih prizadevanj za našo organizacijo združenega dela in za vso našo družbo. Za svoj delovni praznik smo si načrtno izbrali Dan borca, ker se želimo zgledovati in ravnati po naših borcih za svobodo in revolucionarno preobrazbo naše družbe in še posebej partizanskih radiotehnikih, katere štejemo za začetnike naše industrijske dejavnosti. Zato je prav, da tudi današnje proslavljanje – kot vsa dosedanja – izkoristimo za kritično presojo preteklega obdobja in oceno nalog, ki nas čakajo v naslednjem letu. Tako bomo opravičili izbiro dneva borca za dan Iskre.

V prvi vrsti bi rad omenil kongrese Zveze komunistov, ki so se pravkar končali, kajti na njih so bila oblikovana stališča in smernice, ki so tudi to pot – kot doslej – dragocen napotek za našo vsakdanjo prakso, za poglabljanje naše samoupravne socialistične družbene ureditve, na temelju svobodnega združevanja dela in vodilne vloge delavskega razreda. Naša Zveza komunistov, na čelu s tovarišem Titom, je tudi tokrat pokazala svojo ustvarjalno moč in se ponovno potrdila kot tista sila naše družbe, ki nenehno utira nova pota in vodi nenehni boj za vsestranski napredek naše družbe, za vsestransko osvoboditev človeka in njegovega dela, za njegovo in skupno srečo.

Poleg napotkov in smernic, ki jih je oblikoval zvezni kongres, v pogledu nadaljnjega uresničevanja nove Ustave in Zakona o združenem delu, bi rad najprej opozoril na besede tovariša Tita o ključnem pomenu bitke za gospodarsko stabilizacijo, za prestrukturiranje gospodarstva, za višjo produktivnost dela, za boljšo organizacijo dela in večjo delovno vnemo, če želimo porabo ohraniti na sedanji ravni in zagotoviti stabilen nadaljnji razvoj.

Dragi Iskraši,
to so naloge, ki smo si jih hkrati z modernizacijo in prestrukturiranjem naše proizvodnje, dbi bila še bolj konkurenčna na mednarodnih trgih, zapisali v naš srednjeročni razvojni načrt. In kako jih uresničujemo?

Za nami je že polovica srednjeročnega obdobja in vsi dobro vemo, da je uresničitev pretežno odvisna od štarta v prvih dveh letih. Odkrito si moramo priznati, da je prvo leto bilo več ali manj zamujeno, ker smo tedaj šele izoblikovali svojo razvojno usmeritev in cilje. V lanskem letu smo v glavnem nadoknadili zamujeno in ujeli dinamiko srednjeročne rasti proizvodnje in izvoza. Začeli smo z modernizacijo in profesionalizacijo obstoječega proizvodnega programa ter z uvajanjem vrhunskih novih tehnologij v proizvodnjo, kot so mikroelektronska vezja in poslovno računalništvo. To so nedvomno dosežki, nad katerimi smo lahko ponosni in ki omogočajo izvršitev srednjeročnega plana, vključno z izvozom blaga in storitev v vrednosti pol milijarde dolarjev.

Vendar pa moramo imeti pred očmi tudi dejstvo, da je od naših sedanjih prizadevanj, zlasti pa vlaganj v modernizacijo in nove proizvodne zmogljivosti, odvisna naša konkurenčna sposobnost v svetu v naslednjem srednjeročnem obdobju. Danes moramo položiti temelje jutrišnjega dne! Zato smo si tudi izbrali za geslo našega letošnjega srečanja: S posodobitvijo še odločneje v svet! Kajti vsem nam je že dolgo jasno, da je dinamika našega nadaljnjega razvoja pogojena z izvozno ekspanzijo, z osvajanjem novih znanj in izdelkov z večjim vložkom znanja. In če sedaj v tej luči ocenimo naša prizadevanja, moramo, žal ugotoviti, da odločno premalo investiramo v proizvodne kapacitete, ki jih bomo potrebovali v naslednjem petletnem obdobju in da še nismo zagotovili dovolj odločno in vsestransko akcijo za dvig kvalifikacijske strukture, ki jo bomo potrebovali jutri.

Akcija, ki smo jo začeli ob koncu lanskega leta, ko smo ugotovili omenjene pomanjkljivosti, je že dala prve rezultate. Izdelana je vrsta investicijskih elaboratov in projektov, ki po grobi oceni segajo čez 6 milijard dinarjev do leta 1980. Vendar je to šele prvi korak in naloga nas vseh mora biti, da bedimo nad njihovo uresničitvijo in ne dopustimo ponovnih zastojev. Zavedati se moramo, da gre za bodočnost naše industrije in odgovornost pred družbo, ki od nas pričakuje, da se obnašamo kot dobri gospodarji; in – še več – kot nosilci prestrukturiranja gospodarstva.

Naloga, ki ni nič manj pomembna, samo težavnejša, pa je dvig kvalifikacijske strukture. Ze ob startu v sedanje srednjeročno obdobje smo ugotovili, da nam obstoječi šolski sistem, kljub izdatnemu štipendiranju in stimuliranju izobraževanja ob delu, ne daje zadostnega števila strokovnjakov vseh potrebnih profilov. Zato smo se obvezali, da bomo še odločneje sodelovali v reformi šolstva in da bomo še intenzivneje dograjevali lasten dopolnilni sistem izobraževanja, kajti mi sami predstavljamo največji rezervoar kadrov, ki ga je treba in možno nenehno dvigati na višjo raven. Ne ena ne druga naloga nam ne gresta dovolj hitro od rok in jima bomo morali posvetiti v naslednjem obdobju vso pozornost. To je najbolj učinkovita pot k večji produktivnosti pa tudi k višjemu življenjskemu standardu, ki je eden izmed temeljnih smislov vsega našega početja.

Kljub obilici miz in klopi so se premnogi morali zadovoljiti na travi.

Za nami je tudi obdobje intenzivnega dela na uresničevanju naše nove Ustave in Zakona o združenem delu, ki omogoča oceno prehojene poti, da bi bila naša nadaljnja prizadevanja še bolj načrtna, uspešna in v skladu s sklepi kongresov.

Takoj moram poudariti, da smo šele na začetku dolgotrajne poti, ki bo terjala še veliko ustvarjalnega napora in sodelovanja slehernega člana naše velike družine, če naj uresničimo revolucionarno preobrazbo, ki jo je začrtala naša Zveza komunistov. Vendar je za naše nadaljnje delo bistvenega pomena, da ugotovimo, če smo se naloge pravilno lotili in jo zastavili na vseh tistih ključnih točkah, ki so predpogoj za načrtno napredovanje.

Mislim, da je odgovor na to vprašanje v glavnem pozitiven, pri čemer gre zahvala za pomoč republiškim organom, ki so nam z nasveti stali ob strani in nas usmerjali.

Svojo akcijo smo osredotočili v prvi vrsti na odpravljanje ostankov institucionalnih in družbenoekonomskih osnov odtujevanja sredstev družbene reprodukcije od delavcev in na njih temelječih ostankov monopola nad upravljanjem. To je v institucionalnem smislu terjalo preseganje koncepta podjetniške organiziranosti in odpravo direkcij, na drugi strani pa ustanavljanje temeljnih organizacij kot subjektov upravljanja. Ne ena ne druga naloga ni v celoti izpeljana, vendar sodimo, da smo dosegli tisto stopnjo spoznanja bistva spremembe družbenoekonomskega položaja združenega delavca, ki bo odločilno zavirala poskuse vračanja na staro.

Druga, sočasna akcija je tekla v smeri oblikovanja naših družbenoekonomskih odnosov na dohodkovnih načelih, pri čemer moramo ugotoviti, da imamo usklajena stališča o osnovah teh odnosov, da pa nas čaka še dolgotrajno delo na operacionalizaciji dohodkovnih odnosov, za kar so nam potrebni sporazumno dogovorjeni skupni standardi in normativi vložkov, oz. objektivizirana merila za delitev skupnega prihodka in dohodka.

Najmanj smo storili kvalitetno novega na področju delitve po delu. Uskladitev nagrajevanja z zakonom je bila izvedena zgolj formalno in priznati moramo, da se osebni dohodki gibljejo še vedno avtonomno, ne pa odvisno od dohodka TOZD in prispevka posameznika k rezultatom skupnega dela. To je naloga, ki mora biti v središču naše pozornosti v tem letu.

Upam si trditi, da smo storili največji korak naprej v pogledu razčiščevanja naših odnosov, oz. osnov in ciljev združevanja v SOZD ter odpravili vrsto nejasnosti, ki so v preteklosti, ali kalile naše odnose ali pa paralizirale združene dejavnosti.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Praznično vzdušje

Letošnji prireditveni odbor, ki so ga po večini sestavljali delavci TOZD Tovarna gospodinjskih aparatov, ki deluje v okviru delovne organizacije Široka potrošnja, je za uspešno izvedbo – ki je bila res uspešna po mnenju vseh prisotnih – moral angažirati preko 200 delavev. Izdelati je bilo treba zahteven prometni režim, da bi vseh 20 tisoč udeležencev brez težav prispelo na osrednji prireditveni prostor, Paket, ki so ga prejeli vsi Iskraši, je tudi zahteval – poleg ostalih naporov seveda – kar 10 kubičnih metrov lesa za deščice, koliko prašičev je končalo za 20.000 klobas, pa niti ni potrebno posebej omenjati – bilo jih je kar čedno krdelo.

Slavnostno okrašena Škofja Loka, ki je ne samo na gradu, temveč po celotnem mestu doživljala Iskrin dan, je delo propagandistov Iskra Commerce, pripravili pa so tudi smerokaze na križiščih v Retečah, na

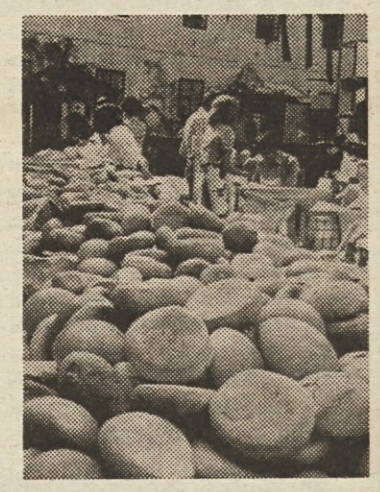

Culico in praznično vrečko je bilo mogoče dobiti brez gneče.

Jeprci, Laborah. Vsi smerokazi so bili sestavljeni iz kovinske konstrukcije, kakršna je v navadi na sejmih, predstavljali pa so stilizirane gorenjske kozolce.

Delilna mesta za pakete so bila izbrana premišljeno, bilo jih je dovolj tako, da do prerivanja in gneče sploh ni prišlo. Celo 20.000 litrov vina, ki so ga udeleženci popili, je bilo vskladiščenih na hladnem mestu tako, da ni bilo pripomb okrog „sparjene vsebine", itd.

Sama prireditev je bila od začetka do konca pripravljena vzorno. Zato je povsem na mestu pohvala temeljnim organizacijam – organizatorjem in DO Široka potrošnja v celoti.

S. F.

Na grajskem dvorišču so spoti polnili vrečke, tudi tu je šlo hitro od rok.

ISKRA COMMERCE

Velike možnosti na Poljskem

Obstajajo velike možnosti za nadaljnjo okrepitev poslovnih odnosov s poljskimi partnerji. Trenutno so se pokazale največje možnosti pri prodaji oz. nakupu števcev pogovorov, katodnih cevi in drugih sestavnih delov, za barvne televizijske sprejemnike, elektroakustičnih aparatov, izdelkov avtoelektrike, programskih naprav za obdelovalne stroje itd. Pred Iskrinim predstavništvom v Varšavi so torej velike naloge, ki pa jih bo gotovo, tako kot doslej, uspešno opravilo

Kot je znano, je Iskra Commerce odprla predstavništvo v Varšavi pred nekako pol desetletja. Direktor predstavništva je zdaj Vukota Samardžić, pred njim pa je bil na tem položaju Dominik Pflaum. V pogovoru s sedanjim direktorjem smo se zanimali zlasti za nadaljnje Iskrine možnosti za še večji prodor na poljsko tržišče, seveda pa nismo mogli tudi mimo dosedanjih uspehov. Lep dokaz: lanskoletnih 5 milijonov dolarjev obojestranske menjave le ni tako majhna številka, pri čemer pa se je treba zavedati, da o kakšni klasični trgovini s Poljsko ni moč govoriti. No, o tem več pozneje.

Iskra je na Poljskem znana firma, pa naj bo to na področju aktivnih ali pasivnih elementov. Prav pri slednjih imamo še velike možnosti, verjetno pa bi se morali s poljskimi partnerji dogovoriti o specializaciji, o delitvi proizvodnih programov. „Iskra – Varšava“, kot se je udomačilo ime za Iskrino predstavništvo, vlaga velike napore tudi v plasman izdelkov avtomatike. Pri tem direktor Samardžić poudarja, da bi morali izbiro Iskrine avtomatike razširiti s sedanjih programskih naprav za obdelovalne stroje tudi na druge izdelke.

Velike možnosti obstajajo tudi pri prodaji števcev pogovorov za telefonske centrale, kjer bi lahko povečali izvoz za več 100 tisoč dolarjev na leto.

Direktor Samardžić nam je še povedal, da potekajo trenutno intenzivni pogovori za sodelovanje na področju proizvodnje barvnih televizijskih sprejemnikov. Predvidoma naj bi Iskra od poljskega partnerja kupovala zlasti katodne cevi, ki jih Poljaki izdelujejo po sistemu „in line“. Licenco za ta sistem so kupili v ZDA od firme RCA. Iskra bi v zamenjavo izvažala na Poljsko različne podsestave – od daljinskega upravljalca do signalizacije. Z gotovostjo lahko trdimo, da bi se v primeru uspešnega zaključka pogovorov menjava med nami in Poljsko povečala za 2 do 3 krat.

Če se povrnemo še za trenutek h katodnim cevem, naj omenimo, da Iskra ta pomemben del televizijskega sprejemnika tako ali tako uvaža, z uvozom s Poljske pa bi lahko polovico vrednosti teh cevi odplačevala z izvozom naših podsestavov. S tem bi postala tovarna v Pržanu dejansko eden od večjih izvoznikov v Iskri.

Kot smo že uvodoma omenili, obstajajo velike možnosti tudi na področju elektroakustičnih aparatov. Iskra ima pri tem največ možnosti verjetno prav pri prodaji tiskanih vezij. Gre za več sto tisoč vezij, s čimer bi kolektiv v Pržanu še okrepil že omenjene izvozne pozicije.

Velike možnosti so tudi na področju telefonskih central, pa pri izdelkih avtoelektrike in še marsikje, kot na dlani pa je eno: ob vseh preprekah poljske protiuvozne politike se bodo morale Iskrine organizacije pokazati za bolj poslovno agresivne. Morda terminološko naslednje kategorije ne sodijo v to poslovno agresivnost, so pa kljub temu nam že nekoliko priprle vrata na različna tržišča: visoke cene, nihajoča kakovost, poslovna nedisciplina in še kaj nam ob vseh prizadevanjih prodajalcev v Iskri Commerce ne morejo zagotoviti večjega prodora na tuje tržišče. Omenili smo že, da o klasični trgovini s Poljsko ni moč govoriti. Zavedati se je namreč treba, da je Poljska med najbolj zadolženimi deželami v svetu. Prav zato se je odločila za izredno protiuvozno politiko. Poleg tega ima hude probleme s kmetijstvom in prehrambeno industrijo, zaradi česar mora večino hrane uvoziti. Pri vsem tem pa je to država, s katero je vredno delati, ker so ti njeni problemi prehodni – Poljska je država, ki je prav v zadnjem času mnogo storila, zlasti na osnovi zahodne tehnologije, zahodnih licenc.

Podobno kot z drugimi deželami vzhodne Evrope je tudi trgovinska menjava s Poljsko bilansirana v razmerju 1:1 – za kolikor izvoziš, za toliko moraš tudi uvoziti. Z gotovostjo lahko še trdimo, da so mimo časi enostavne prodaje, oz. nakupa: vsi posli, o katerih smo govorili, praktično temeljijo na perspektivah višjih oblik sodelovanja, pa naj bodo to kooperacije ali specializacije.

Če ob koncu tega prispevka – podatke zanj je dal direktor Vukota Samardžić – naredimo „črto“ pod Iskrino prisotnost na Poljskem, lahko na kratko ugotovimo: že doslej smo dosegli lepe rezultate, velike možnosti pa so tudi v prihodnje ob že omenjenih kooperacijah in specializacijah.

Zapišemo pa naj tudi to, da je Iskra bore malo storila za priporočanje svojih izdelkov. Bolj svetla izjema je le sodelovanje na tamkajšnjih sejemskih prireditvah.

Lado Drobež

Uspehi in problemi mladih po filialah IC

Obširno smo že poročali o nedavni volilni konferenci mladinske organizacije v Iskri Commerce. Kot je znano, je eden hujših problemov v delu te organizacije precejšnja prostorska razdrobljenost mladinskih organizacij in aktivov, saj ima Iskra Commerce svoje delavke in delavce domala v vseh večjih mestih v Jugoslaviji. In prav o delu teh, bolj odrezanih mladinskih organizacij in aktivov, smo se pogovarjali z njihovimi predsedniki, oziroma delegati, ki so se udeležili volilne konference.

BEOGRAD

Predsednik mladinske organizacije v beograjski filiali je Djorje Svijetličić. „V minulem izredno pomembnem obdobju uresničevanja in prilagajanja Zakonu o združenem delu in v obdobju priprav na kongrese Zveze komunistov po republikah in v federaciji, se je naša mladinska organizacija izredno izkazala. Z veseljem lahko zatrdim, da smo mladi skupaj z zvezo komunistov in sindikatom aktivno in tvorno sodelovali pri uresničevanju številnih pomembnih nalog,“ je poudaril Đoko, kot ga na kratko kličejo vsi njegovi prijatelji iz Beograda, Ljubljane ali od kod drugod.

V beograjski mladinski organizaciji je skupno 12 mladink in 26 mladincev. Od tega je 14 mladinskih aktivistov tudi članov zveze komunistov. Čeprav je mladinska organizacija v tej filiali med najbolj delavnimi, pa se je kljub temu srečevala s številnimi problemi – terenskim delom, deljenim delom v prodajalnah, premajhno informiranostjo, in podobno.

ZAGREB

Predsednica osnovne organizacije OO ZSM v zagrebški filiali Mira Ivković pa je dosti manj zadovoljna z delom tamkajšnjih mladih. Od 73 zaposlenih v filiali je le 14 aktivnih. Podobno kot v Beogradu se tudi v Zagrebu srečujejo s številnimi problemi, imajo pa to nesrečo, da so tamkajšnji komunisti nedelavni, to pa se še kako odraža pri aktivnosti mladih.

Skrajni čas bi že bil, da v zagrebški filiali ustanovijo partijsko organizacijo in da se člani zveze komunistov povežejo z mladino, seveda pa bi morala odigrati veliko vlogo pri tem tudi sindikalna organizacija. Tako hudo pa kljub temu le ni; mladi v zagrebški filiali so si zastavili številne naloge. Med pomembnejšimi sta tesnejše sodelovanje z mladinskimi organizacijami v mestu in, razumljivo, mladinsko organizacijo v Iskri Commerce.

SARAJEVO

V sarajevski filiali je organiziranih 33 mladink in mladincev, pri čemer je treba zapisati tudi to, da gre pri tem tudi za mladince iz Doboja, Tuzle in Mostarja, ter 10 mladincev, ki delajo v okviru delovne organizacije Avtomatika. Predsednica osnovne organizacije Jasna Mujezinović je v pogovoru po zaključku volilne konference, pa tudi v poročilu na konferenci, omenila, da so mladi v sarajevski filiali v glavnem vključeni v akcije mestne konference ZSM Sarajeva in tamkajšnje občine Center. To so v glavnem delovne akcije in posvetovanja. Pri tem je naj-

(Nadaljevanje na 4. strani)

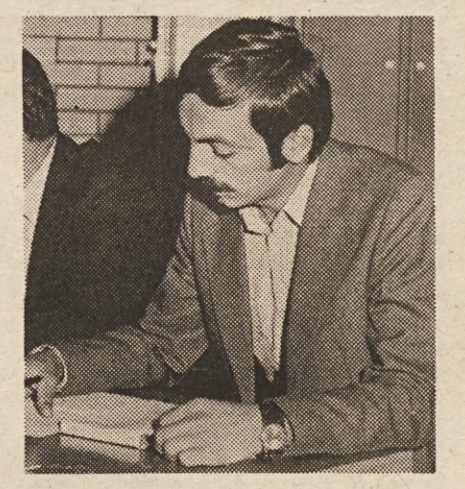

Dane Štetić.

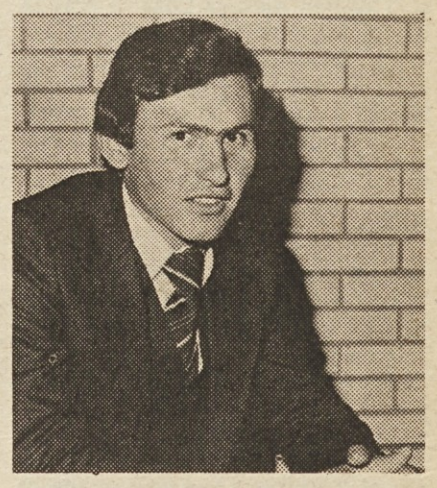

Predrag Donjak.

GOVOR PREDSEDNIKA DELAVSKEGA SVETA SOZD ISKRA OTMARJA ZORNA

(Nadaljevanje z 2. strani)

Spričo zahtevnih nalog, ki so pred nami v tem srednjeročnem obdobju, zlasti osvajanja novih proizvodov in znanj ter spričo novega družbeno-ekonomskega sistema, se je poglobilo tudi spoznanje o soodvisnosti in nujnosti združevanja sredstev za skupna vlaganja, kar smo v preteklosti pogosto pogrešali.

To je samo nekaj najpomembnejših ugotovitev in nalog, ki nas čakajo. Trenutek mi ne dopušča, da bi bil obširnejši in podrobnejši. Menim, da so vse ocene in naloge, o katerih sem govoril, bile dovolj vsestransko pretehtane med nami in, da se skladajo s stališči in ocenami kongresov Zveze komunistov, da jih lahko štejemo za naš akcijski program v naslednjem obdobju in da se bomo vsestransko zavzeli za njihovo uresničitev.

Zagotoviti moramo – kot je dejal v svoji kongresni razpravi tovariš Kardelj – da bo naša družba v nenehnih in dinamičnih revolucionarnih spremembah, v stalnem razvoju, v stalnem gibanju. Kot to velja za družbo v celoti, velja tudi za Iskro. Zagotoviti moramo nenehen napredek, nenehno rast in razvoj naše SOZD, nenehno poglabljanje samoupravnih odnosov.

V tem smislu zaključujem z željo, da bi se danes prijetno zabavali, že jutri pa zavihali rokave za še bolj vneto uresničevanje naše lastne poti v socializem, za utrjevanje socialistične samoupravne in neuvrščene Titove Jugoslavije.

HVALA TOVARIŠEM IZ ŠKOFJE LOKE

Člani folklorne skupine iz Semiča se najtopleje zahvaljujemo organizatorjem kulturnega večera za topel sprejem in zares prijetno bivanje v Škofji Loki.

ŠKOFJA LOKA

Izseljenski piknik

Tri dni po srečanju Iskraševa na škofjeloškem gradu je bil na istem prizorišču tradicionalni Izseljenski piknik. Letošnji pokrovitelj te prireditve je bila Iskra, častni pokrovitelj pa republiška konferenca SZDL SR Slovenije. Prireditve se je udeležilo okrog 14.000 gostov, med njimi dolga vrsta rojakov iz vseh koncev sveta, navzoči pa so bili tudi predstavniki Iskre, predsednik skupščine SRS Milan Kučan, presednik Izseljenske matice Drago Seliger in vrsta drugih.

Prizorišče srečanja je bilo okrašeno z Iskrinimi znaki. Največje slovensko elektrokovinsko podjetje pa je prispevalo tudi ozvočenje in odrsko sceno, ki je podobno kot Iskraše pozdravljalo rojake iz tujine. Na prireditvi so poleg domačih izvajalcev nastopali tudi številni gostje iz tujine s predstavitvijo slovenske kulture, ki se razvija ločeno od matične domovine.

Letošnji piknik, osrednje srečanje vseh rojakov, ki so se izselili na vse svetovne celine, je bil že 23. po vrsti, na loškem gradu pa že 12.

Stane Fleischman

ISKRA – SOZD ELEKTROKOVINSKE INDUSTRIJE, n. sol. o., Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje

na osnovi 77. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD ISKRA in na osnovi sklepa 2. zasedanja Delavskega sveta SOZD ISKRA prosta dela in naloge:

1. **predsednika poslovodnega kolegija SOZD ISKRA (reelekcija)**
2. **pomočnika predsednika poslovodnega kolegija SOZD ISKRA**
3. **člana poslovodnega kolegija SOZD ISKRA za družbenopravne zadeve**
4. **člana poslovodnega kolegija SOZD ISKRA za dejavnost koordinacije investicij, kvalitete, za usklajevanje nastopov ISKRE v organih in telesih SEV**
5. **člana poslovodnega kolegija SOZD ISKRA za koordinacijo delovanja ISKRE v organih zbornic ter drugih družbenogospodarskih institucijah**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo
- da imajo najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- da so sposobni voditi in organizirati delo
- da imajo moralno-politične kvalitete
- da obvladajo najmanj enega izmed svetovnih jezikov.

Kandidati za opravljanje del in nalog pod tč. 1. in 2. morajo poleg gornjih pogojev imeti tudi registracijo za opravljanje zunanjetrgovinske dejavnosti.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjenih pogojih razpisa pošljejo sekretariatu Delavskega sveta SOZD ISKRA – za razpisno komisijo, Ljubljana, Trg revolucije 3, do 15. avgusta 1978.

DUŠAN ŽELJEZNOV: (50)

TITO V ISKRI

„Zatem si je predsednik Tito ogledal,“ kot piše dalje naše glasilo ob drugem predsednikovem obisku v Iskri, „linijo elektronskih stojal, kontrolo ožičenja, delo na stroju za vstavljanje komponent na plošče s tiskanim vezjem, avtomatsko spajkanje in kontrolo, linijo stikalnih matrik, linijo žičnih oblik, montažo relejnih enot in končne kontrole sistema Crossbar, mehansko obdelavo plošč tiskanega vezja, avtomatsko vrtalno napravo s programiranim vodenjem, foto in sitotisk od tiskanja do kemične obdelave plošč, proizvodnjo Reedovih kontaktnikov, tekočo linijo montaže Crossbar stojal ter polaganje žičnih oblik.

Živo zanimanje za vse. Na vsej poti so dragega gosta s ploskanjem pozdravljali navzoči delavci. Zelo so bili zadovoljni, da je Tito med njimi. Čakali so in dočakali. Ko se je Tito ustavil pri napravi za vstavljanje komponent na plošče s tiskanim vezjem, se je živo zanimal za pogoje dela. Soproga Jovanka pa je takoj prešla na razgovor o počutju, poklicu, delovni dobi in privajanju na delovno mesto. Zanimiv je bil tudi razgovor pri ogledu naprave za preizkušanje ožičenja stojal. Na Titova vprašanja je odgovarjal Janez Arh: pojasnjeval je delovanje naprave, točnost in hitrost.

Prav tam je bil tudi Mazhar Pervez. Ker je nekoliko temnejše polti, se je razvil ta-le pogovor:

„Odkod?“

„Iz Pakistana.“

„Bravo. Koliko časa ste že v Jugoslaviji?“

„Deset let.“

„Lepo . . . lepo . .. Ste študirali v Jugoslaviji?“

„Ja, prvo stopnjo na elektrotehniki . . .“

„In zdaj?“

„Zdaj sem eno leto v Iskri.“

„Vas zanima to delo?“

„Ja.“

„Ste zadovoljni v Sloveniji?“

„Ja . . . zelo sem zadovoljen . . . Dobri ljudje so.“

Ko je Tito odšel naprej, je soproga Jovanka nadaljevala pogovor:

„Ste oženjeni?“

„Ja. V Ljubljani.“

„S Slovenko?“

„Ja.“

Tako je potekal pogovor, delno v srbohrvaščini, delno v slovenščini. Podobnih pogovorov je bilo še več, vsi pa so se nanašali predvsem na odnose, razmere, družino, otroke, varstvo in počutje na delovnem mestu. Tako se je Tito ustavil tudi pri napravi za izdelavo jezičkov za Reedove kontaktnike. Z Jovanom Kecmanom sta se pogovarjala o sestavi litine in kvalitete.

Najbolj pa je bil predsednik prijetno presenečen ob stopu v galvaniko. Ko so mu pojasnili, da je v celoti avtomatizirana, je bil zelo vzhičen. Pri povratku se je ustavil tudi pri liniji žičnih oblik in se z Anico Meglo pogovarjal o načinu dela.

Prve besede, ki jih je Tito izrekel v konferenčni sobi, so bile besede zadovoljstva in kar je še bolj zanimivo: dobro se je spominjal obiska v tovarni Bell v Belgiji pred leti; nehote je primerjal in dognal, da ima Iskra vrsto modernejših strojev in naprav. Isto je potrdila tudi soproga Jovanka.

Pogovor, ki je sledil, je bil objavljen že v prejšnji številki, vendar je prav, če povemo, da je predsednik Tito izrecno poudaril, da se mora naša industrija bolj usmeriti na sodelovanje z nerazvitimi državami, isti poudarek je bil dan tudi močnejši povezavi univerze in industrije.

Predsednik Tito se je ob slovesu rad odzval vabilu in se podpisal v spominsko knjigo. Svoje vtise je izrazil z naslednjimi besedami:

„Veoma sam impresioniran sa visokom tehnološkom spremom ove fabrike. Želim radnom kolektivu mnogo uspeha u budućem stvaralačkom radu.“

Uspehi in problemi mladih po filialah IC

(Nadaljevanje s 3. strani)

pomembnejša akcija „Mladi radnik – samoupravljač“, akcija, katere osnovni namen je vzpodbujanje delovne učinkovitosti. Kakšnih večjih pripomb Jasna ni imela, bolj se huduje le na premajhno povezanost med mladimi iz Sarajeva in Ljubljane.

SKOPJE

Predsednik tamkajšnje mladinske organizacije Ljuben Boškovski se zaradi prezaposlenosti, pa tudi zaradi visokih potnih stroškov, volilne konference ni mogel udeležiti, zato tudi ne moremo objaviti njegove fotografije. Na konferenco pa je poslal poročilo o dosedanji dejavnosti tamkajšnje mladinske organizacije in iz tega poročila smo pripravili kratek povzetek. V minulem obdobju je njihova osnovna organizacija zabeležila več pomembnih uspehov. Mladi iz skopske filiale so zlasti povezani s sovrstniki v mestu in občini Center, tvorno sodelujejo s trgovskim podjetjem Tehnometal, udeležujejo se številnih delovnih akcij v mestu in republiki, pa tudi na zvezni ravni, poleg tega pa so ustanovili Društvo članov rdečega križa in prav te dni se bodo udeležili akcije rdečega križa „Steklenička krvi – eno življenje“. O večjih problemih mladi iz Skopja v poročilu ne govorijo, verjetno pa je oddaljenost te filiale od Ljubljane najhujši problem.

REKA

Konference se je iz reške filiale udeležil njen delegat Ljubo Milohanić. V tej filiali še nimajo mladinske organizacije pač pa aktiv, seveda pa si jo želijo ustanoviti. Najbolj aktivni so na področju športa, kjer prednjačita nogomet in balinanje. Večina mladih iz reške filiale so „terenci“, zato jih je težko dobiti hkrati na istem mestu, kar še kako otežkoča delo njihovega aktiva.

NIŠ

Tudi mladi v niški filiali še nimajo svoje osnovne organizacije, zato delujejo v okviru organizacije zveze komunistov. Od 12 mladink in mladincev je 5 članov zveze komunistov, letos pa bodo rdeče knjižice predvidoma prejeli še trije. Zoran Nikolić je, podobno kot njegovi kolegi iz drugih filial, povedal, da se tudi mladi v Nišu borijo z istimi problemi – terenskim delom, deljenim delovnim časom, premajhno obveščenostjo, nezadostnim sodelovanjem z mladimi v Ljubljani in drugod itd.

BANJA LUKA

Osnovna organizacija ZSM IC v tem mestu je stara že pet let, njen predsednik pa je sedaj Predrag Donjak. Morda se sliši čudno, toda verjetno z njim sploh ne bi bilo treba imeti intervjuja, kajti tako po številu aktivnih mladink in mladincev, kot članov zveze komunistov, pa tudi po aktivnosti so si Banjalučani in „Nišlije“ kot dvojčki. Torej dvanajst mladink in mladincev je v Banja Luki, od njih pa je 5 članov zveze komunistov.

Z zagrebškimi mladinci pa imajo Banjalučani to isto željo, da bi v njihovi filiali čimprej ustanovili osnovno organizacijo zveze komunistov.

OSIJEK

Predsednik te mlade osnovne organizacije – mlade zato, ker so jo ustanovili šele nedolgo tega – je Dane Štetić. Od 15 mladink in mladincev sta dva v zvezi komunistov. Doslej so zabeležili več uspehov, srečujejo pa se tudi s številnimi problemi. Zlasti si želijo tesnejšega sodelovanja z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in seveda z mladimi iz vseh filial Iskre Commerce.

MARIBOR

Čeprav je mariborska filiala „po kilometrih“ dosti bližje Ljubljani, pa se tamkajšnja mladinska organizacija ni kaj preveč zgledovala po aktivnosti ljubljanskih mladih „commercašev“. Osnovni vzrok je bil v tem, da so bili dolgo časa brez pravega vodstva. Letos je postal vršilec dolžnosti predsednika te mladinske organizacije Mirko Wudlar in delo je zaživelo. Mnogo si obetajo prav od sodelovanja z drugimi mladinskimi organizacijami in aktivi v Iskri Commerce, pa tudi na občinski ravni. Med pomembnejše naloge so si mariborski mladi Iskraši začrtali večje delovanje na družbenopolitičnem področju, sprejem mlajših delavcev v mladinsko organizacijo in sprejem mladih v ZK.

Lado Drobež

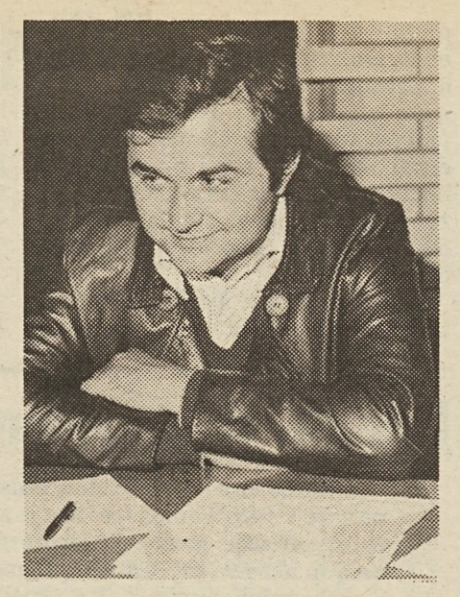

Djordje Svetličić.

Mira Ivković.

Jasna Mujezinović.

Mirko Wudlar

Kakovost in samoupravna organiziranost OZD

Kot smo poročali je bilo dne 12. – 14. 6. v Portorožu posvetovanje, ki je obravnavalo področje kakovosti, zakonske predpise in interne akte v OZD. Tudi deset Iskrašev, se je udeležilo zaradi izredne prisotnosti te problematike tudi pri nas v Iskri tega posvetovanja. Na posvetovanju so sprejeli kot povzetek mnenj in predlogov udeležencev zaključke, ki jih objavljamo:

Posvetovanja, ki ga je pod pokroviteljstvom Gospodarske zbornice Slovenije organiziralo Društvo za kakovost, se je udeležilo skupno preko 80 predstavnikov iz naslednjih industrij: elektro, kovinske, kemije, metalurgije, lesne in papirne, prehrambene, tekstilne, usnjarske in industrije gradbenega materiala, ter predstavniki iz nekaterih drugih organizacij in institucij.

Posvetovanje je bilo organizirano v obliki plenarne seje, razpravi po tematskih skupinah in razpravi po sekcijah. Vsa mnenja in predlogi so bili na koncu povzeti ter prediskutirani kot zaključki posvetovanja.

I. Splošni zaključki

V zvezi z realizacijo Dogovorov o temeljih plana SR Slovenije v smislu prestrukturiranja proizvodnje na višji nivo kakovosti in višjo stopnjo predelave ter enakopravnejšega vključevanja v mednarodno delitev dela – naj se močno izpostavi zagotavljanje pogojev za doseganje kakovosti izdelkov in storitev, kot eno strateških vprašanj razvojne in poslovne politike.

V pripravi temeljev družbenega plana za prihodnje srednjeročno obdobje bo potrebno jasneje tudi opredeliti vprašanje kakovosti. Nujno je doseči večjo prioriteto za proizvodnjo merilne in kontrolne opreme oz. zagotoviti ustrezno podporo za razvoj in delovanje te vrste industrijske dejavnosti, v primerih ko pa ni mogoče organizirati domačo proizvodnjo meril (zahtevnost, specializacija itd.), pa je potrebno zagotoviti prioriteto pri uvozu in carinske olajšave.

2. Urejanje področja kakovosti v samoupravnih aktih OZD

Udeleženci posvetovanja ugotavljajo, da zakonska določila (civilno in kazensko pravo) opredeljujejo odgovornost OZD in odgovorne osebe pri slabi kakovosti proizvodov in storitev). Istočasno so mnenja, da interni akti v OZD (sporazumi, statuti, pravilniki itd.) v nedovoljni meri opredeljujejo nivo kakovosti proizvodov in storitev ter odgovornost za doseganje kakovosti.

Istočasno ugotavljajo, da kakovost proizvodov in storitev bistveno vpliva na odnose pri delitvi dohodka tako med proizvodnimi TOZD kot tudi med proizvodnimi in trgovinskimi OZD.

V mehanizmu družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja med porabniki (OZD) in velikimi sistemi je povsem zanemarjena kakovost. (Elektrogospodarstvo, PTT, ŽELEZNICA ipd.). Velikim sistemom, ki so splošnega družbenega pomena, je treba prvenstveno zagotoviti nivo kakovosti dogovorjenih sredstev in sankcioniranje v primeru neizpolnjevanja dogovorov.

Zato udeleženci predlagajo organom zbornice, da izdelajo program akcij za urejevanje področja kakovosti v samoupravnih aktih, ki mora nujno vsebovati tako politiko kakovosti in odgovornost za funkcioniranje sistema, kot odgovornost za izvajanje posameznih faz sistema.

3. Dohodkovni odnosi in kakovost

Kakovost proizvodov in storitev naj dobi svoje mesto v planih OZD. Odnos med planirano in dejansko ugotovljeno kakovostjo in stroški za doseganje kakovosti je ena od osnov za delitev dohodka. Zato udeleženci predlagajo, da se že pričete akcije za spremljanje stroškov kakovosti v OZD privedejo h kraju in uvedejo v gospodarskih organizacijah ob istočasni raziskavi in pripravi modelov za delitev dohodka na osnovi objektivno ugotovljenih podatkov o kakovosti.

4. Urejanje cen in kakovost

Obstoječi sistem določanja cen proizvodov in storitev ne vzpodbuja k doseganju višje, boljše kakovosti. Tudi omejevanje uvoza in zapiranje tržišč slabi borbi za boljšo kakovost.

Diferenciranih cen za različne nivoje kakovosti ni mogoče določati administrativno (vsaj za nekatere proizvode ali panoge); zato je nujno, da se vpliv trga močneje izrazi. Udeleženci smatrajo, da mora biti kakovost kot merilo obvezno vključeno tudi v izhodišča za zakon o sistemu cen.

5. Preverjanje kakovosti

Pospeši naj se sprejemanje podzakonskih aktov o standardizaciji in metrologiji, kakor tudi izdelave novih standardov in revizija zastarelih.

Prizadevati si moramo, da čimprej uvedemo za vse pomembne izdelke obvezno atestiranje in atestne znake ter tako tudi s postopkom pridobivanja znakov dvignili nivo naših izdelkov.

Potrebno je, da v okviru II. faze študije pregleda preskuševališče pripravimo programsko usmeritev razvoja preskuševališč v SRS ter ga ustrezno vsebinsko obdelamo glede delitve dela, investicij, izobraževanja kadrov itd.

6. Kakovost v panogah

Predstavniki posameznih panog poudarjajo, – zlasti živilske ter tekstilne industrijske panoge – da se v celoti strinjajo s skupnimi predlogi, z ozirom na posebnosti posameznih panog pa še dodatno predlagajo nekatere dopolnitve za svoje panoge, o katerih bo natančneje poročal Gospodarski vestnik.

7. Posebnosti

V zvezi s povezovanjem proizvajalcev in potrošnikov udeleženci priporočajo sistematičen pristop k organizaciji svetov potrošnikov na osnovi že izdelane raziskave po naročilu Gospodarske zbornice in koncepta sistema, ki je bil predložen.

Ta povezava bi bila nujna za pripravo dogovorjenih ukrepov za izboljšanje stanja.

mak

Pri sklepanju poslov je pomembno tudi prijateljstvo

O tovarišu Franju Valenčiču, oziroma po domače – našem Vaviju, smo že nedavno pisali, saj smo ga morali predstaviti kot dobitnika letošnje Iskrine nagrade. To, da je iz aktivnih vrst uradno že prešel med upokojence, seveda v ničemer ni zmanjšalo njegove angažirane delavnosti in osebne ljubeznivosti, kadarkoli pride v stik z ljudmi. Prav to je prišlo do izraza tudi v kratkem pomenku, ki smo ga imeli z njim za naše glasilo.

Neposredno, brez ovinkarjenja je odgovoril že na prvo vprašanje: Kakšno spoznanje si je pridobil med dolgoletnimi delovnimi izkušnjami doma in v Italiji?

„Iskra si mora iskati trg ne samo skozi prizmo enkrat ponujene roke, ampak si mora utrjevati tudi dolgoročnejšo pot sodelovanja, sodelovanja, ki bo koristilo tudi za bodoče generacije, za ves delavski razred Iskre. Le če bomo tako prodajali in kupovali, če bomo sodelovali na ta način, bomo zagotovili Iskri kot celoti temelje, na katerih bo celotno Združeno podjetje lahko tehnološko s hitrimi koraki napredovalo. Čeprav smo zdaj že visoko razviti, ne smemo na lovorikah zaspati, ampak hkrati s prizadevanji za uspeh na tržišču skrbeti tudi za nenehno izpopolnjevanje svoje tehnologije.“

Ko smo potem prešli na vprašanje, ali so vsi obrati Iskre danes že dovolj znani v svetu in katere kvalitete svetovno tržišče najbolj ceni, je nadaljeval: „Naj se najprej ustavim pri posameznih delovnih organizacijah! Pri dolgoletnem delu na področju izvoza in prodaje izdelkov iz naših tovarn sem spoznal, da velikokrat pozabljamo na delež manjših tovarn v Sloveniji. To so tovarne kot so Lipnica, Otoče, Horjul in druge, ki so že doslej pokazale veliko razumevanja za potrebe izvoza in ki so se vedno trudile v okviru svojih možnosti, da bi izdelale visokokvalitetne proizvode, sposobne konkurence na mednarodnih tržiščih. Dejansko so njihovi izdelki enakovredni proizvodom najbolj znanih svetovnih tovarn. Tudi poslovna solidnost teh naših manjših tovarn je vredna vse pohvale.“

– Kaj je po vašem mnenju najvažnejše, če se hočemo uveljaviti na svetovnem trgu?

„Za plasma Iskrinih proizvodov nasploh v svetu so potrebni jasno vsi glavni elementi tržnega poslovanja, to so spoštovanje rokov pri dogovorjenih dobavah, kvaliteta in cena. Toda to ni vse. Eden najvažnejših elementov za izgraditev dolgoletnega trga v svetu je poleg poslovne solidnosti element prijateljstva. Kupce moramo obravnavati kot prijatelje Iskre in prijatelje Jugoslavije. Ti kupci poznajo Jugoslavijo, predvsem seveda Iskro, toda poznajo tudi kulturo, navade, folkloro, pokrajinske lepote, poznajo naše ljudstvo. Ko tako spoznajo našo državo in postanejo naši kupci, nas ne zapuščajo več, čeprav bi morda kdaj imeli poslovne razloge.“

– Ali je Iskra v svetu že dovolj znana? Kje vse imamo prijatelje?

„Iskra danes uživa kot celota v svetu velik ugled, Iskra je kot tvrdka in tovarna po svetu široko znana. Skoraj ni več kraja na svetu, kjer ne bi poznali Iskrinega imena. Nabrali smo si veliko poslovnih prijateljev, ne samo v Evropi, ampak tudi po drugih deželah sveta, na primer v Mehiki, Braziliji, na Portoriku, pa še kje, povsod, kamor prodajamo naše izdelke in kjer so se ljudje odločili, da postanejo naši stalni odjemalci. Prav glede njih lahko trdim, da igrata prijateljstvo in vzajemno spoštovanje veliko vlogo.“

– Ste se torej tudi sami ravnali po teh receptih?

„Kot Iskraš sem vedno želel imeti človeške, humane odnose z vsemi partnerji, z vsemi, s katerimi sem poslovno prišel v stik. Čeprav sem vselej vedel, kaj Iskra pri tem poslu skuša doseči, sem skušal hkrati pokazati tudi veliko dozo razumevanja za partnerja in njegove probleme. Na ta način sem vedno laže prišel do zaključka poslov in tudi klienti tega niso pozabili.“

Ko smo se za konec ustavili še pri nagradi, ki jo je za svoje zasluge dobil, je tovariš Valenčič poudaril: „Kar pa zadeva Iskrino nagrado, bi rad dejal samo to, da sem srečen, ker mi je kolektiv Iskre to veliko priznanje dal. Smatram, da smo res veliko skupno delali in da je zato nagrada, ki sem jo prejel, v bistvu priznanje, ki bi ga morali biti deležni vsi člani našega kolektiva, še posebej pa tudi izvozni sektor Iskra Commerce. Naj bo torej moja nagrada vsem vzpodbuda za nadaljnje delo.“

Mara Ovsenik

Ljubo Milohanić.

Zoran Nikolić.

Sklepi PO

Objavljamo važnejše sklepe s 3. seje poslovnega odbora DO Iskre Elektromehanike:

1. Poslovni odbor je obravnaval predlog terminskega koledarja za leto 1979 in predlaga, da se v novembru določita dve delovni soboti zaporedoma, in sicer 10. in 17. novembra, to pa zaradi tega, da ne bi tisti delavci, ki delajo v dveh izmenah, obakrat delali na soboto popoldne. PO ugotavlja, da je ob delovnih sobotah manjša prisotnost na delu. Posebni problemi so v drugi izmeni. Prav tako je vedno več dopustov tudi v dopoldanski izmeni. Poslovni odbor predlaga, da na delovno soboto ne bi bilo dopustov, predvsem naj to upoštevajo vodilni delavci. Poslovni odbor naroča glavnemu direktorju, da se omenjena problematika obravnava tudi na prvi seji razširjenega kolegija. Terminski koledar za leto 1979 se predlaga v obravnavo in sklepanje delavskim svetom TOZD in delavskemu svetu delovne organizacije.
2. Poslovni odbor je sprejel na znanje poročilo o doseženi proizvodnji v maju. Dosti težav je zaradi pomanjkanja deviznih sredstev oz. nedokončnih predpisov o uvozu materiala. Težave se večajo tudi s tem, ker vsako leto povečujemo proizvodnjo, dodatnih sredstev za uvoz pa ni. Poslovni odbor naroča vsem razvojnim in tehnološkim oddelkom, naj ponovno ugotovijo vse možnosti, da se bo čim več materiala nabavljalo na domačem trgu.
3. Poslovni odbor je obravnaval poročilo o stanju zalog v I. tromesečju letošnjega leta. Zaloge so se v prvih treh mesecih povečale predvsem zaradi povečanja nedokončane proizvodnje (za 20 %), medtem ko so zaloge materiala, kupljenih delov in gotovih izdelkov v zadnjih treh mesecih upadle. Del povečanja gre tudi na račun novih in višjih cen, ki pa še niso izračunane za vse pozicije. Poslovni odbor naroča vodstvom TOZD, da storijo vse, da se zaloge do 30. septembra znižajo na postavljene normative.
4. Poslovni odbor je sprejel na znanje poročilo TOZD Prodaja o poteku prodaje na domačem in tujih tržiščih ter o stanju zalog v mesecu maju. Za domači trg je bil plan prodaje dosežen s 108 %, za izvoz pa z 90 %. V kumulativi je letni plan izvoza realiziran s 43 %. Skupne zaloge izdelkov Elektromehanike so na dan 30. 4. 78. sicer pod normativom (88 %), presegajo ga le TOZD: TEN, Merilne naprave in Elektronika.

A. Boc

Razširitev TATC v Prištini

Iskra je sklenila prvo pogodbo za razširitev ene od tranzitnih central v državi – Kapaciteta TACT v Prištini se bo podvojila – Pripravljeni na osvajanje novih sistemov v smeri popolnoma elektronskih telefonskih central

Iskra Elektromehanika Kranj je v petek, 30. junija sklenila pogodbo s Podjetjem za ptt promet Priština za razširitev tranzitne avtomatske telefonske centrale M 10 C v Prištini. Pogodbo o razširitvi sta v Tovarni telekomunikacij v Kranju podpisala glavni direktor Elektromehanike Aleksander Mihev in direktor PTT Priština Hamza Mehmeti.

Z realizacijo omenjene pogodbe se bo zmogljivost TATC v Prištini podvojila, kar kaže na vedno večje potrebe po daljnjem razvoju telefonskega omrežja v Jugoslaviji.

Direktor PTT Priština Hamza Mehmeti je ob podpisu pogodbe izjavil naslednje:

„Z Iskro že vseskozi uspešno sodelujemo, zato smo zadovoljni, da se naše sodelovanje krepi v obojestransko zadovoljstvo. TATC so v največji meri proizvodi Iskre. Kljub nekaterim težavam ob uvajanju novega sistema, so vse TATC v državi vključene v promet.

S podpisom pogodbe o razširitvi TATC v Prištini se naše sodelovanje nadaljuje. Pričakujemo, da bomo tudi v bodoče sodelovali na področju kompleksnega programa telekomunikacij. Razširitev centrale v Prištini je velikega pomena za nadaljnji razvoj telefonskega omrežja pokrajine Kosovo; saj pričakujemo še večje učinke kot pri tranzitni centrali, ki jo že imamo.

Iskra je velika organizacija, ki ima pomembno vlogo v razvoju telefonije v Jugoslaviji. Z dobavo in montažo 13 TATC je obvladala novo tehnologijo v proizvodnji teh central. Zato menimo, da bodo tudi bodoči posli uspešno realizirani [illegible] večje zadovoljstvo obeh partnerjev.

Želimo si še naprej uspešno sodelovanje z Iskro in da bi sistem Metaconte razvijali dalje, da bomo tudi v prihodnje šli v korak z državami, ki imajo nasodobnejše sisteme s področja elektronske telefonije. Iskra ima pred drugimi proizvajalci na tem področju prednost."

Aleksander Mihev se je zahvalil Podjetju za ptt promet Priština za zaupanje in podelil komplete spominskih značk M 10 C. Ob tem je med drugim povedal tudi dole: „Zadovoljen sem s podpisom pogodbe o razširitvi. Strinjam se, da bo potrebna modernizacija tehnologije v smeri osvajanja novih popolnoma elektronskih sistemov. Na to pot smo v Iskri pripravljeni in bomo v to vložili vse moči. Prvi koraki so bili za nas težavni, vendar smo vse probleme obvladali in tako je 13 tranzitnih central vključenih. Proizvodnja teh sistemov postaja sčasoma za nas že rutina. Vse nadaljnje posle bomo lažje izvajali v dogovorjenih rokih in pogojih. Tudi za v bodoče pričakujemo uspešno sodelovanje s PTT Priština."

Alojz Boc
Foto: Ivan Okršlar

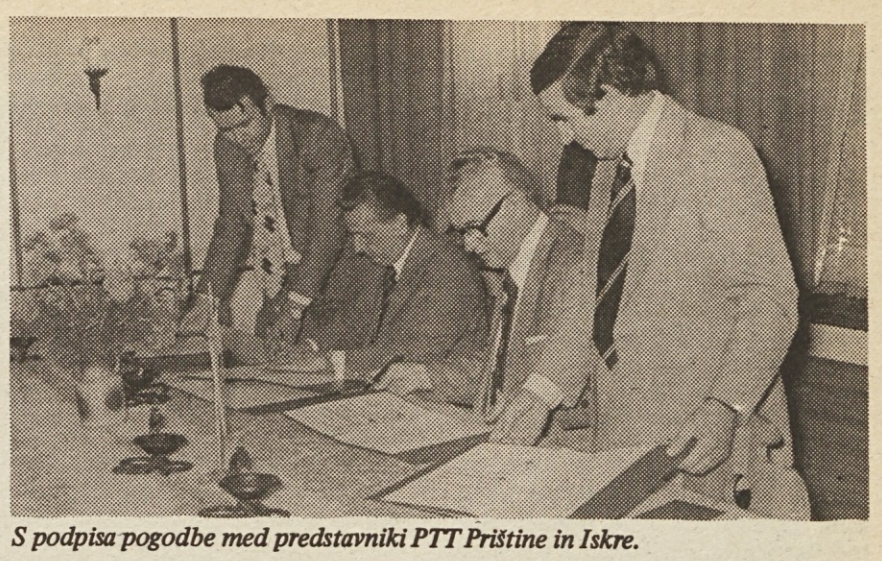

S podpisa pogodbe med predstavniki PTT Prištine in Iskre.

TOZD INSTRUMENTI

Slavnostno zasedanje DS

V Otočah je bilo 29. junija slavnostno zasedanje delavskega sveta Tovarne merilnih instrumentov, ki je bilo posvečeno 32-letnici Iskre. Na njem so podelili priznanja in značke vsem jubilantom dela in priznanja za uspešno delo. Slednja so prejeli Andrej Mehle, Franc Primc, Jože Koselj, Janez Filipič in Emil Škrinjar.

Jubilante in nagrajence je pozdravil predsednik DS Tovarne instrumentov Jože Pogačnik. Jernej Vrtačnik, direktor TOZD Instrumenti pa je spregovoril nekaj besed o poslovanju in perspektivah naše tovarne el. merilnih instrumentov. Med drugim je povedal tudi tole: „Zavedamo se, da moramo storiti še veliko tako na razvojnem, tehnološkem in organizacijskem kot na samoupravnem področju. Vsako leto ponudimo tržišču nov izdelek ali vsaj izpopolnjen izdelek iz našega proizvodnega programa. S tem poskušamo držati korak z evropskimi proizvajalci merilnih instrumentov. Pred nami so odločitve, s katerimi bomo bolj smelo stopili na področje elektronike. V te odločitve nas silijo proizvodni stroški, preveč vloženega živega dela v klasične merilne instrumente, s tem pa v nižjo akumulativnost naših proizvodov.

Prepričan sem, da vse naštete težave, ki nas spremljajo, ne smejo in ne morejo biti ovira za naš nemoten razvoj in svetle perspektive. Vse to so le naše vsakodnevne delovne naloge in prepričan sem, da jih bomo uspešno rešili, tako kot nam je uspelo rešiti že vrsto težjih. Zaupam v naš delovni kolektiv, ki je vajen dela in odrekanja, zato tem lažje načrtujemo velika investicijska vlaganja v razširitev naših proizvodnih kapacitet, vzporedno s tem pa v modernizacijo objektov družbenega standarda.

Vsem je znano, da načrtujemo za 100 mio dinarjev vlaganj v nove proizvodne hale in zgraditev novega objekta družbene prehrane. Prav te investicije, ki so osnovane in utemeljene na povsem ekonomskih pokazateljih, dokazujejo, da ima Tovarna merilnih instrumentov v Otočah, kot del delovne organizacije ISKRA – Elektromehanika Kranj, še velike razvojne možnosti in trdno sem prepričan, da bo z modernim in uspešnim proizvodnim programom v veliki meri pripomogla k razvoju občine Radovljica."

Tekst in foto: A. Boc

STANOVANJSKE INFORMACIJE

O pripombah na sporazum o urejanju stanovanjskih zadev

Bolj ko so se junijski dnevi odmikali, bolj je bilo jasno, da v posameznih temeljnih organizacijah niso pravočasno izpeljali javne razprave o svojem samoupravnem splošnem aktu za urejevanje stanovanjskih zadev. Še vedno se je dogajalo, da je gradivo obležalo na mizah odgovornih delavcev oz. funkcionarjev. Posledica tega je bila, da so DS le v petih temeljnih organizacijah razpisali referendum za sprejem lastnega „samoupravnega sporazuma o urejanju stanovanjskih zadev". Ker druge temeljne organizacije ta naloga še čaka (predvidoma v mesecu avgustu), se ni odveč ustaviti ob nekaterih dosedanjih pripombah oz. predlogih za dopolnitev enotnega vzorca takega samoupravnega sporazuma, ki ga je pripravila strokovna služba in je bil s sklepom odbora za družbeni standard in varstvo pri delu že v začetku meseca maja dan v javno razpravo, dopolnjevanje in postopek sprejemanja po temeljnih organizacijah oz. v delovno skupnost skupnih služb.

Najprej so se razpravljalci ustavili pri strokovnih kriterijih, po katerih naj bi štiričlanski družini pripadalo dvosobno stanovanje, kadar otroka še nista šoloobvezna, in dvosobno stanovanje s kabinetom, kadar sta otroka šoloobvezna. V štirih temeljnih organizacijah so bili mnenja, da to razlikovanje ni umestno. Oblikovalci enotnega osnutka so to razlikovanje utemeljevali s težnjo mnogih pričakovalcev najemnega stanovanja v preteklih letih, ko so imeli dosti bolj oblikovano stališče, kakšno stanovanje potrebujejo, kadar so otroci začeli hoditi v šolo. Drugi pričakovalci pa so se ob pomanjkanju ustreznih („standardnih") stanovanj (ki jim pripadajo) pogosteje zadovoljevali z manjšimi stanovanji. V pogojih, ko je dosti lažje zamenjati najemno stanovanje kot pa prvič dobiti stanovanje, bo omenjeno razlikovanje tudi v prihodnje dosti pogosto prišlo v poštev.

Ni naključje, da je bilo največ neposrednih in posrednih pripomb prav na člen, ki prinaša skupna temeljna merila za zadovoljevanje vseh vrst stanovanjskih potreb. Predlogi so bili, naj se črta kriterij „pomembnost in odgovornost dela in delovnih nalog", nadalje „strokovna izobrazba oz. osebna kvalifikacija prosilca", pa tudi „odnos do dela oz. uspešnost in prizadevnost pri delu". Razlogi za take predloge so bili predvsem v bojazni, da bi preveč možnosti imeli t.i. strokovnjaki na račun drugih delavcev. Za vsa tri temeljna merila so razlogi, da ostanejo. Za prvi dve temeljni merili je razlog enkrat v tem, da so tudi druge pravice iz dela (npr. OD) vezane nanje (pri nagrajevanju je npr. upoštevana t.i. sestavljenost dela že v zahtevnosti dela in delovnih nalog), drugič pa je ožja kadrovska politika, kamor spada tudi pridobivanje in stimuliranje delavcev s posebnimi sposobnostmi, tesno povezana s stanovanjsko politiko. To bo toliko časa, dokler temeljne organizacije ne bodo izdvajale posebnih sredstev za te namene ali iz sklada skupne porabe po zaključnem računu ali pa da bodo v investicijske oz. razvojne programe vključevale postavko o sredstvih za kadre. Tretje omenjeno temeljno merilo (odnos do dela oz. uspešnost in prizadevnost pri delu) pa naj se uporablja za delavce, ki izrazito izstopajo. Oceni naj jih delavski svet.

Povprečni OD je bil kot temeljno merilo za zadovoljevanje stanovanjskih potreb namenoma izpuščen. Dokazano je bilo namreč, da je OD kot kazalec socialnega položaja delavca zelo nezanesljiv, zato ga – kjer je možno – izpuščamo.

Pripombe in vprašanja so bila tudi na tisto določilo, ki obvezuje delavce, da bodo za reševanje svojih stanovanjskih problemov sami prispevali sredstva, predvsem z obveznim namenskim varčevanjem v okviru svojih zmožnosti in sposobnosti. Gre za splošno obveznost, ki pa ni izločilni kriterij (da prosilec zaradi tega ne bi prišel v predlog za dodelitev n.pr. najemnega stanovanja) in tudi ni zajeta v točkovalnem sistemu. V katerem primeru bo delavec obvezen namensko varčevati, bo določil pristojni samoupravni organ. Dejstvo pa je, da je to že izločilni kriterij v vseh razpisih za posojila pri samoupravni stanovanjski skupnosti v Kranju. V stanovanjskih samoupravnih interesnih skupnostih pa danes delavci zadovoljujejo velik del stanovanjskih potreb.

Predlog, da bi se rok za vložitev zahteve za varstvo pravice skrajšal od 30 na 15 dni, ni uresničljiv, ker Zakon o združenem delu pozna samo 30 dnevni rok (izjema je najkrajši 8 dnevni rok za disciplinske zadeve).

Predlog, naj bi se namesto zavarovanja kreditov z dvema porokoma, uvedle druge oblike zavarovanja, je sprejemljiv samo delno. Kdor ne more dobiti obeh porokov, naj bi imel možnost zadostiti pogoju zavarovanja z zastavno pravico. V tem primeru mora biti lastnik npr. zemljišča, na katerem gradi, kar bo delalo težave zadružnikom, za katere je lastnik zemljišča do dograditve stanovanjska zadruga.

Med pripombami na točkovalni sistem najbolj izstopa nestrinjanje, da se samohranilcem da tako visoko število točk (30!). Predlagatelji skupnega osnutka samoupravnega sporazuma to utemeljujejo z razmerami v Kranju, kjer samohranilci niso več posebna kategorija med tistimi prosilci, ki jih enota za družbeno pomoč pri Samoupravni stanovanjski skupnosti rešuje s solidarnostnimi stanovanji. Politika je taka, naj samohranilce rešujejo

(Nadaljevanje na 6. strani)

Razširitev sodelovanja z Ekvadorjem

Ekonomski odnosi med Jugoslavijo in Ekvadorjem se odvijajo na podlagi meddržavnega trgovinskega sporazuma iz leta 1959. Lani je Jugoslavija pripravila nov predlog sporazuma za razširitev ekonomskega sodelovanja, nakar je Ekvador odgovoril s predlogoma dveh posebnih sporazumov: o trgovini in o ekonomskem, tehničnem in znanstvenem sodelovanju.

Slovenijo je v četrtek, 6. julija obiskala šestčlanska delegacija republike Ekvador, ki jo je vodil minister za industrijo, trgovino in integracijo Galo Montano. Gostje so si najprej ogledali ljubljanski Litostroj, kjer so ugotovili, da obstajajo široke možnosti za sodelovanje. Po pogovoru s predstavniki Ljubljanske banke so si člani ekvadorske gospodarske delegacije ogledali še proizvodnjo v Iskrinih tovarnah v Savski loki in Tovarno telekomunikacij na Laborah, kjer jih je sprejel glavni direktor Iskre Elektromehanike Aleksander Mihev. Iz daljšega pogovora s predstavniki kranjske Iskre je bilo razvidno, da ima Iskra še veliko možnosti za razširitev sodelovanja, tako na področju programov električnega ročnega orodja kot tudi na drugih proizvodnih programih, ki so zanimivi za dežele Andskega pakta.

Mešana družba Iskraemec predstavlja višjo obliko sodelovanja z Ekvadorjem. Ustanovljena je bila leta 1975 po določilih mednarodnega natečaja. Države Andskega pakta so se pred leti dogovorile za tesnejše sodelovanje in delitev proizvodnje. Tako je Ekvador po cartagenskem sporazumu dobil izključno pravico, da organizira v svoji državi za vse dežele Andskega pakta več specializiranih proizvodenj, med drugim tudi proizvodnjo električnega ročnega orodja. Na mednarodni natečaj se je prijavila tudi Iskra in bila izbrana iz vrste svetovno znanih proizvajalcev. Tako je nastala Iskraemec. V novi proizvodni dvorani, ki jo gradijo v Quitu, bodo sestavljali tudi druge Iskrine stroje in opremo. Že naslednje leto bodo v Iskraemecu izdelali približno 35 tisoč raznega električnega orodja.

Med obiskom ekvadorske delegacije v naši državi je bil v Beogradu podpis obeh sporazumov, ki smo ju omenili na začetku. To potrjuje, da so možnosti za razširitev medsebojnega ekonomskega sodelovanja med Jugoslavijo in Ekvadorjem vedno večje. Odprte so tudi možnosti za nadaljnji prodor Iskre na južnoameriško tržišče.

Alojz Boc
Foto: Ivan Okršlar

Ekvadorski minister za industrijo si ogleduje proizvodnjo v tovarni v Kranju.

Z zanimive razstave Človek - delo - produktivnost v TOZD Instrumenti.

INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE

Letošnje naloge sindikata

Za predsednike osnovnih organizacij sindikata in nosilce raznih sindikalnih funkcij pomeni delo v sindikatu tudi določene težave, saj vsi, ki smo jih izvolili, še nimajo dovolj izkušenj za uspešno delo na področju samoupravljanja in političnega življenja v naši DO.

Tako kot vsako leto sta organizacijska in kadrovska komisija pri sindikalni konferenci Elektromehanike tudi letos organizirali seminar za člane izvršnega odbora sindikalne organizacije in predsednike njenih komisij. Letošnjega seminarja na Jezerskem se je udeležilo okrog 40 članov. Prvi dan so se seznanili z organiziranostjo zveze sindikatov v Iskri Elektromehaniki ter gospodarjenjem in programskim razvojem DO.

Drugi dan seminarja so posvetili obveščanju in samoupravnemu komuniciranju. O tem jim je predaval Dušan Rebolj. Jože Tavčar je predaval o odgovornosti za opravljanje samoupravljalskih in političnih nalog. O aktivnostih v pripravah na kongres Zveze sindikatov Slovenije je spregovoril Dare Ravnikar. Ob koncu so se udeleženci seminarja poglobili v dosežene rezultate pri uveljavljanju določil zakona o združenem delu na področju samoupravljanja, nove organiziranosti DO in medsebojnih dohodkovnih povezav.

Upamo, da so se naši sindikalni delavci na tem seminarju usposobili za uspešen štart v tem mandatnem obdobju, največ znanja in izkušenj pa bodo pridobili z delom. V naši redakciji pa pričakujemo tudi odziv na Reboljevo temo o informiranju, da bomo lahko vsaj nekajkrat letno zapisali kaj vzpodbudnega o delu, uspehih in problemih, ki se pojavljajo pri vsakdanjem delu in akcijah našega sindikata.

A. Boc

Socialna politika in socialno razlikovanje v občini Kranj

Občinski sindikalni svet v Kranju je bil v preteklih letih že nekajkrat nosilec in izvajalec vrste analiz in pobud, ki so omogočale, da so se sindikat in drugi družbeni dejavniki v občini organizirano ukvarjali s socialno politiko in odpravljanjem socialnih razlik. Tudi v zadnjem letu je bil Občinski sindikalni svet nosilec raziskave z naslovom „Socialna politika in socialno razlikovanje v občini Kranj, 1966–1976“, ki je bila v preteklih dneh zaključena. Ugotovitve bodo prav gotovo zanimive za kranjske temeljne organizacije Elektromehanike.

Za l. 1966, ko je bila izdelana prva taka raziskava v Kranju, je veljalo, „da področje družbenega standarda v gospodarskih organizacijah ni sestavni del dolgoročne poslovne politike v delovnih organizacijah in da je bila skrb za družbeni standard le socialni privesek predpisov, redko pa izraz prepričanja, da je skrb za delavce in njihovo dobro počutje v delovni organizaciji potrebna“. Od takrat, ko je bilo stanje tako ostro ocenjeno, pa do danes, so se razmere prav gotovo bistveno spremenile. Za pomembno prelomnico štejemo leti 1970 in 1971, ko je problematika socialne varnosti dobila pomembno mesto v aktivnosti organiziranih družbenih sil in ko je bilo idejno razčiščeno mesto socialne politike in socialnega razvoja v naši družbi.

Raziskava je skušala zanesljivo ugotoviti, kaj se je v kranjski občini dogajalo pri uresničevanju socialne politike v preteklem obdobju in to ne le v organizacijah združenega dela, temveč tudi v samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih. Ni šlo le za osvetlitev problemov socialno varstvenega značaja, temveč za analizo, koliko je socialna politika postala sestavni del vsakodnevne in perspektivne ekonomske politike združenega dela ter kako je vgrajena v samoupravni sistem.

Po narodnem dohodku je bila občina Kranj tako v l. 1971 kot tudi v l. 1975 na 11. mestu med občinami v SR Sloveniji. Gibanje narodnega dohodka na prebivalca kaže, da se je občina Kranj v tem obdobju hitreje razvijala kot je bilo povprečje v SRS. Postala je še bolj industrijsko razvita, gospodarsko močnejša, iz česar bi lahko sklepali, da so nastali ugodnejši pogoji za izvajanje učinkovite socialne politike. Toda pokazalo se je, da tak hiter razvoj lahko prinaša s seboj nove probleme prav na socialnem področju.

Delež akumulacije v delitvi družbenega produkta je naraščal. Istočasno pa se je kazala tendenca zmanjševanja deleža (lastne) akumulacije organizacij združenega dela, kar neposredno opozarja na težave v reproduktivni sposobnosti gospodarstva, posredno pa na omejene možnosti izdvajanja večjih sredstev za izvajanje učinkovitejše socialne politike.

Le približna tretjina gospodarskih organizacij združenega dela ima v srednjeročne in letne razvojne programe vključene tudi elemente socialne politike. Pri tem je pomembno zastopan sindikat kot neposredni nosilec socialnega programiranja. Samoupravni splošni akti največkrat zajemajo le posamezne dele socialne dejavnosti. Tudi investicijske usmeritve le delno vključujejo socialno problematiko. V največjem delu organizacij združenega dela se socialni problemi še vedno rešujejo „od primera do primera“, torej nenačrtno, itd. Že teh nekaj najsplošnejših ugotovitev kaže na velike možnosti sistematičnega delovanja za učinkovitejšo socialno politiko. In to ne samo možnosti na občinski ravni, temveč tudi na možnosti in potrebe, ki se kažejo v temeljnih organizacijah združenega dela.

Stanovanjska problematika je v srednjeročnih in kratkoročnih programih organizacij združenega dela dobila najpomembnejše mesto, takoj za njo pa so: izobraževanje, družbena prehrana in zdravstveno varstvo delavcev. Razvojni programi pa praviloma niso zajemali tistih področij, kjer se pričakuje, da bi morale konkretno programirati samoupravne interesne skupnosti, kot npr. področje otroškega varstva. Iz tega dejstva izvirata dve vprašanji: prvič, koliko so SIS sploh prisotne pri planiranju v OZD in drugič, zakaj je nekaterim področjem socialne politike v OZD dan večji poudarek, druga področja pa se „prepuščajo“ v celoti SIS? Menim, da se bodo morale predvsem temeljne organizacije krepko spoprijeti s temi vprašanji. Vse kaže, da je del odgovorov tesno povezan s praktičnim delovanjem delegatskega sistema.

Še nekaj zanimivih ugotovitev:

– Približno četrtina vseh zaposlenih je mnenja, da se v delovnih organizacijah za standard nihče ne zavzema. Ocena je še bolj kritična v večjih delovnih organizacijah. Globlja analiza pa kaže, da je največ pozitivnih ocen o odnosu do vprašanj standarda dobila sindikalna organizacija, da so temeljne organizacije aktivnejše od delovne organizacije, da se razen v industriji in v prometu s temi vprašanji strokovne službe ne ukvarjajo da vodilni in vodstveni delavci pretežno še niso dovolj spoznali pomena standarda, da se druge družbenopolitične organizacije najmanj ukvarjajo s temi vprašanji itd.

– Iz vprašanj, na katere so odgovarjale osnovne organizacije sindikata je razvidno, da je sindikat še vedno premalo odločen v zahtevah, da se opredelijo nosilci socialne politike, da se socialna politika celoviteje obravnava v delavskih svetih in da ob tem polneje zaživijo delegatski odnosi. Sindikat je bolj posrednik predlogov in manj tisti, ki zahteva. Je pa sindikat do lastnih pomanjkljivosti precej kritičen.

– Delavci so v zvezi s pomanjkljivostmi v občini največ kritike usmerili na zdravstvo (skoraj četrtina delavcev je nezadovoljna z organizacijo in uveljavljanjem pravice iz zdravstvenega varstva). Sledi otroško varstvo in stanovanjska problematika. Šolstvo je po mnenju večine delavcev zadovoljivo urejeno. Torej so omenjena „klasična“ področja socialne politike še vedno med prioritetnimi zahtevami občanov.

Teh nekaj drobcev iz obširne raziskave kaže na velike možnosti, ki jih ugotovitve nudijo pri oblikovanju političnih stališč. Na občinski ravni so razprave o tem že stekle. Predvidena je obravnava v občinski skupščini, za jeseni pa planirana posebna sindikalna konferenca o socialni politiki. Ne bi pa bilo prav, če se delavci v temeljnih organizacijah naše delovne organizacije ne bi spoznali z glavnimi ugotovitami. Spoznavanje stanja naj služi kot osnova za učinkovitejšo aktivnost.

P.P.

O pripombah na sporazum o urejanju stanovanjskih zadev

(Nadaljevanje s 5. strani)

temeljne organizacije. To pa zahteva tudi višje število točk. S tem se družine z enim hranilcem vsaj približno izenačijo z družinami, ko stanovanjske težave skupaj rešujeta zakonca.

Težnja v nekaterih temeljnih organizacijah, da bi v točkovalnem sistemu stimulirali zaposlitev zakonca ali ožjega družinskega člana v isti temeljni organizaciji, ni sprejemljiva, Okvir za dodatne točke za ožje svojce naj bo delovna organizacija. To je utemeljeno tudi z načelom racionalnega poslovanja. Tudi strokovna služba z nalogami kot so: zbiranje vlog, obdelava vlog idr., naj bo na ravni delovne organizacije (velja za kranjski del Elektromehanike). Sicer bi lahko kaj kmalu prišlo do težav zaradi zapiranja posameznih temeljnih organizacij, s tem pa do velikih težav pri izvajanju učinkovite stanovanjske politike. V tej zvezi je sedaj še tudi težko odgovoriti na postavljeno vprašanje o stanovanjskih „posledicah“ prestopov delavcev iz ene v drugo temeljno organizacijo. Zaenkrat je smotrno uveljavljati načelo, da se prizadeti temeljni organizaciji dogovorita za neko obliko kompenzacije.

AKCIJA MODRI TELEFON

VI SPRAŠUJETE = 23 33 ODGOVARJA

VPRAŠANJE:

A. Brezar iz Tovarne TEA sprašuje: „Pred nedavnim se mi je odlomil zob. Odšla sem v Iskrino obratno ambulanto, kjer so mi pojasnili, da se sicer lahko vpišem in bom na vrsti v začetku septembra. Zato sem morala k privatnemu zobozdravniku, ki mi je zob popravil. Ali tega ne bi bilo mogoče urediti tudi v naši ambulanti? Ali so ravnali prav?“

ODGOVOR:

Tov. Brezarjeva se je oglasila v naši ambulanti, ker se ji je zlomil zob in je želela imeti novega. Sestra ji je povedala, da nujne primere z bolečinami sprejemamo vsak dan ob 7. in 13. uri. Če pa je pacient potreben konzervativnega (plombe) ali protetičnega (novi zobje) zdravljenja pa se mora vpisati. Vsaka ordinacija sprejme mesečno 30–40 pacientov in glede na število prijavljenih je čakalna doba različno dolga. V tistih dneh smo sprejemali paciente za mesec oktober, ker pa je v tistih dneh, ko je tovarišica spraševala za popravilo, pričel z delom nov zobozdravnik, jo je sestra napotila v njegovo ordinacijo.

In sedaj še odgovor na zastavljeni vprašanji:

1. Zakaj se to ne bi dalo urediti tudi v „ISKRI“?

Vsaka zobna ambulanta ima določen normativ, ki ga mora izpolniti. Presežek norme, ki znaša včasih tudi do 30 %, nam Regionalna zdravstvena skupnost ne plača.

Vsi presežki realizacije nad dogovorjenim planom, ki ga določa nomenklatura zdravstvenih storitev, nimajo finančnega kritja in to niti s strani zdravstvene skupnosti niti s strani tovarne. Vsi presežki plana gredo na račun dohodka delavcev TOZD zobne poliklinike. Zato smo že večkrat skušali to urediti s tovarno, vendar le ta ni pokazala nikakršnega razumevanja za to. Zato bo še vedno ostajalo določeno število pacientov, ki bodo morali čakati, da bodo prišli na vrsto.

2. Smo ravnali pravilno ali ne?

Vprašanje samo daje odgovor ob poznavanju razmer. Pacientki zdravljenja nismo odklonili, nasprotno svetovali smo ji, kam naj se obrne, da bo njeni želji ugodeno.

Morda dodam le to, da je čakalna doba v ZD Kranj eno ali poldrugo leto. Tudi pacienti, ki prihajajo po pomoč v naše ambulante, naj bi se zavedali, da smo zdravstveni delavci samo ljudje in da ob tako visokem številu pacientov ne moremo delati čudežev.

Bliža se srečanje mladih Iskre

Konec prejšnjega meseca so člani Koordinacijskega sveta ZSMS SOZD Iskra na redni seji obravnavali vrsto aktualnosti – tako letovanje delavcev Iskre, sodelovanje z mladino na Avstrijskem Koroškem, sprejeli pa so tudi informacijo o srečanju mladine Iskre, ki bo 9. septembra v Semiču.

V zvezi z letovanjem so prisotni ugotovili, da je problematika kolektivnih dopustov eden od vzrokov, ki po celi Iskri resno ovirajo delavce pri svobodnem odločanju za način letovanja. Neusklajenost kolektivnih dopustov po različnih delovnih organizacijah skupaj z nezadostnimi Iskrinimi počitniškimi kapacitetami, ki kljub rasti Iskre že vrsto let ostajajo nespremenjene, pripelje do neljubega rezultata, da se mora delavec odločati za drago hotelsko letovanje, v največ primerih pa celo za dopust doma. Prisotni so zato podprli pobudo sindikata, da se kolektivni dopusti, kjer res niso neizogibno potrebni, odpravijo, ostali pa se porazdelijo terminsko v celi Iskri.

Letošnje srečanje mladine v Semiču bo po predvidevanjih zbralo 1000 mladincev iz vseh temeljnih organizacij združenega dela Iskre. Shod, ki bo 9. septembra, bo imel bogat spored, združen s pohodom mladinske pohodne enote in lovskim golažem. Srečanje se nezadržno približuje, zato naj vse osnovne organizacije čimprej zberejo prijave ter jih do 20. avgusta pošljejo na KS ZSMS SOZD Iskra. Ob prijavi ne pozabite na 60 dinarjev! O vseh pripravah vas bomo sproti obveščali.

Koroška dijaška zveza je letos izdala serijo petih značk, ki jih bodo prodajale osnovne organizacija ZSM. Čisti izkupiček od prodanih značk je namenjen skladu Koroške dijaške zveze, sama prodaja pa je organizirana po načelu tekmovanja med osnovnimi organizacijami. Akcija prodaje bo tekla do 13. oktobra letos, v zaključku pa bo podelitev priznanj OO, ki bodo prodale največ značk. V akcijo se vključuje tudi Iskrina mladina, ki bo v kratkem pričela s prodajo.

Stane Fleischman

INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV, NOVA GORICA

Manj hrupa, boljši delovni pogoji

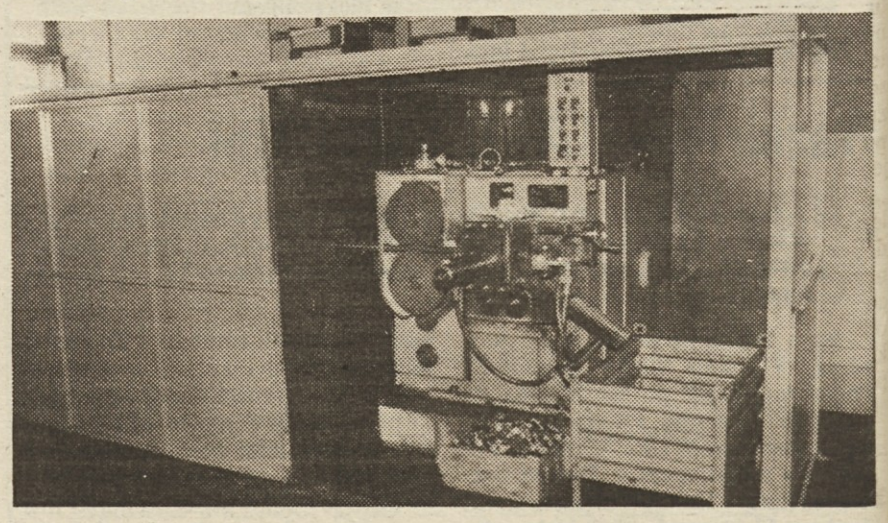

V temeljni organizaciji novogoriške Avtoelektrike v Tovarni malih zaganjalnikov, je hrup strojev dokaj velik. Predvsem pa prevladuje hrup škarij za sekanje okroglih jeklenih profilov „Maypress“ in stroja za odstranjevanje ostrih robov iz aluminijastih pokrovov „Spiratron ST 20“.

Meritve hrupa so pokazale, da znaša nivo hrupa škarij pri rezanju 104–105 dB (A), Spiratrona pa 86 dB (A). Hrup škarij je v srednjih in višjih frekvencah, spekter hrupa Spiratrona pa je skoraj linearen.

Za škarje so tipični udarci, ki se ponavljajo vsakih nekaj sekund. Zaradi zmanjšanja splošnega hrupa in hrupa na delovnem mestu in s tem tudi izboljšanja delovnih pogojev, so se v tej TOZD odločili za osamitev strojev s posebnimi izolacijskimi kabinami.

Izvedba kabine, ki jo prikazuje tudi naš posnetek:

– okrov je izdelan iz železnih profilov in tanjše pločevine

– prirejen je tako, da ima delavec možnost dostopa do obdelovalnega področja

– vse stene okrova so tako izdelane, da jih je mogoče hitro demontirati

– celotna notranjost okrova je obložena z moltopremom debeline 40 mm.

Z navedeno izvedbo smo na škarjah „Maypress“ zmanjšali hrup na 75 dB (A), pri Spiratronu ST 20 pa na 86 dB (A).

Jože Štrukelj

Pred nedavnim je obiskala delegacija italijanskih sindikatov GGL novogoriško Iskro Avtoelektriko in se s sindikalnimi delavci te delovne organizacije zadržala v prijateljskem enournem pogovoru. Giani Petrali, sekretar GGL v goriški provinci se je predvsem zanimal za delovne pogoje zaposlenih, zato si je z velikim zanimanjem ogledal vse temeljne organizacije v Šempetru. Njihov obisk spada v sklop odličnega medsebojnega sodelovanja goriških in novogoriških sindikalnih delavcev. Na posnetku: Giani Petrali – prvi z leve.

Pred kratkim je zapustil sodelavke in sodelavce v tovarni velikih zaganjalnikov na liniji gredi dolgoletni delavec Anton Vižin, ki je odšel v zasluženi pokoj. Od vseh se je prisrčno poslovil, se zahvalil za prejeta spominska darila in cvetje ter obljubil, da bo še naprej spremljal delovne uspehe in da bo še prišel na obisk. Za spomin na zadnji dan dela pa je nastal gornji posnetek.

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, LJUBLJANA

Za večjo produktivnost in večji dohodek

V zadnji številki našega glasila smo že pisali, da je delovna organizacija ISKRA – AVTOMATIKA 27. junija priredila slavnostno zborovanje v počastitev dneva samoupravljalcev, XI. kongresa ZKJ ter bežigrajskega občinskega praznika. Poleg 1200 delavcev so se zborovanja udeležili tudi sekretar komiteja mestne konference ZKS Ljubljana, Marjan Orožen, generalni direktor SOZD ISKRA Jože Hujs, sekretar komiteja OK ZKS Ljubljana-Bežigrad Lojze Novak, predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Ljubljana-Bežgirad Marko Kocjan in drugi družbenopolitični predstavniki. Bežigrada in Centra. Zbranim je poleg v. d. direktorja Staneta Preskarja spregovoril tudi Marjan Orožen.

„Dan samoupravljalcev slavimo v luči Titove besede, izrečene na kongresu, da se jugoslovanski komunisti ne bomo zadovoljili, da ostanemo pri tem, kar je doseženo, ampak se bomo borili skupaj z vsemi delovnimi ljudmi za to, da bi današnje bilo jutri še lepše, še boljše; da nas ne bi skrbel jutrišnji dan, da bi bili odnosi med nami res pristni, ljudski, neobremenjeni s težnjami po oblasti nad ljudmi v tej ali oni obliki. Danes lahko s ponosom ugotavljamo, da je načelna bitka za samoupravljanje in odločujočo pozicijo delavcev v družbi dobljena“, je uvodoma dejal Marjan Orožen. „Zakon o delavskih svetih je po 25. letih prerasel v zakon o združenem delu. S prvim so dobili delavci v upravljanje svoja podjetja, z drugim pa celotno družbeno reproducijo, torej odločanje tudi o tistem delu dohodka, ki ga je za skupne družbene potrebe prerazporejala država oziroma banka v sferi investicij. To pa ne pomeni, da problemov ni in da ta preobrazba teče v vsaki organizaciji združenega dela, vsaki temeljni organizaciji, samoupravni interesni skupnosti, banki itd. dovolj hitro in odločno. XI. kongres ZKJ je postavil na prvo mesto, da hočemo akcijo. Ni nam potrebno ponavljanje znanega, potrebno nam je spreminjanje družbe odnosno gospodarstva, potrebni so nam novi kompletni realni dohodkovno zanimivi programi. Akcija pomeni organiziranost, pomeni vedeti kaj hočemo, pomeni premagovanje spontanosti. ZK se bo kot organizacija in preko svojih posameznih članov borila za to, da bodo naši samoupravni in družbeni organi prihajali pred delovne ljudi kot pravimo osveščeni, bodo videli sebe in svoj boljši jutrišnji dan. Le tako bomo sposobni, kot je rekel tovariš TITO, premagati vse tiste slabosti, ki niso objektivne narave, torej slabosti, ki so v nas samih, ki so ljudske prirode. Doseči moramo, da bo vsak delavec začel samostojno razmišljati koliko dohodka mora ustvariti, da bodo zadovoljene njegove neposredne potrebe, kakor tudi tiste, ki jih zadovoljuje preko drugih delov združenega dela izven materialne proivodnje. Vaša delovna organizacija je pred pomembno notranjo preobrazbo,“ je nadaljeval Marjan Orožen. „Zadali ste si za cilj, da ustvarite novo Avtomatiko, s takšno organizacijo proizvodnega procesa, katere cilj je večja produktivnost in večji dohodek. Združevanje delavcev razvoja in dohodkovno povezovanje vam bo brez dvoma omogočilo, da greste v korak s tehnologijo. Vaše izhodišče je optimalna samoupravno dogovorjena delitev dela. To pa je tudi bistvo vsakega povezovanja.“ Š. D.

TOZD TELA

Letošnji jubilanti dela

V tednu pred dnevom Iskre – 27. junija, so v TOZD TELA in delovni skupnosti skupnih služb že desetič podelili nagrade, oz. spominska darila jubilantom z deset pali dvajset letnim neprekinjenim delovnim razmerjem v SOZD ISKRA.

Slavnostne podelitve, ki je bila v restavraciji hotela Ilirija, so se poleg jubilantov udeležili: v.d. dir. delovne organizacije Stane Preskar, v.d. dir. TOZD TELA Vlado Podlogar, predsednik delavskega sveta TOZD TELA Jože Radoševič in referent za družbeni standard TOZD TELA Tone Kastelic.

Nagrade so prejeli za 20-letno delo: Cvar Terezija, Dovžan Terezija, Geršak Otilija, Kukovičič Slavka, Koncilja Marjan, Korunovski Vasko, Koren Jožica, Klemenc Boris, Kramžar Dora, Lovše Leopold, Likovič Miro, Luznar Vladimir, Moravec Angela, Pečkaj Ciril, Sofronič Valerija, Škrjanc Agata, Tekavec Amalija, Recek Anica, Babnik Mladena, Dolinar Marija in Tosetto Slavka.

Nagrade za 10-letno delo pa: Berdnik Edvard, Fink Anton, Fortuna Martin, Gogala Ida, Grad Marija, Herman Anđela, Korenčan Peter, Klobučarič Konrad, Lukežič Jože, Novak Anton, Pustovrh Božidar, Zgonik Boris, Zupet Miroslav, Lajevec Borut, Ebner Ivan, Eržen Anton in Korošec Anton.

Po podelitvi nagrad je zbranim spregovoril tudi Stane Preskar. Jubilantom se je zahvalil za trud in delo, ki so ga opravili v teh pionirskih letih. „Čas, ki ste ga preživeli v delovni organizaciji, je bil čas hitrih sprememb in strmega tehnološkega in ekonomskega razvoja“, je nadaljeval Stane Preskar. „Prav v tem trenutku pa stojimo pred pomembno odločitvijo, ko bomo delavci z referendumom začrtali pot novi Avtomatiki, v njenem nadaljnjem razvoju. Rezultati vašega dosedanjega dela in vaše izkušnje so vam ustvarile nadpovprečni ugled. Vaše mnenje o tekoči problematiki sprejemajo najši delavci z veliko pozornostjo. S pripadnostjo Iskri, ki ste jo dokazali s svojim požrtvovalnim delom in samoupravno aktivnostjo, ste postali vzor vsem delavcem Avtomatike. Zato se obračam na vas z željo, da še vnaprej s svojim delom prispevate k čimboljšim delovnim uspehom naše delovne organizacije. Za prihodnje leto pa želim, da bi organizirali srečanje jubilantov vseh TOZD Avtomatike“. Š. D.

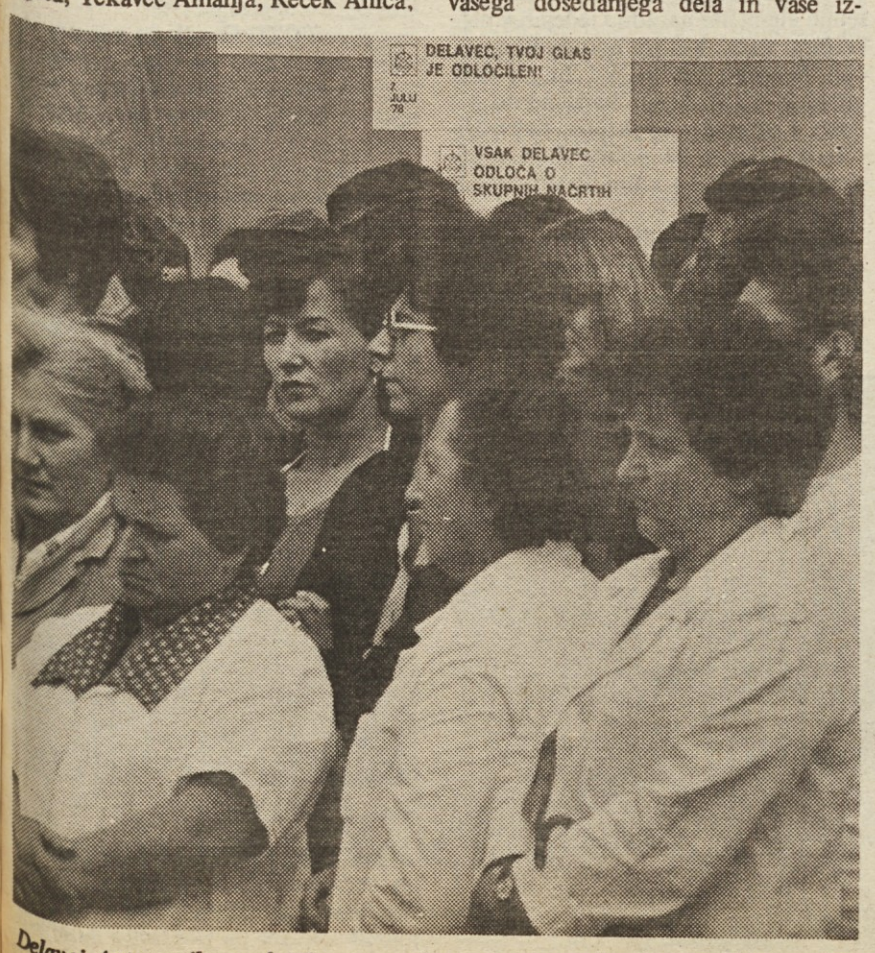

Delavci Avtomatike poslušajo govor sekretarja mestne konference ZK Ljubljana – Marjana Orožna.

Jubilejna slavnost v TOZD SVN

V soboto, 8. julija so v Stegnah 13 praznovali 15-letnico sektorja, kasneje TOZD SVN.

Sama ustanovitev tovarne, iz katere izhaja proizvodna veja signalnovarnostnih in avtomatskih naprav sega v leto 1949 in se je takrat imenovala TELA, Tovarna električnih aparatov. Njen proizvodni program je obsegal proizvodnjo relejne zaščite in signalizacije Avtomatike v obliki vtičnih relejev, mikro relejev, časovnih relejev in programskih stikal.

Z uporabo teh elementov v kompleksnih napravah so bili podani prvi zametki za proizvodnjo signalno varnostnih in avtomatskih naprav. V letu 1962 se je ta dejavnost pričela organizacijsko in proizvodno izločati v proizvodno enoto, ki naj bi v bodoče proizvajala programske naprave, krmilno opremo, za avtomatizacijo v industriji, signalno varnostne naprave za železnice in cestne prehode, ter požarstva in avtomatske varilne naprave. Leto kasneje je bil narejen program delitve Tovarne električnih aparatov na Tovarno relejev in Tovarno signalno varnostnih naprav.

To je bil pravzaprav tudi uradni pričetek današnjega 340-članskega kolektiva, ki je od 1968 leta lociran v Stegnah 13 na površini 6960 kv. m.

Na jubilejni slavnosti, ki so se je poleg delavcev SVN udeležili predstavniki Občinske skupščine Ljubljana–Šiška in SOZD ISKRA je zbranim spregovoril Stane Goli, ki je orisal omenjeno zgodovinsko pot TOZD in dal hkrati priznanje vsem, ki so v teh letih TOZD SVN vodili.

„Delavci TOZD SVN smo vedno zastopali stališče, da je možen hiter napredek le v enotni, homogeni Avtomatiki,“ je dejal Božo Grgič, direktor TOZD SVN. „Potrditev temu je tudi uspešen rezultat referenduma, s katerim smo glasovali za samoupravni sporazum o spremembah v organiziranju DO in spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v DO.

Ko smo pregledali programsko usmeritev Avtomatike do leta 1982, gledano iz tržnih možnosti doma in v tujini, predvidevamo za našo TOZD tri do štirikrat večjo proizvodnjo kot v letu 1977. Zavedamo se, da so to le tržne možnosti in da tako skokovitega porasta proizvodnje, kljub temu, da je proizvodnja vedno rasla s stopnjo večjo kot 20 % letno, ne bomo zmogli sami.

Zato bo nujno potreba investicija v razširitev prostorskih kapacitet kot tudi v opremo. Pri izredno nagli rasti proizvodnje, ki je v preteklem obdobju spremljala našo TOZD pa smo naleteli tudi na težave, kot so improvizirane akcije h katerim smo se pri realizaciji planskih obveznosti vse prevečkrat zatekli. Zato so bili uspehi le polovični, napori, ki smo jih vložili pa dvojni. Pred nami je obdobje, ko bomo morali z uvedbo najsodobnejše tehnologije v vseh panogah smeleje stopiti v korak s svetovno tehniko. Petnajst let je relativno kratka doba, mlada TOZD smo, tako po letih obstoja kot po povprečni starosti vseh, ki združujemo delo. Naj ta mladost pokaže tudi svojo energijo, inventivnost, konstruktivnost, sposobnost in zagnanost“, je zaključil Božo Grgič.

V imenu Izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata pa je prisotne pozdravil Karel Lazar in spregovoril nekaj besed o delu samoupravnih organov v TOZD.

V drugem delu zasedanja delavskega sveta, ki je bil posvečen jubileju pa so prisotni toplo pozdravili nagrajence – delavce TOZD SVN, ki so prejeli naslednje nagrade, oz. priznanja:

Nagrade jubilantom dela v letu 1978: za 10-letno delo sta nagrade prejela Jernej Osolnik in Jurij Petrač, za 20-letno delo pa Marija Zamijič, Andrej Feguš, Franc Klajnšek in Metod Končan.

Priznanja za delo v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah TOZD SVN so prejeli: Stane Goli, Boris Brglez in Zvone Bitenc. Priznanja za 15 let neprekinjenega dela v TOZS SVN so prejeli: Janez Bertoncelj, Zvone Bitenc, Janez Gianini, Anton Godec, Jakob Goli, Stane Goli, Drago Gruden, Janez Hočevar, Anton Hočevar, Franc Hojsak, Boris Kavšek, Ernest Klučar, Adolf Kovačič, Karel Lazar, Jože Leban, Franc Mikec, Franc Močilnikar, Franc Munda, Stane Petek, Milan Petkovšek, Marija Polenšek, Marjan Ponikvar, Milan Ravnič, Stane Remškar, Marija Sovič, Mari Stanjko, Franc Štimpfelj, Ivanka Šporar, Jože Tršek in Jože Zajc.

Delovne pohvale in priznanja za prizadevno delo v TOZD SVN je po predlogu vodij skupin podelil Izvršni odbor sindikata naslednjim delavcem: Peter Bezlaj, Janko Bolta, Andrej Feguš, Ruža Garič, Justina Jelečevič, Franc Kolman, Boža Koščak, Stane Kovač, Franc Krmelj, Štefan Leskovar, Stane Malovrh, Alojz Medveščck, Franc Mikec, Franc Munda, Boris Naglič, Ivan Čož, Marjan Novak, Kati Obržan, Alfonza Peklaj, Stane Petek, Mile Petrović, Marija Polenšek, Vera Porenta, Viktor Predovnik, Marija Resnik, Vlado Slavič, Marija Stanjko, Ferdinand Šerbec, Ernest Šetrajčič, Ivanka Šporar, Vera Voljč, Anton Žunič in Pavla Žagar.

Po uradnem delu jubilejne svečanosti se je praznovanje v prijetnem vzdušju nadaljevalo v prostorih gostišča Kavadarci. Š. D.

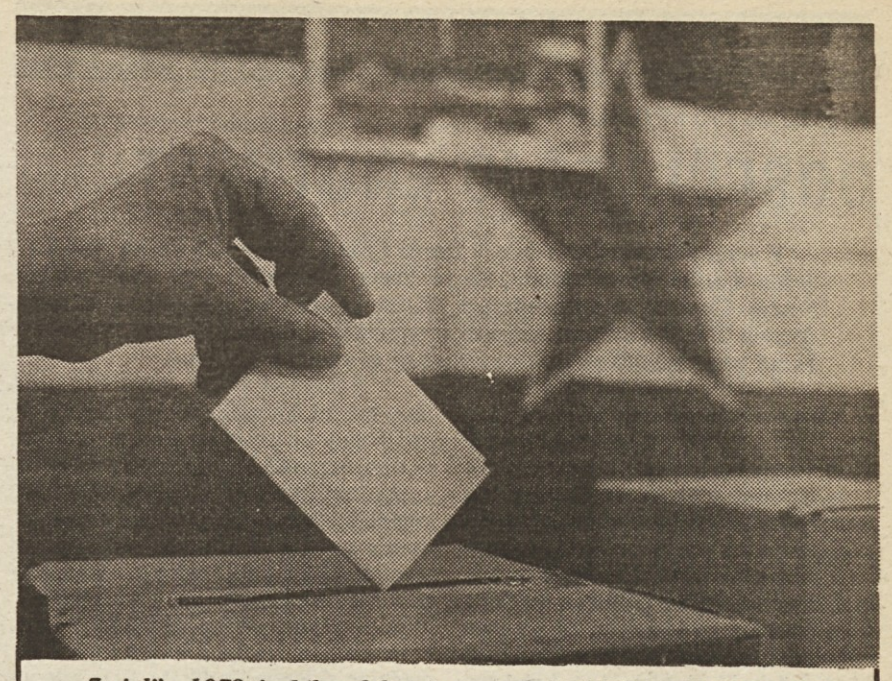

7. julija 1978 je bil v delovni organizaciji ISKRA–AVTOMATIKA izveden referendum, s katerim smo delavci glasovali za Samoupravni sporazum o spremembah v organiziranju delovne organizacije in spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo. V vseh TOZD in delovni skupnosti skupnih služb se je več kot polovica delavcev odločila ZA novo Avtomatiko.

Podrobnejše podatke s posameznih volišč, ki jih bo posredovala komisija za izvedbo referenduma, bomo objavili v naslednji številki.

Slavnostna podelitev priznanj za dolgoletno uspešno delo v TOZD SVN.

Jubilanti 20-letnega dela.

Jubilanti 10-letnega dela.

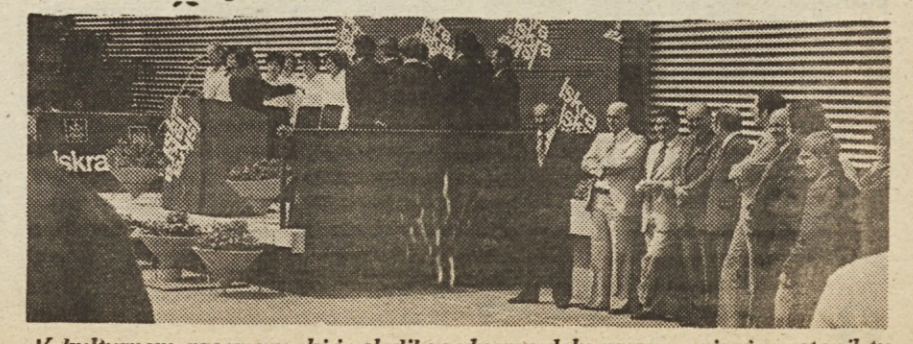

V kulturnem programu, ki je sledil uradnemu delu praznovanja, je nastopil tu pevski zbor iz TOZD TELA – obrata v Dobrepolju.

PREDSEDSTVO SINDIKATA

DOSEČI VEČJO ENOTNOST

V sejni sobi Poslovne hiše v Škofji Loki je bila v ponedeljek, 26. 6., redna konferenca sindikata, ki je imela poleg delovnega tudi volilni značaj. Člani so izmed predlogov za novega predsednika sindikata izbrali delavca TOZD Tovarna radijskih sprejemnikov Sežana Marjana Možeta, hkrati pa so sprejeli razrešnico dosedanjega vodstva sindikata.

Obsežni dnevni red, ki je zajemal kar 7 točk, pa se je brez ovinkarjenja vrtel okrog nekih najbolj perečih tem – poleg volitev novega vodstva je bilo v ospredju vprašanje gospodarskega in poslovnega obnašanja posameznih TOZD s posebnim poudarkom na vsebini investicijske politike, pristoni pa so med drugim ocenili tudi stopnjo obveščenosti delavcev o delu sindikata in se dotaknili problematike kolektivnih dopustov in rekreativnih dejavnosti delavcev.

Najbolj pereča pa je bila vsekakor tema, ki jo je obravnaval glavni direktor Široke potrošnje Simon Primožič. Strnjena kriza delovne organizacije po splošnih ocenah izvira predvsem iz nekaterih točk – pot novega izdelka na tržišče je predolga, sposobnost tržnega prilagajanja novih artiklov je nezadostna, nastop na trgu je premalo organiziran, samoupravno sporazumevanje ne najde skupnega jezika, posledica pa je stihijska politika, ki jo na vseh področjih izvajajo temeljne organizacije, ki se obnašajo kot nedotakljivi proizvajalci.

Posledice vseh naštetih vzrokov so številne in zaskrbljujoče – stagnacija fizične proizvodnje, ki iz leta v leto skorajda ne raste, rezervnega sklada praktično ni, prodaja slabo teče, prisotno je netržno obnašanje, izvoz stagnira, medtem ko uvoz silovito narašča.

Splošna ugotovitev vseh prisotnih – ne prva po vrsti, saj jo ugotavljajo na vseh področjih že dolgo – je bila, da se vseh problemov loteva z napačnega konca. Vse preveč prisotna je miselnost, da bi moral Široko potrošnjo reševati nekdo od zunaj, medtem ko je stalno prisotna zavest, da je „doma“ vse v redu, da je krivec nekje zunaj.

Slabo stanje Široke potrošnje, ki se bo – če bo šla po tej poti naprej – otepala ne le slabih investicijskih posegov oziroma celo neinvestiranja – borila celo z vprašanjem višine osebnih dohodkov, ki bodo le s težavo dosegali polno vrednost – bo slej ko prej potrebno pričeti reševati na obeh ravneh, s strani družbenopolitičnih organizacij in poslovodne strukture. Dosedanja praksa prevračanja krivde iz neangažiranja DPO na eni in poslovodnikov na drugi strani ne bo daleč pripeljala.

Prisotni, ki so sprejeli informacijo glavnega direktorja, so se s to ugotovitvijo strinjali. Začetek bi bil morda celo na dlani, če se nepristranskemu opazovalcu ne bi samo po sebi vzbujalo vprašanje, od kod toliko podobnih sklepov že na preteklih sestankih, kjer je tekla beseda o isti problematiki? !

V začetku letošnjega leta so delegati na predsedstvu sindikata sprejeli sklep in ga posredovali delavskemu svetu, ki ga je sprejel tudi po svoji plati, da je potrebno mesečno na sestankih delavskih svetov po temeljnih organizacijah spremljati uresničevanje planirane proizvodnje. Osnovni cilj je bil že takrat jasen – na osnovi slabih proizvodnih rezultatov, ki so bili v Široki potrošnji kritični še zlasti v pričetku leta, pričeti s popolno mobilizacijo vseh zaposlenih, pa tudi samoupravnih teles in družbenopolitičnih organizacij. Ugotovitev, ki takrat morda ni bila revolucionarna v Iskrinem obsegu, pa zato toliko bolj v obsegu Široke potrošnje.

Pregled dela sindikata kot najširše organizacije, ki v osnovi skrbi za uresničevanje z ustavo in Zakonom o združenem delu normiranem družbenoekonomskem statusu delavca, pa kmalu obtiči na številnih vsebinsko pozitivnih sklepih, ki se premalo identificirajo s prakso. Napake so torej vsem jasne, temeljne organizacije pa kljub temu vozijo po svoji poti naprej.

Delegati iz različnih TOZD so vzroke za neizvajanje sprejetih smernic in sklepov večinoma tolmačili enako – sindikalne skupine še niso zaživele tako kot bi morale, informiranost kot predpogoj za uspešno delo in pretok – obojestranski, od baze in k bazi – uporabnih informacij ne zadošča. Na koncu bi se pazljivemu opazovalcu morda za vsem skupaj posvetila še ena resnica – ne samo neinformiranost, tudi neizobraženost in pomanjkanje volje – včasih pa tudi možnosti – za konstruktivne rešitve. Nepravilno tolmačenje sklepov sindikata, ki je bilo v diskusiji tudi eno od oporišč apologije, se navadno prevali na sindikalne skupine. Kvalificiranost sindikalnih vodstev, ki se tega zavedajo, pa v izboljšanje ničesar ne vlagajo, ni več zadostna.

Prisotna je seveda tudi druga možnost – sklep, da se vsak mesec med 15. in 20. pregleda izpolnjevanje plana, se ne – ali samo delno – izvaja. Krivda? Zunaj tovarne prav gotovo ne.

Delegati na konferenci so sprejeli informacijo glavnega direktorja Primožiča, da ima Delovna organizacija sama po sebi enake možnosti za razvoj in nadaljno rast kot vsaka druga v Iskri – informacija, ki je večina še ne pozna zadosti, da bi jo – vse tako kaže – obravnavala z vso resnostjo. Ena od ugotovitev, da se širokopotrošni izdelek, ki pride z veliko zamudo na tržišče v obliki, ki jo silno konkurenčni trg slabo posrka – ali sploh ne, seveda temu primerno prodaja, po običajni poti postane posledica slabe propagande in prodaje – priljubljenega grešnega kozla vseh proizvajalcev, ki z visokega piedestala poskušajo krojiti okus potrošnika. Žal, z malo uspeha.

Drugo področje, ki terja kompleksno akcijo, je področje investiranja, investicijske politike – in predvsem odstopanja od začrtanih usmeritev. Enotno sprejeta investicijska politika na poti od sedeža Delovne organizacije, kjer je navadno z dvigom rok sprejeta, doživi nešteto „prilagajanj“ domačim razmeram, da se razmerje manjši odstotek v stavbo, večji v opremo obrne v svoje nasprotje – ter povzroči obilo dobronamernih sklepov po različnih samoupravnih in družbenopolitičnih forumih, ki po nekaj letih ugotavljajo, da investicija in vse posledice, niso bile take, kot so jih nameravali doseči.

Iz vseh naštetih težav je moč potegniti en sam zaključek, ki lahko pelje v svetlejšo bodočnost – brezkompromisno strniti vrste in enotno nastopati navznoter in navzven. Samoupravno sporazumevanje ima pred seboj ogromno rezultatov – konsolidirano Delovno organizacijo, navznoter in navzven močno, dinamično in pestro ali pa, če bo sporazumevanje krenilo po sedanji, rakovi poti, žalosten neuspeh kolektiva, ki bo to samo na papirju. Prisotni na konferenci sindikata so prišli do zaključka, da je stvari končno potrebno pričeti reševati samoupravno ter si postaviti jasen cilj združevanja.

NOVO SINDIKALNO VODSTVO

V nadaljevanju zasedanja so prisotni sprejeli razrešnico dosedanjega sindikalnega vodstva in sprejeli novega. Predsednik sindikata Široke potrošnje bo sedaj Marjan Može, Sprejemniki Sežana, namestnik predsednika pa Matjaž Eržen, Tovarna gospodinjskih aparatov iz Reteč. Delegati so se zahvalili dosedanjemu predsedniku, dolgoletnemu neutrudnemu sindikalnemu aktivistu Janezu Rakovcu, ki je ob poteku mandata podal poročilo o delu sindikata v preteklem obdobju. Povzetek iz tega poročila bomo objavili v eni od prihodnjih številk.

Ob zaključku so delegati izvolili člane komisije za šport in rekreacijo ter komisije za družbenopolitično aktivnost žensk, poslušali pa so tudi poročilo Ranka Cukrova iz temeljne organizacije TV Pržan o problematiki rekreativne dejavnosti netekmovalnega značaja v Široki potrošnji.

Stane Fleischman

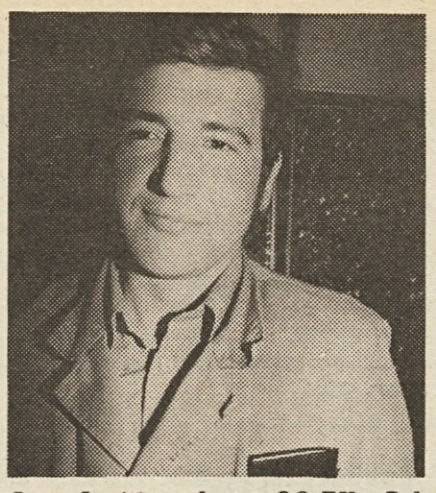

Janez Levičar, sekretar OO ZK v Polprevodnikih.

TOZD POLPREVODNIKI TRBOVLJE

DELO ZK

Gotovo je bilo delo po OO ZK pred in med kongresi zelo razgibano. Zato nas je pot zanesla v pokongresnem obdobju v klasično okolje revolucionarnega gibanja v Trbovlje. Sekretar OO ZK Janez Levičar nas je prepričal med pogovorom, da se nismo zmotili. Takole nam je povedal:

Pred kongresi smo se poglobili najprej v študijo Edvarda Kardelja. Nato smo na več sestankih predelovali gradivo XI. kongresa ZKJ. V tem času smo sprejeli tudi 5 novih članov, kjer je bil poudarek na delavcih iz neposredne proizvodnje. Organizirali smo razstavo družbenopolitične literature in že od prej imamo urejen marksistični kotiček, kjer je vsem članom dosegljiv priročen marksistični material. V vso to dejavnost pa smo vključili tudi pregled 15-letnega dela, kolikor je stara naša tovarna Polprevodnikov. Na razstavi fotomateriala je bila lepo prikazana dejavnost družbenopolitičnih organizacij in proizvodna prizadevanja.

Po 8. kongresu ZKS smo prilagodili akcijski program novim smernicam. Skupno s sindikalno organizacijo smo ustanovili več skupnih komisij. Najbrž je najbolj zanimiva Gospodarska komisija, ki zasleduje proizvodnjo, analizira uspehe in spodrsljaje in na podlagi dobljenih rezultatov ukrepa preko poslovodnih ljudi. Sicer pa je OO ZK v trboveljski Iskri vedno ozko sledila gospodarskim gibanjem. Že pet let imamo v akcijskem programu zapisano zasledovanje proizvodnje in gospodarjenja, po potrebi smo sprejeli sklepe, ki so bili asociacija vodilnim ljudem v tovarni. Moram pa reči, da smo vedno naleteli na veliko odprtost tehničnega vodstva in da ni bilo nesoglasij med komunisti, samoupravnimi organi in tehničnimi ljudmi. Tako smo komunisti vedno sredi dogajanja v tesnem sodelovanju z vsemi dejavnostmi naše tovarne.

Tudi delegatski sistem dograjujemo po izkušnjah zadnje mandatne dobe. Doslej smo imeli le splošno delegacijo za vse samoupravne interesne skupnosti. Pa se je pokazalo, da delo delegacije ne teče tako kakor bi želeli. Zato smo na zadnjih volitvah izvolili 7 posebnih delegacij in eno splošno. Prav tu se je OO ZK zelo angažirala, ker je močno zainteresirana, da čimbolje in poglobljeno zaživi delegatski sistem. Prav na naš predlog je Delavski svet postal koordinator dela delegacij. Moram pa reči, da nas čaka prav na tem področju še mnogo dela. Pretok informacij še vedno ni tak v obe smeri, kakor bi moral biti. Zato so naši mladinci začeli izdajati domače glasilo, ki vse v TOZD obvešča o dogajanju v tovarni in zunaj nje. Upamo, da bomo tako dosegli boljšo obojestransko obveščenost. Predvsem pa bo treba še poglobiti delo sindikalnih skupin in preko njih oziroma vanje prinesti čimveč povratnih informacij iz različnih zunanjih forumov.

Predvsem pa je bila naša najširša pred in medkongresna dejavnost uperjena v izvajanje Zakona o združenem delu. Precej smo naredili na tem področju, čeprav še ne vsega. Druga važna naloga pa je bila izpolnjena malo pred kongresi. Mislim volitve. Že lani junija smo evidentirali preko 200 možnih kandidatov v našem kolektivu. Izvoljenih pa je bilo okrog 130 delegatov in tako je vsak četrti član kolektiva tudi član odbora ali delegacije. Mislim, da smo tako zajeli najširši demokratični krog.

Prizadevamo pa si tudi za izobraževanje vseh sodelavcev, zlasti pa za delegate. To ni ravno pretežko, saj je v Trbovljah družbenopolitično izobraževanje zelo živo. Tu je Medobčinsko središče za družbenopolitično izobraževanje, ki ga je organiziral CK. Tako deluje 3-mesečna politična šola za neposredne proizvajalce, ki jo je eden naših opravil z najboljšim uspehom. Ena od naših članic obiskuje večerno politično šolo, drugi tovariš pa dopisno šolo marksizma. Sicer pa imamo Komisijo za idejnopolitično usposabljanje, ki skrbi za kontinuirano šolanje naših kadrov in družbenopolitično izobraževanje kolektiva.

FY

TOZD SPECIALNI ELEMENTI

VGRAJUJEJO ZNANJE

TOZD Specialni elementi v Ljubljani ima v primeri z drugimi TOZD v IEZE čisto svojstven program. Serijske proizvodnje v splošnem pomenu praktično ni, pač pa izdelujejo posebne elemente po željah naročnikov. V vsakem posameznem primeru se morajo prilagoditi potrebam naročnika in zato je vgrajenega daleč več znanja kot fizičnega dela in materiala.

„Že naša zgodovina nas vodi v raziskave, ustvarjalno delo in razvoj, saj smo nastali iz Iskrinega Razvoja in naša proizvodnja se je razvila iz laboratorijev in prototipne delavnice“, mi je povedal vodja proizvodnje Nace Rozina. V tej TOZD imajo v glavnem tri veje dela: filtre za odpravo radijskih motenj, elektromehanske elemente (naprimer preklopnike, transformatorje, žične upore in žične potenciometre) in pa tračna jedra, (ki jih imenujejo tudi C jedra).

Vse te elemente pa v glavnem izdelujejo za posamezne naročnike in to za njihove posebne potrebe, se pravi elemente, ki jih na trgu ni mogoče dobiti in jih nihče serijsko ne izdeluje. Zato pa so naročila številčno majhna. Včasih dobijo naročilo za tri, pet, sto kosov enega izdelka, nekatere elemente pa delajo tudi v večjih serijah, do tisoč in desettisoč kosov. Do lanskega leta so imeli stalne težave s prostorom. Zdaj pa je že bolje. Na Kotnikovi so dobili sicer nenamensko stavbo, vendar je v njej možno delati. Prostori so zračni, svetli in daleč več jih je, kakor prej.

Tudi strojno opremo in inštrumentarij počasi izpopolnjujejo. Sicer večjih vlaganj ni bilo zadnja tri leta. V glavnem so kupovali stroje za odpravo ozkih grl. Pri strojni opremi pa je zanje značilno, da imajo malo specialne opreme. Večinoma so to univerzalni stroji, ker jih tudi uporabljajo mnogostransko – pač primerno njihovi zelo široki dejavnosti. Že način dela pa je tak, da ni mogoče proizvodnje avtomatizirati, niti organizirati po splošnih organizacijskih normah. Vsakokratno naročilo namreč zahteva svoje prijeme, svojstveno tehnologijo in posebno obdelavo.

Tem pogojem so prilagojeni tudi delavci. Kvalifikacija je tu zelo važna. Ni nujna diploma na vseh delovnih mestih, pač pa velika aplikacija znanja na različne izdelke in reševanje različnih tehničnih problemov. Tako delo pa zahteva veliko izkušenj in hitro odločanje. Saj je treba naročene posebne elemente navadno izdelati v najkrajšem času, ker jih naročniki naročijo navadno takrat, ko bi jih radi vgradili. Zato imajo sorazmerno visoko kadrovsko strukturo, nekvalificirane delavce pa priučene in verzirane najmanj na višini kvalificiranih delavcev.

Zanimiva je tudi njihova organizacija dela. „Papirnate vojske“ je zelo malo. Primer: Naročnik bi rad par specialnih elementov. Naroči jih pri komerciali. Ta pokliče na razgovor tehnologa in ta odda delo določenemu delavcu. Med izdelavo je treba marsikaj rešiti samostojno in ni časa za daljši razvoj in tehnološko dokumentiranje. Zato pa večina delavcev ne dela ene operacije ampak izdela cel sklop del, ki sodijo v njegovo področje. Često pa delavec ali skupina izdela izdelek od začetka do konca.

Temu primerno je tudi nagrajevanje. Norm v klasičnem pomenu ni. Gre bolj za široke normative in po teh vsake tri mesece ocenjujejo posameznega delavca po kriterijih Zakona o združenem delu: njegovo učinkovitost po treh elementih: kvaliteta, količina in gospodarnost. Zanimivo, med prvimi v naši delovni organizaciji jim je uspelo praktično izvesti dosledno nagrajevanje po delu, kljub posebnemu obračunavanju vloženega dela.

Imajo pa lepe načrte, za katere pa je pogoj nova tovarna. Prostor in to primeren je še vedno pereče vprašanje. Trend rasti proizvodnje kaže 30–40 odstotno letno rast. V srednjeročnem programu pa so napisali, da bo proizvodnja rastla 25 % letno. Vsekakor visoka rast. V delu imajo že več elaboratov za večanje – širitev proizvodnje. Za načrtovano rast bodo rabili 5000 kvadratnih metrov prostora. Za gradnjo tolikšnih prostorov in njihovo opremo bi rabili okrog 10 starih milijard. Načrtujejo, da bodo začeli graditi leta 1979 in naslednje leto investicijo zaključili. Letos načrtujejo proizvodnjo v višini 7 starih milijard, leta 1982 pa kažejo računi, bodo naredili že za 19 st. milijard izdelkov, računano po današnjih cenah.

KF

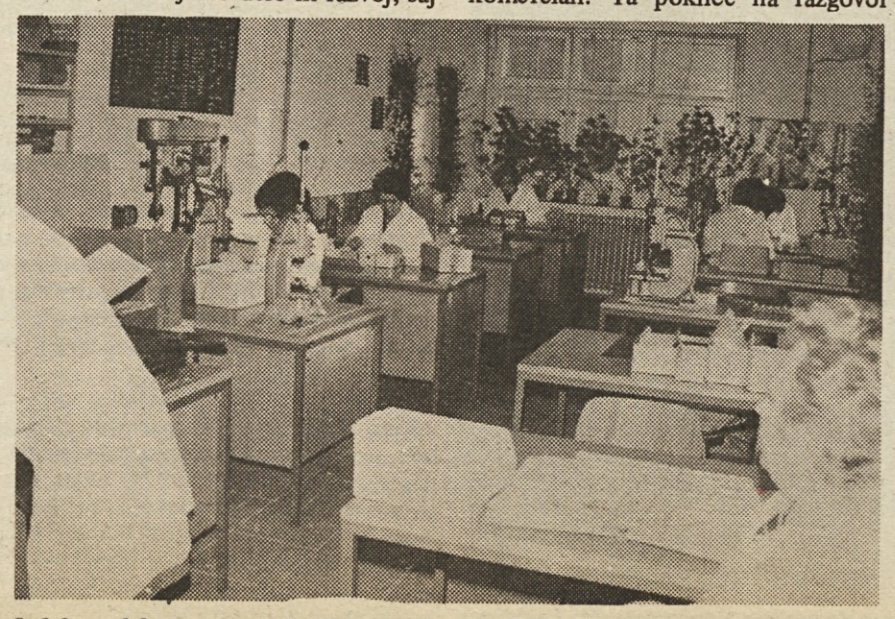

Izdelava elektromehanskih elementov v Kotnikovi ulici.

TOZD ORODJA IN NAPRAVE

Zadovoljni s poslovanjem

TOZD Orodja in naprave, ki mu kratko pravimo kar Orodjarna ima čisto svojstven status. Izdeluje naprave in orodja za vse TOZD Industrije elementov. Zato je tudi plan v celoti odvisen od naročil. Naročil pa ne manjka, nasprotno, vsega ne morejo narediti sproti.

Orodjar Boris Reberšak.

Ker izdelujejo orodja za vse TOZD, jih tudi jemljejo v generalno popravilo, prav tako tudi naprave. Sprotne manjše okvare pa popravijo orodjarji

(Nadaljevanje na 9. strani)

TOZD FERITI

V prvem polletju dobro gospodarili

Bistvena poanta dela v prvem polletju je bilo prizadevanje za profesionalizacijo proizvodnje in iskanje večjih možnosti izvoza. Direktor Dušan Dolničar pravi, da so v prvem uspevali, v drugem pa ni šlo najbolje.

Program proizvodnje so dosegli s 105 %, celotni načrtovani dohodek 108 % in dohodek 108 %. Najbolj kritičen je izvoz, saj so dosegli le 36 % načrtovanih količin. Domača prodaja pa je bila v redu in če k temu dodamo dejstvo, da ni večjih zalog, so v Feritih lahko res zadovoljni. Poleg tega je važno dejstvo, da so letos načrtovali v primerjavi z lanskim letom okrog 50 % višjo proizvodnjo: tako so rezultati še toliko bolj razveseljivi.

Direktor Dolničar se je več pomudil ob kritičnem izvozu. Pravi, da že drugo leto polagajo vso pažnjo na izvoz, pa nekako ne gre. Meni, da smo še vse premalo agresivni na zunanjem trgu in da predolgo traja, da pripeljemo posel v hišo. „Sicer si zelo prizadevamo za izvoz, pa ne gre najbolje. Za prodajo elementov v Iskri nismo najbolje organizirani."

Iz dohodka so letos izločili za razne obveznosti 96 % več kakor lani, vse za razne dajatve in obveznosti. Cene – predvsem uvoženim surovinam so se precej povečale, kar seveda vpliva na ceno proizvodnje in končnih

Vida Bučar, stiskanje toroidov.

izdelkov. Direktor Dolničar meni, da še vedno delajo predrago in da bo treba še več truda vložiti v mehanizacijo in avtomatizacijo proizvodnje in tako poceniti izdelke. Nekaj si že pomagajo z uvoženimi in doma izdelanimi stroji, treba pa bo še več tega.

Za drugo polletje se že kaže določena stagnacija prodaje elementov za široko potrošnjo na domačem trgu. Upajo, da jih to ne bo resneje prizadelo, ker z velikim tempom uvajajo profesionalni program. V zvezi s tem se pripravljajo tudi na nova vlaganja.

F. Kotar

TOZD ELEKTROLITI MOKRONOG

Proizvodnja raste

Stosedemdesetčlanski kolektiv v TOZD Elektroliti v Mokronogu proizvaja vse več. Leta 1975 4 milijone elektrolitov, leta 1976 4,4 milijona, lani 5,1 milijona in letos načrtujejo 6 milijonov kosov elektrolitov. Vsa ta povečanja pa so v istih prostorih, na istih strojih le z nekaj novozaposlenimi delavci.

Vse to pa dosegajo z vse racionalnejšo izrabo delovnega časa, skušajo čimbolj „sfrizirati" organizacijo dela in pomagajo si z manjšimi tehničnimi izboljšavami, kakor so dodajalne in odvzemalne naprave in manjšimi avtomatizacijami. Tako so si sami naredili avtomat za rezanje gumic, avtomat za hladno kovičenje in avtomat za navijanje folije za elektrolite. Pri vsem tem pa težko čakajo novogradnje. Tesni prostori, nefunkcionalna razporeditev po neustreznih prostorih, dotrajana strojna oprema in še kaj jih neprestano spominja, da bodo čez dobro leto vse to imeli lepše in boljše.

Nekatere delovne postopke že pripravljajo za novo tovarno, ker bodo ti izvedljivi le v novih večjih prostorih, ko bo kam postaviti stroje in urediti varne in ustrezne pogoje dela. Zdaj na nekaterih strojih delajo v treh izmenah, to pa seveda ni najbolje zlasti za nočni „šiht". Ker je kolektiv sorazmerno mlad, imajo tudi mnogo izostankov mladih mamic. Nega bolnih otrok, porodniški dopusti in družinske zadeve mladih žena se zelo poznajo v proizvodnem procesu. Z razumevanjem skušajo ugoditi vsem, saj večkrat drugega ne kaže, „vendar je izpad občuten", je povedal vodja proizvodnje Franc Šunta. Poleg tega pa še dobavitelji polizdelkov večkrat zatajijo in tako prihaja do zastojev. Sicer pa so vseeno proizvodni program dosegli ob četrtletju kar dobro in upajo letos „na dobro letino".

Delavcev, zlasti nekvalificiranih v okolici ne manjka. Veliko teže pa je dobiti kvalificiran kader. Tako bi nujno potrebovali nekaj strojnih in elektro tehnikov, ki bi zasedli prazna mesta tehnologov. Primanjkuje pa tudi orodjarjev. Ob vsem tem že nekaj let vodijo kar agresivno štipendijsko politiko. Šolajo okrog 30 bodočih kovinarjev, tehnikov in inženirjev. Tako bodo poskusili z lastnimi kadri pomašiti vrzeli med strokovnjaki.

F. Kotar

Zadovoljni s poslovanjem

(Nadaljevanje z 8. strani)

vzdrževalci po tovarnah. V letošnjem prvem polletju so kljub prostorski stiski in ne ravno najboljši strojni opremi dosegli in presegli načrtovano proizvodnjo. Direktor Blaž Janez celo meni, da je to eden boljših poslovnih uspehov v zadnjem desetletju. Povedal mi je tudi oceno poslovanja: Program proizvodnje so dosegli okrog 60 % z ozirom na letni načrt in ga tako presegli za 10 %.

Direktor Blaž ocenjuje celotni dohodek na 700 starih milijonov. Tako bi dohodek znašal 400 st. milijonov in ostanek dohodka okrog 50 st. milijonov. S poslovanjem so tako kar zadovoljni. Osebne dohodke so dvignili letos za okrog 15 % v primerjavi z lanskim letom.

Predvsem pa je razveseljivo dejstvo, da obratovalni stroški bistveno ne rastejo in tudi dajatve se niso v večji meri povečale. Tako so dosegli kar dober rezultat, nadejajo pa se podobnega tudi v drugem polletju.

KF

Pred nedavnim se je poslovila od sodelavcev Angelca Breznik v TOZD Magneti. Sodelavci so ji poklonili spominsko darilo in predsednik sindikata ter vodja oddelka sta se ji zahvalila za 25 let neumornega dela v Iskri.

MLADINSKI KOTIČEK

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ

Razgibano na kulturnem področju

Mladi Iskraši v Šentjerneju imajo zelo razgibano kulturno dejavnost. Marsikaj pa bi se dalo bolje in lepše narediti, če bi imeli svoj prostor. Tako pa so večinoma vezani na mladinsko organizacijo v KS, ta pa ima skupen prostor z godbo, kar pa je zopet neprijetno. O tem sva se pogovarjala s predsednikom OO ZSMS TOZD Upori, Darinkom Kušljanom.

Imajo kar lepo knjižnico, ki pa jo tudi pesti pomanjkanje primernega prostora. Bojijo se namreč, da bo ob prvem večjem deževju prišla voda v knjižnico – to pa bi bila nepopravljiva škoda.

Za amatersko dramsko in ostalo kulturno dejavnost imajo sicer na razpolago za nastope kinodvorano, ki pa ima dohod na oder le iz dvorane in tako ni mogoče igrati kaj bolj zahtevnega. Pač pa mladi Iskraši redno pripravijo krajevno proslavo za vse večje državne praznike in k sodelovanju pritegnejo tudi garnizon iz Cerkelj. Tako redno sodelujejo z vojaki, pa ne le na proslavah.

Imajo pa navezane zelo živahne stike s sorodno francosko vasjo NIORTE. Izmenjali so si že obiske. Prišel je tudi Niortski župan. Mladinci iz Francije so med obiskom prenočevali kar pri mladih Iskraših po domovih. Veliko si dopisujejo. Zanimivo: stike so navezali preko komerciale.

Sicer pa mladi Šentjernejčani tudi mnogo pojejo. Nekaj jih že sodeluje v znanem Šentjernejskem oktetu (zdaj bolj za rezervo), pač pa je ostala navada, da fantje zapojo na vasi. In to ne redko, skoro vse lepe dni, oziroma večere.

Izobražujejo pa se na seminarjih za družbenopolitično delo, preko 30 mladincev iz Uporov pa obiskuje izredne šole. Osem se jih celo skoro vsak dan vozi med šolskim letom v Ljubljano, ker šol za elektro stroko ni bliže. Precej mladih Iskrašev pa obiskuje tudi glasbeno šolo, seveda ob delu. Imajo pa v TOZD kar 3 ansamble, poleg tega pa več mladincev igra v godbi na pihala.

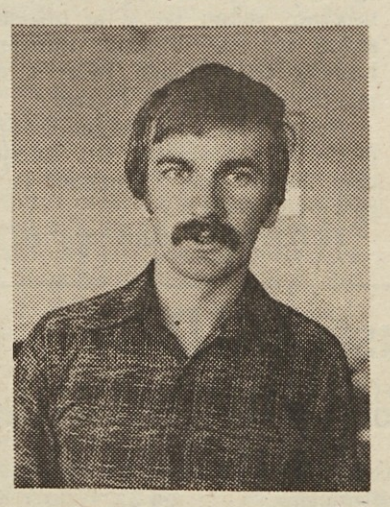

Darinko Kušljan, predsednik OO ZSMS v Šentjerneju.

KF

TOZD ELEKTROLITI, MOKRONOG

Sodelovanje z občinsko ZSMS

Slavica Jurglič, članica predsedstva občinske konference ZSMS v trebanjski občini, sicer mladinka iz Mokronoga, je zelo pohvalila sodelovanje mokronoških mladih Iskrašev z občinsko konferenco.

Zadnjih nekaj let so mladi Iskraši v Mokronogu zelo pogrešali smernice in asociacije koordinacijskih odborov mladine Iskre in IEZE. Zato so se še bolj zavzeli za sodelovanje z občinsko konferenco, ker konec koncev mala osnovna organizacija le ne more plavati čisto sama. Velika strokovna pomoč so že programi, ki dajejo smer delovanju, obenem pa občinski delegati dajejo strokovno pomoč in sodelujejo pri bolj zahtevnih delih letnega programa.

Slavica Jurglič

Tako so Iskraši iz Mokronoga sodelovali v mladinski delovni brigadi „II. grupi odredov", ki je delala v Suhi krajini okrog Dobrniča. Gradili so cesto, polagali vodovod in poprijeli še marsikje. Letos pa se bodo z zastopniki udeležili dela v brigadi, ki bo šla v Kožbano v Goriška Brda.

Skrbijo pa tudi za družbenopolitično izobraževanje svojih članov. Udeležili so se več seminarjev, ki jih je organizirala Občinska konferenca ZSMS v Trebnjem. Obiskovali so tečaj o delu v mladinski organizaciji, seminar za sprejem v ZK in še nekatere. Sodelujejo pa tudi z vojaki bližnje vojne pošte. Organizirali so 3 srečanja. Sodelovali so tudi na proslavah in se pomerili na športnih tekmovanjih.

Mnogo pozornosti pa posvečajo tudi najtesnejšemu sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD. Srečujejo pa se pri delu tudi z mladinci drugih delovnih organizacij v Mokronogu: z mladinci Induplati in osnovno organizacijo v krajevni skupnosti.

FY

TOZD POLPREVODNIKI TRBOVLJE

Živahna športna dejavnost

Osnovna organizacija ZSMS v trboveljski Iskri je zelo dejavna zlasti na športnem področju. Z več samostojnimi nastopi na občinskih sindikalnih prvenstvih so dosegli precej vidnih uspehov. Sodelujejo tudi na zimskih in letnih igrah Iskre.

Mladi trboveljski Iskraši se že leta resno prizadevajo za čimvišjo raven športa. Ne zanemarjajo pa tudi množičnosti in skušajo k dejavnosti pritegniti vse mlade sodelavce svoje TOZD. Zgradili so si tudi lastno odbojkarsko igrišče na dvorišču za tovarno tako, da niso odvisni od prostih terenov drugod, pa še med malico se lahko razgibljejo za četrt ure.

S kompletnimi ekipami nastopajo na sindikalnih občinskih prvenstvih, sodelujejo pa pri ekipah na Iskrinih igrah v rokometu, odbojki, nogometu, šahu, kegljanju in v alpskem smučanju. Kegljajo in šahirajo zelo redno, druge discipline pa v okviru tovarne gojijo „ad hoc" za posamezna tekmovanja.

Precej si obetajo od novega domačega glasila. Komisija za obveščanje pri OO ZSMS je namreč pred nekaj meseci začela izdajati lastni časopis „Interni poročevalec", ki je hkrati glasilo vseh družbenopolitičnih organizacij. V tem svojem glasilu bodo lahko namenili nekaj prostora tudi za šport in ga tako bolj popularizirali in naredili reklamo za še večjo in množičnejšo udeležbo na treningih. Tako si bodo ustvarili širšo podlago, da bodo laže izbrali ekipe, za katere upajo, da bodo še kvalitetnejše kot doslej.

F. Kotar

Trboveljske košarkarice s trenerjem Žalarjem.

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra – Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente – Ljubljana.
Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar – Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE) in Marko Rakušček (Avtoelektrika) – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 – Tisk: Časopisnotiskarsko podjetje PRAVICA–DNEVNIK, Ljubljana.
Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Petnajst let dela kluba štipendistov Iskre

V soboto, 24. junija letos, so se srečali štipendisti Iskre na skromni proslavi petnajstletnice Kluba štipendistov Iskre, na kratko KŠI. Proslava je bila ob Savi malo nad črnuškim mostom v pristnem, razgibanem vzdušju, kakršno lahko ustvarijo le študentje.

Na proslavo so študentje povabili zastopnike kadrovskih služb. Udeležil pa se je je le tovariš Lenardič iz TEN-a. Povabili so tudi več „starih bajt", nekdanjih štipendistov in funkcionarjev Kluba. Tudi teh je prišlo nekaj. Sicer pa so bili vsi skupaj na tej jubilejni proslavi ob valovih Save zelo zanimiva in pisana druščina. Učenci poklicnih šol, srednješolci in visokošolci. Nekaj inženirjev in ekonomistov pa je s patino starosti dalo vsemu še bolj svečan ton.

Študent elektrofakultete Matjaž Mlinšek, predsednik KŠI je po akademski četrti pozdravil vse navzoče. Zlasti se je zahvalil gostom za udeležbo. Z nekaj besedami se je dotaknil prehojene poti Kluba iskrinih štipendistov. Dejal je: „Ni lahko pripraviti možganov, pameti in odločne volje za bodoče strokovnjake v Iskri, ki je na vrhu progresa jugoslovanske industrije. Klub pa ima namen to pot olajšati, pomaga študentom pri razreševanju vsakdanjih problemov in pri ustvarjanju pogojev za nemoten študij. Drugi namen kluba pa je ustvarjanje prijateljskih vezi, poznanstev in medsebojnega poznavanja bodočih sodelavcev. To delo ni bilo opravljeno nikoli v celoti. Člani Kluba so raztreseni od Triglava do Gevgelije in se niso še nikoli vsi zbrali. Vendar je KŠI deloval v okvirih možnosti, slovenski študentje – Iskrini štipendisti so se vsako leto zbrali – po nekaj sto jih je bilo – na občnem zboru. Tu so bili sprejeti akcijski načrti, povedani uspehi in neuspehi – tu je bila tribuna

Predsednik Matjaž Mlinšek se je slikal – za krmilom

Darja Virant.

Peter Pust.

Kluba štipendistov. Klub je opravil hvalevredno nalogo v svoji 15-letni zgodovini, včasih bolj, včasih manj uspešno, vedno pa si je prizadeval služiti svojemu namenu: Združevati bodoče strokovnjake Iskre v eno, mlado in vendar zrelo družino."

Nekaj sedanjih in nekdanjih štipendistov sem povprašal, kaj menijo o delu kluba danes in nekoč. Pa naj spregovorijo sami:

PETER PUST, ekonomist: Bil sem štipendist Elektromehanike, zdaj sem že nekaj let v službi. Bil sem član odbora KŠI. V odbor sem prišel ravno takrat, ko je dejavnost Kluba nekako zamrla. Pa smo z voljo in pomočjo Iskre poprijeli, poživili delo in spet je zaživelo delo v tečajih jezikov, smučarija, ekskurzije in inozemske prakse. Čudoviti časi so bili to.

VIRANT DARJA, dijakinja upravnoadministrativne šole: O klubu imam zelo dobro mnenje. Celo vrsto problemov lahko vsak štipendist uredi preko KŠI, samo če se zna vključiti, posvetovati in sodelovati. Pa tudi družabno mi mnogo pomeni. Iskraši se razumemo, srečujemo se v klubskih prostorih in na ekskurzijah ter pri športu. Lepo je.

ZORAN LAH, strojni inženir v TELA: Svoj čas sem bil kot študent podpredsednik kluba. Veliko smo delali, seveda poleg študija in drugih dolžnosti. Iskra je imela posluh za našo formacijo tudi izven šole. Dala nam je dotacije za klubsko dejavnost in tako omogočala izobraževanje na tečajih, ekskurzijah in športnih srečanjih. Poskrbeli pa smo v mojem času tudi za poenotenje štipendij. Prej je namreč vsaka Iskrina tovarna krojila štipendijsko politiko po svoje. Ponekod bolje, ponekod pa prav po gorenjsko skopo. Tako smo dosegli enotnejše pogoje šolanja s pomočjo družbenopolitičnih organizacij in z razumevanjem ostalega vodstva Iskre. Vsi so imeli posluh za bodoče sodelavce.

KF

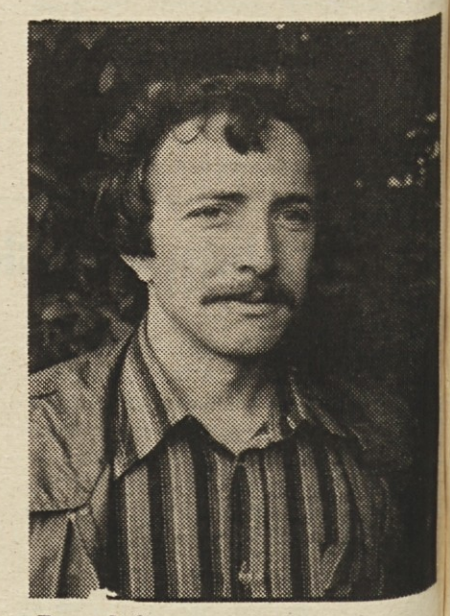

Zoran Lah.

Krepiti obrambne priprave in uresničevanje družbene samozaščite

Varnost in obramba naše socialistične samoupravne družbe temeljita na uveljavljanju koncepta splošnega ljudskega odpora in uresničevanju družbene samozaščite. Na tej osnovi se razvijajo obrambne in varnostne priprave kot sestavina samoupravnega družbenoekonomskega sistema, ki jih izvršujejo delovni ljudje in občani.

V preteklih dveh letih smo splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito razvijali in utrjevali kot celovit in enoten sistem za obrambo pred vsemi možnimi oblikami ogrožanja svobode, neodvisnosti in ustavnega reda, kar se kaže v delovanju skupnih organov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, usposabljanju in opremljanju enot teritorialne obrambe in civilne zaščite, usposabljanju nosilcev obrambnih priprav in družbene samozaščite ter v delovanju narodne zaščite. Zlasti v zadnjih dveh letih je prišlo do nekaterih kvalitetnih sprememb v obrambnih pripravah t.i. civilnega sektorja. Uspehi, ki smo jih dosegli pri graditvi sistema socialističnega samoupravljanja se odražajo tudi pri obrambnih pripravah in uresničevanju družbene samozaščite. Večja stopnja obrambne pripravljenosti in varnosti prispevek k nadaljnjemu razvoju in trdnosti naše družbene skupnosti.

Resoluciji 8. kongresa ZKS in 11. kongresa ZKJ nas zavezujeta, da vložimo še več naporov v proces podružbljanja obrambnih priprav in družbene samozaščite in da krepimo njihovo materialno osnovo. V aprilu je bila v kranjski občini glavna inšpekcija Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, ki je ocenila stanje obrambnih priprav in uresničevanje družbene samozaščite v občini.

V preteklem letu je bila na podlagi zakona o ljudski obrambi ter zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah izpeljana organiziranost skupnih družbenih organov za obrambne priprave in družbeno samozaščito. Na podlagi navedenih predpisov je tudi večina OZD opredelila organiziranost in naloge LO in DS v svojih samoupravnih aktih, predvsem v statutih in pravilnikih o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Z obrambnimi pripravami je v kranjski občini zajetih 110 OZD in delovnih skupnosti ter vse KS.

Zvezna inšpekcija je ob pregledu stanja obrambnih priprav v občini, kot tudi v 15 OZD in KS ugotovila, da je ena izmed ovir za nadaljnje izboljšanje priprav in dograjevanje obrambnih načrtov poleg ozke angažiranosti strokovnih delavcev včasih tudi nepoznavanje predpisov, ki so podlaga za načrtovanje obrambnih priprav.

V posameznih DO so obrambne priprave in uresničevanje družbene samozaščite še vedno preveč zaupane posameznikom v strokovnih službah. Vodstva DPO in samoupravni organi se marsikje omejujejo na formalno obravnavo navedene problematike in reševanje kadrovskih zadev. Tudi individualni poslovodni organi se ponekod izogibajo odgovornosti in nalogam, za katere jih zakon zavezuje.

Te napake bomo morali čimprej popraviti, da bodo obrambne priprave res postale del redne dejavnosti vseh družbenih subjektov ter delovnih ljudi in občanov. DPO, samoupravni organi in strokovne službe si morajo tudi v pokongresnem obdobju prizadevati za hitrejše uresničevanje ustavnih in zakonskih določil o LO, varnosti in družbeni samozaščiti.

Potrebno je še podrobnejše usklajevanje varnostnih priprav in načrtov, najprej v občini med OZD, oz. delovnimi, krajevnimi in samoupravnimi interesnimi skupnostmi, nato v pokrajinskem in republiškem merilu kot tudi vseh načrtov z načrti naših oboroženih sil.

Potrebno je organizirati in izvesti usposabljanje za vse nosilce obrambnih priprav. Premagati moramo stanje, da se usposabljajo le ozki krogi, ki so neposredni nosilci določenih nalog; v vsebino usposabljanja je poleg strokovnih tem treba vključiti tudi več družbenopolitičnih. Organizirati bo treba čim več praktičnih vaj, ki morajo biti vsebinsko in organizacijsko kvalitetno pripravljene.

Temeljne oz. druge OZD in KS so v veliki večini ustanovile enote narodne zaščite. Slednje morajo v bodoče skupno s pristojnimi organi veliko več pozornosti nameniti usposabljanju njihovih pripadnikov.

Večjo pozornost je treba nameniti tudi informiranju delovnih ljudi in občanov o LO in varnostni problematiki. Poleg osrednjega glasila se morajo v Iskri v to nalogo stalno vključevati tudi informativna glasila naših temeljnih organizacij in KS. Odbori za LO in DS naj o vseh pomembnejših akcijah, problemih in uspehih obveščajo uredništva omenjenih glasil.

Vse obrambne načrte je treba tekoče dopolnjevati, redno je treba ocenjevati varnostne in politične razmere in elemente teh ocen sproti vnašati v obrambne načrte.

A. Boc

Kolektivni dopusti v TOZD

1. DO BATERIJE ZMAJ – v avgustu (ni še točno določen datum)
2. DO ISKRA – INŠTITUT ZA PRODUKTIVNOST DELA IN METROLOGIJO, Ljubljana, Snežniška 1
   - TOZD Biro za industrijski inženiring — od 10. 7. do 28. 7.
   - TOZD Inštitut za kakovost in metrologijo — od 22. 7. do 5. 8.
3. DO AVTOELEKTRIKA in vse TOZD imajo enako — od 24. 7. do 4. 8.
4. DO ŠIROKA POTROŠNJA, Škofja Loka
   - TOZD Radijski sprejemniki, Sežana — od 17. 7. do 7. 8.
   - TOZD Elektromotorji, Železniki — od 22. 7. do 7. 8.
   - TOZD Gospodinjski aparati, Rateče — od 22. 7. do 7. 8.
   - TOZD TV Sprejemniki, Pržan — od 17. 7. do 7. 8.
   - TOZD Montaža elektromotorjev, Spodnja Idrija — od 22. 7. do 7. 8.
5. DO IEZE, Ljubljana — od 17. 7. do 5. 8.
   - TOZD Elektroliti Mokronog — od 15. 7. do 5. 8.
   - TOZD Feriti, Ljubljana Stegne — od 15. 7. do 5. 8.
   - TOZD Keramični kondenzatorji — od 15. 7. do 5. 8.
   - TOZD Magneti, Ljubljana — od 15. 7. do 5. 8.
   - TOZD Naprave in orodja, Ljubljana — od 24. 7. do 5. 8.
   - TOZD Polprevodniki, Trbovlje — od 17. 7. do 5. 8.
   - TOZD SEM, Ljubljana — od 24. 7. do 5. 8.
   - TOZD Upori, Šentjernej — od 15. 7. do 5. 8.
6. DO AVTOMATIKA, Ljubljana, Savska c. 3
   - TOZD Tela, Ljubljana, Savska c — od 10. 8. do 24. 8.
   - TOZD Napajalne naprave, Novo mesto
     - tekoči trak – prva skupina — od 17. 7. do 4. 8.
     - tekoči trak – druga skupina — od 24. 7. do 14. 8.
7. DO ELEKTROMEHANIKA, Kranj, Savska loka 4. — od 17. 7. do 5. 8.
   - vse TOZD enako

DO Kondenzatorji Semič - vse TOZD bodo imele kolektivni dopust od 15.7. do 2.8.
Institut za kakovost in metrologijo bo imel kolektivni dopust od 24.7.do4.8.
Iskra Commerce,CAOP,Šolski center Iskre in Skupne službe SOZD Iskra nimajo kolektivnega dopusta.

Literarna sozvočja

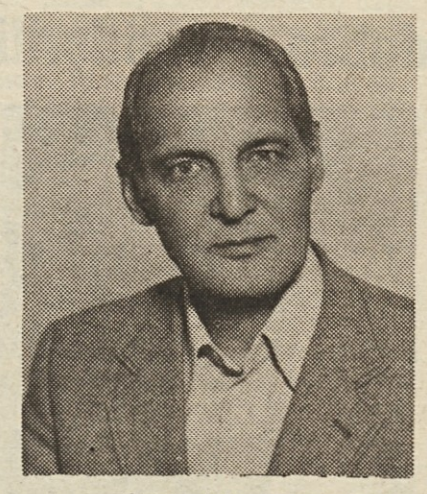

SKORAJ DO TAL

Skoraj do tal so se veje
sklonile v noči.
V senci oblakov
so bile veje črnih listov.
Nihale so v mokrem vetru
in ječale.
Oblaki so strgani
viseli v krošnjah.
Bili so mrtve ptice,
vklenjene v vejevje . . .

Spet odpiramo rubriko, ki ni nova, saj smo jo uvedli že pred več leti. Pisali smo že o vse bolj aktivnem delu literarne sekcije pri komisiji za kulturno dejavnost pri sindikalni organizaciji DO Iskre Elektromehanike. Po njenem programu dela, ki so ga literati sprejeli spomladi, naj bi v glasilu Iskra predstavljali Iskraše, ki pišejo pesmi ali prozo in objavili tudi nekaj njihovih del.

Na Tehniški šoli Šolskega centra SOZD Iskra v Kranju smo srečali predavatelja, ki mu pisanje ni le hobi, temveč potreba, protiutež k poučevanju predmetov s področja elektronike.

Profesorja Franca Pavčiča Rada poznajo vsi, ki so končali šolanje na našem izobraževalnem centru. Poučuje tudi na oddelku TŠ pri Delavski univerzi v Kranju, sicer pa je Tržičan. Je bolj mirne in tihe narave, izhaja iz delavske družine.

„Pisati sem začel šele v študentskih letih, se spominja naš sogovornik, v glavnem sem pisal pesmi in črtice. Veliko črtic so mi objavili v Glasu in lokalnem Tržiškem vestniku. Imel sem že več samostojnih literarnih večerov v Tržiču. Sodeloval sem tudi na številnih proslavah v Šolskem centru„,,."

Kasneje je literarna žilica profesorja Pavčiča nekoliko zamrla, a ne za dolgo. Svoje pesmi je predstavil na raznih akademijah. Na začetku je pisal predvsem izpovedne pesmi. V novejšem času pa poskuša uveljaviti neko drugo smer. Ne poglablja se več le v osebno izpoved. Zelo ga zanima narava, zato o njej veliko piše, svoja opažanja uspešno povezuje s čustvi.

„Mladi v Tržiču večkrat pripravijo literarne večere, večkrat sodelujem s svojimi deli. Tudi v hiši znanega tržiškega pesnika Vojteha Kurnika so večkrat razne kulturne prireditve. Podobno je tudi v paviljonu NOB v Tržiču. Veseli me, da je delo literarne sekcije v kranjski Iskri znova zaživelo in da sem se lahko vključil vanjo", je končal prof. Franc Pavčič Rado.

Alojz Boc

Ob valovih Save je zagorel ogenj, ki je imel simboličen in praktičen pomen.

Tekmovanje v teku v vrečah.

Kulturni večer in razstava del Iskrinih likovnikov

Uspešen nastop pevcev Iskre - Tovarne gospodinjskih aparatov-Reteče.

Zadnji dan junija je bilo na škofjeloškem gradu lepo organizirano srečanje Iskrinih kulturnikov. Najprej so odprli razstavo Društva likovnikov, zvečer pa so na letnem gledališču nastopale kulturne skupine posameznih temeljnih organizacij.

Na razstavi likovnikov so javnosti predstavili dela v različnih tehnikah – slike na platnu, grafike, pa tudi kiparske stvaritve, so vse prisotne navdušile.

Iz uvodnega govora dr. Ivana Sedeja povzemamo samo nekaj kratkih besed: „Dela, razstavljena v galeriji, so samo izsek iz vseh plodov kulturnih snovanj, delavcev, ki so dopoldne zaposleni v proizvodnih dvoranah, prosti čas pa posvečajo kulturnemu oblikovanju. Večina del, predstavljenih ob tej priložnosti, je na takšni ravni, da bi jih brez sramu lahko postavili ob rob marsikaterim delom na razstavah profesionalcev. Trdna organiziranost likovnikov v Iskrinem društvu je pokazala vrsto pozitivnih rezultatov, vse od plodnejše izmenjave izkušenj, prek mentorstva in vzgoje, do trdne podlage za nadaljnjo krepitev številčne in vsebinske rasti članstva. To pa je imenitno zagotovilo za še uspešnejšo realizacijo gesla „Kulturo delavcem“.

Likovniki svoja dela le redko prodajo, čeprav bi jih lahko uvrstili med izbran okras marsikaterega doma, zato vabimo vse Iskraše, da v prihodnosti še številneje obiščejo razstave, ki jih člani društva redno prirejajo v delovnih okoljih in v Iskrini ljubljanski poslovni stavbi.

Kulturne skupine, ki so na letnem gledališču prvič prikazale pestrost Iskre tudi po kulturni plati, so okrog tisoč prisotnih spravile dobesedno na noge. Nastopajoči – Iskrina pevska zbora iz Reteč in Kranja, tamburaški orkester Bisernica, folklorni skupini iz Semiča in Dobrepolja ter vrsta recitatorjev, so na zavidljivi višini predstavili velik kos Slovenije.

Najuspešnejši je bil nedvomno nastop folklorne skupine iz Semiča, ki je predstavila belokranjski poročni obred. Resnična svatba z množico svatov v širokih belih belokranjskih narodnih nošah, ob spremljavi dveh godcev – eden je igral na harmoniko, drugi na glavnik – je prikazala običaj, ki je že izginil, pa vendar ga po zaslugi folkloristov še vedno poznamo. Fantje v belih oblačilih so prodali nevesto za „sto jurjev“ in s tem vestno opeharili „prodajalce“, ki se jim še sanjalo ni, koliko je njihova nevesta v resnici vredna. Poročni obred je bil pristen, pristno pa je bilo tudi vino v ogromnih pletenkah, ki so ga svatje prinesli s seboj.

Stane Fleischman

Folklorna skupina iz Semiča se je s svojim nastopom zelo izkazala.

BESEDE JOŽETE ČEBELE NA KULTURNEM VEČERU

Vam, članom velike Iskrine družine, je delo vsekakor prva misel in naloga, še posebej v tem pokongresnem obdobju, ko moramo besede o boljšem delu spremeniti v dejanja. To je najbolj zanesljiva pot k uresničitvi vizije o srečni družbi in človeka v njej. V teh prizadevanjih pa ima pomembno mesto tudi kultura – a ne kultura po stari meri, kultura elite. Poraja se drugačno, širše pojmovanje fenomena kulture. To ne upošteva več ustaljenih pogledov, temveč izhaja iz ugotovitve, da se porajajo potrebe in težnje po kulturnem izpovedovanju in življenju tudi v tistih slojih delovnih ljudi, kjer so bile doslej pritajene. Ob tem pa potekajo tudi veliko bolj živahne razprave o samoupravni preobrazbi celotnega področja kulture in spreminjanju njenega družbenega položaja.

Na X. kongresu ZKJ zakoličena in na XI. kongresu potrjena vizija kulture kot organske sestavine celotnega združenega dela je naši družbi ponudila zgodovinsko priložnost, da gradi in razvija kulturo, ki ne bo niti tako imenovana industrija zavesti – v funkciji oplajanja kapitala – niti manipulacijsko sredstvo državnega socializma, oz. države kot nekakšne „vzgojiteljice ljudstva“, marveč bo to kultura, ki jo ustvarjajo vsi, ki jo potrebujejo vsi in ki pripada vsem.

Uveljavitev prav takšnega pojmovanja kulture in razvijanje zavesti o kulturi kot način življenja, kot oplemenitenem delovnem in življenjskem vsakdanjiku našega delovnega človeka, je bila v središču idejnopolitičnih akcij vseh organiziranih socialističnih sil naše družbe.

Bistvena značilnost daljnosežne in temeljite kulturne preobrazbe je v tem, da okvirih svobodne kulturne ustvarjalnosti odločajo o kulturni politiki ustvarjalci materialnih in duhovnih dobrin sami in to z menjavo svojega dela in z vgrajevanjem kulture v sistem družbene reprodukcije.

Kultura združenega dela zahteva, da se morajo temeljne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti spremeniti v mesto, kjer se izražajo temeljne kulturne potrebe, interesi in smeri kulturne politike, z drugo besedo, da te temeljne celice naše družbe postanejo žarišča načrtovanja kulture, kulturnih pobud in kulturnih akcij. To zahteva poleg drugega tudi odločen in dokončen obračun s še vedno močno navzočim tradicionalnim pojmovanjem kulture kot izključno umetniške tvorbe in vsebine. V tem smislu so bila oblikovana tudi stališča in sklepi XI. kongresa ZKJ.

Nenehna borba za kulturno ustvarjalnost in kulturni polet v družbeni bazi za programe kulturnega razvoja, skratka za družbeno preobrazbo kulture mora biti naša trajna naloga. Za njeno uresničevanje pa je potrebno vztrajno delo in skrajna zavzetost vseh organiziranih družbenih sil. Z njihovo pomočjo in akcijo bo mogoče voditi novo kulturno politiko, ki zmore dati zaželene rezultate in tako doprinesti k razvoju poglabljanja sistema naše socialistične samoupravne demokracije.

V Iskri pri tej akciji seveda ne bomo stali ob strani, saj nas že dosedanji dosežki spodbujajo k novim.

Ne smemo pozabiti, da je kulturna dejavnost v Iskri dokaj razvita, seveda pa ne povsod in v enaki meri. S tem sindikat uresničuje eno od svojih poslanstev – kulturo približati in v njo vključiti čim večje število delavcev.

Z željo, da kulturno dejavnost čim bolj razvijemo, smo se v Iskri odločili, da vsako leto organiziramo kulturni dan Iskrinih delavcev, kot dan ugotavljanja dosežkov naših delavcev na tem področju. Seveda pa to ne sme biti le enkratna akcija na leto, ampak naša trajna naloga.

S tem pa bomo tudi dosegli zbližanje naših delavcev in njihovo duševno sproščenost za opravljanje vsakodnevnih nalog in obveznosti.

Vsem nastopajočim kar največ uspeha poslušalcem pa dobrega počutja.

Prebrali smo za vas

Druga knjiga Izbora iz del Josipa Broza Tita nosi naslov Delavski razred in Zveza komunistov Jugoslavije 1926-1977. Namen izbora teh del je, da iz izredno obsežnega opusa tovariša Tita ločeno poda tista dela, ki v celoti vzeto, omogočajo koherenten in razmeroma celovit vpogled v predsednikovo avtentično in izvirno dojemanje zgodovinskega poslanstva našega delavskega razreda in vodilne vloge Komunistične partije oziroma Zveze komunistov Jugoslavije v posebnih razmerah sila zapletenega družbenega, političnega, gospodarskega in kulturnega razvoja Jugoslavije kakor tudi velikih dogajanj na svetovnem družbenopolitičnem prizorišču, zlasti v mednarodnem delavskem in komunističnem gibanju od srede dvajsetih let našega stoletja do danes.

Izbor v tem zvezku vsebuje dela predsednika Tita pretežno o konkretnih organizacijsko političnih in teoretično-političnih vprašanjih revolucionarnega organiziranja delavskega razreda naših narodov in narodnosti in uresničevanje vodilne vloge Komunistične partije oziroma zveze komunistov.

V teh delih tovariš Tito ustvarjalno razvija nauk klasikov marksizma in leninizma o komunistični partiji kot delu delavskega razreda, o enotnosti političnega in ekonomskega boja, o internacionalistični solidarnosti in povezanosti delavskega razreda dialektični pogojenosti revolucionarne organizacije z revolucionarno teorijo in, obratno, o družbenozgodovinsko določeni specifičnosti razvoja delavskega razreda in komunističnega gibanja ter graditve socializma v posameznih državah, o odgovornosti množicam lastne države in lastnih narodov in narodnosti, o odnosih partijskega vodstva in partijskega članstva, o demokratičnem centralizmu itd.

Tretja knjiga pa je posvečena nacionalnemu vprašanju in revoluciji. To je tematski izbor o nacionalnem vprašanju, ki je prvikrat tako prirejen in objavljen.

Časovno gledano zajema ta knjiga in vsebinsko izraža štiri desetletja Titovega revolucionarnega in ustvarjalnega delovanja na čelu komunističnega gibanja Jugoslavije, njenih narodov in narodnosti in v sodobnem svetu sploh.

Z reševanjem nacionalnega vprašanja se je usodno povezovala sedanja zgodovina narodov Jugoslavije, vseh skupaj in vsakega posebej, kakor tudi ohranitev jugoslovanske državne celote.

Spričo dejstva, da je Tito kot mislec, državnik in politik nacionalnemu vprašanju zmeraj in povsod posvečal posebno pozornost, je bil namen prireditelja tega izbora: prvič, v pismih, razglasih, resolucijah, člankih, referatih, govorih, intervjujih poiskati celote tekstov, ki vsebinsko in problemsko govorijo o nacionalnem vprašanju. Drugič, prikazati bogastvo misli, številne vidike, ocene in opredelitve nacionalnega vprašanja v kronološkem zaporedju, kakor so bili izrečeni in objavljeni. In tretjič, vse prispevke, ki imajo v svoji izvirni obliki avtorjev naslov, tudi nadalje predstaviti pod izvirnim naslovom, za ostale tekstualne celote pa naslove izbrati dosledno iz avtorjevih besed in misli.

D. Ž.

KNJIGA V SAMOUPRAVNI DRUŽBI

Knjiga v svobodni menjavi dela

Na nedavnem posvetovanju jugoslovanskih založnikov in knjigarnarjev v Kuparih pri Dubrovniku je imel referat na temo „Knjiga v svobodni menjavi dela“ tudi predstavnik Cankarjeve založbe iz Ljubljane Martin Žniderščič.

Potem, ko je v uvodu svojega referata ugotovil, da je svobodna menjava dela kot nova in izvirna družbeno ekonomska kategorija pri nas tudi teoretično in z zakonskimi ukrepi že precej dobro obdelana in natančno definirana, pa naletimo na številne probleme, ko moramo to teorijo izvajati v praksi. Kajti reševanje teh problemov terja popoln preobrat v tradicionalnem načinu gledanja na določene, do včeraj pa tudi še danes, uporabljene ekonomske kategorije.

Založniška dejavnost, pa čeprav jo danes uvrščamo med kulturne dejavnosti, ostaja v svojem bistvu še naprej gospodarska dejavnost, ki je s pretežnim delom svojega dohodka povezana s tržiščem. Med vsemi kulturnimi dejavnostmi, ki se morajo vključiti v sistem svobodne menjave dela, je prav založniška dejavnost tista, ki ima največ gospodarskih in tržnih značilnosti. Menim, da moramo jasno povedati, da funkcioniranje tržišča na založniško dejavnost delno pozitivno vpliva. Z razvijanjem svobodne menjave dela pa bomo morali težiti za tem, da bi odpravili vse negativne učinke tržišča na knjigo, ki mora zares postati dostopna slehernemu delovnemu človeku.

Resnici na ljubo moramo reči, da knjiga danes to še ni. Če pogledamo vrsto dragih izdaj, katerih prodajne cene se gibljejo od 500 din pa do 2 tisoč in še več dinarjev, potem moramo vedeti, da je to podoba našega tržišča knjige in odnosov, ki na tem tržišču vladajo. To so vse knjige, ki so lahko tudi zelo pomembne, toda so dostopne samo določenemu delu naših delovnih ljudi. Redke raziskave v Jugoslaviji kažejo, da posamezne kategorije prebivalstva (nekvalificirani in polkvalificirani delavci, obrtniki, kmetovalci, ljudje z nižjimi dohodki) zelo slabo ali pa sploh ne prihajajo v stik s knjigo. Raziskave prav tako kažejo, da samo 12 % prebivalstva kupuje žepne izdaje. Jasno je, da je takšno stanje družbeno nesprejemljivo in da bomo morali usmeriti vse napore k dviganju kulture branja in vzgajanju navad čitanja. v vsej Jugoslaviji.

Trenutno smo v obdobju, ko je knjiga še v pretežni meri predmet, ki ga pogosto kupujemo iz potrošniškega ali kakega drugaga snobizma. Knjiga bo namreč šele takrat zares postala družbena dobrina, kadar bomo dosegli, da jo bodo tudi brali. Prepričan sem, da založniki ne moremo biti ravnodušni do tega, če je knjiga, ki jo prodajamo, brana ali ni. Sedanja ekonomska ureditev, ki velja za založniško dejavnost, stimulira založnike, da knjigo prodamo na kakršenkoli način. V večini primerov izdajamo knjige za neznane kupce in bralce, in upamo, da nam jo bo uspelo prodati. S tega stališča knjigo tudi pripravljamo v uredništvu in tiskamo.

Danes v Jugoslaviji distribuiramo knjigo skozi tri kanale distribucije – preko knjigarn, akviziterjev in s prodajo po pošti. Obseg vseh teh kanalov distribucije je različen pri raznih založnikih in v raznih republikah. V Sloveniji znaša poprečno po tretjino, ali v 1977 letu po 120 milijonov dinarjev pri sedmih večjih slovenskih založnikih.

Če izhajamo iz sedanjega položaja, v katerem je knjiga še preveč blago, lahko v zadnjem času opažamo pomembne spremembe tako pri založnikih samih, kot tudi v naši družbeni skupnosti, ki kažejo, po katerih poteh se bomo morali gibati. Če poskušamo prikazati prve oblike svobodne menjave dela v založniški dejavnosti, potem lahko navedemo za sedaj dve takšni obliki.

Prva oblika je indirektna svobodna menjava dela, ki se kaže v benificiranih obrestih za pripravo in zaloge izdaj, beneficirane obresti za potrošniške kredite za prodajo knjig na obroke, znižanje davka in dohodka OZD, odkup knjig za knjižnice s strani kulturnih skupnosti, ali olajšave za založnike in subvencije kulturnih skupnosti in drugih SIS za posamezne izdaje.

Druga oblika je direktna svobodna menjava dela, to je oblika direktnega dogovarjanja med koristniki in proizvajalci knjig, ki pa se pri nas še malo prakticira. Menim, da so na tem področju največ dosegli v Bosni in Hercegovini, kjer na ta način distribuirajo znatne količine knjig.

Na primeru SR Slovenije bomo skušali ilustrirati, kakšen učinek imajo omenjene oblike indirektne svobodne menjave dela na založniško dejavnost.

Obresti za pripravo in zaloge izdaj so v Sloveniji selektivno verificirane. Finančni efekt „prihranjenih“ obresti za sedem založnikov je lani znašal 4 milijone 800 tisoč dinarjev ali 1,2,% njihovega celotnega dohodka od prodaje knjig.

Skupne družbene subvencije, ki jih je sedem založnikov prejelo 1977 leta od SIS za kulturo, so znašale 5 milijonov 495 tisoč dinarjev. V istem letu so interne subvencije istih založnikov, torej izdvajanja iz lastnega dohodka za znižanje prodajnih cen knjige, znašale 8 milijonov 478 tisoč dinarjev. Družbene subvencije so tvorile 1,47 %, interne pa 2,28 % celotnega dohodka od prodaje knjig. Kot torej vidimo, so za subvencioniranje izdaj v Sloveniji potrebna znatna sredstva, ki jih je treba združevati.

Sedanja politika subvencioniranja knjig seveda še ne predstavlja svobodne menjave dela. V sebi ima še vedno elemente proračunske delitve, toda z odločanjem delegatskih skupščin SIS in z združevanjem sredstev iz občin, vsebuje tudi že neke nove elemente. Z nadaljnjim razvojem svobodne menjave dela se bo moral sedanji sistem subvencij preoblikovati v dohodkovni odnos, v katerem bodo našli svoj interes vsi udeleženci proizvodnje in potrošnje knjige. Tedaj bo tudi mogoče sprožiti pomembno vprašanje, ki ga zdaj, ko sredstev še zdaleč ni dovolj, ne moremo omenjati. To je vprašanje zniževanja prodajnih cen nekaterih knjig, ki jih zdaj proizvajamo po tržnih pogojih in se dobro prodajajo, a bi vendar z znižanjem cene lahko prešle do mnogo širšega kroga koristnikov. Odkup knjig za knjižnice s strani Kulturne skupnosti Slovenije je nova oblika, uvedena šele lani, čeprav v nekaterih drugih republikah že dalj časa obstoja kot sistem. Kulturna skupnost odkupuje od 150 do 1000 izvodov posamezne knjige, pri čemer največji del odkupi v 300 izvodih. Te knjige brezplačno založniki naravnost pošiljajo knjižnicam. 1977. leta je pri sedmih slovenskih založnikih znašal omenjeni odkup 1 milijon 959 tisoč dinarjev ali 0,53 % celotnega dohodka od knjig.

Če zdaj poskušamo oceniti skupni učinek svobodne menjave dela pri sedmih slovenskih založnikih, potem vidimo, da so subvencije, odkupi in prihranek pri obrestih znašale skupaj 11 milijonov 776 tisoč dinarjev, ali 3,2 % celotnega dohodka od prodaje knjig. Če k temu prištejemo še vsoto 80 % davka na dohodek OZD, ki so ga založniki v Sloveniji oproščeni tako, da ga morajo uporabiti za napredek svoje založniške dejavnosti ter celotni odkup knjižnic, (ki poteka po tržnih pogojih preko knjigarn ali direktno od založnikov), potem lahko ocenimo, da celotni finančni učinek ne presega 8 – 10 % skupnega dohodka od prodaje knjig sedmih založnikov.

Zakon o založniški dejavnosti, ki ga pripravljajo v Sloveniji, navaja na prvem mestu, ko govori o pridobivanju dohodka v založniški dejavnosti, svobodno menjavo dela ter pri tem poudarja, da je to oblika, ki bi morala v tej dejavnosti postati vodilna. Čeprav za sedaj še nimamo konkretnih rešitev, ki bi v večji meri lahko pospešile vključevanje založniške dejavnosti v svobodno menjavo dela, mislimo, da bo storjen velik korak naprej z ustanovitvijo posebne skupnosti za knjigo, ki bo, vsaj tako smo prepričani, ustanovljena še letos, toda v okviru Kulturne skupnosti Slovenije. Posebna skupnost za knjigo naj postane platforma dogovarjanja med vsemi udeleženci na poti knjige od avtorja do bralca. V posebno skupnost za knjigo bodo torej vključeni avtorji, proizvajalci papirja, založniki, tiskarji, knjižničarji, knjigarnarji kot tudi delegati vseh struktur potrošnikov. Skupnost bo omogočila, da se bodo sestali vsi, ki so za knjigo zainteresirani in se bodo dogovorili o uresničitvi izraženih potreb in želja po knjigi, hkrati pa bodo določali tudi vire sredstev in način financiranja, vse to pa v okviru kratkoročnih in srednjeročnih planov. Seveda bo svobodna menjava dela in njen delež v proizvodnji in plasmaju knjige odvisna od materialnega stanja združenega dela in zavesti delavcev, ki bodo odločali, kolikšen del svojega dohodka bodo namenili knjigi. S tem pa smo spet na izhodiščni točki – dviganju kulture branja in vzgoji bbralcev.

Če skušamo na koncu povzeti glavne cilje svobodne menjave dela v založniški dejavnosti, potem lahko rečemo, da si želimo zainteresirati za knjigo nove plasti bralcev, skrajšati pot knjige od avtorja do bralca, poceniti knjigo, izključiti negativne učinke tržnega gledanja na knjigo in tiskati knjigo v čedalje večji meri za znanega bralca.

D. Ž.

ZA TISTE, KI ŠE NE VEDO, KAM NA DOPUST

V Crikvenici v privatnem penzionu na začetku mesta je na voljo 50 ležišč v dvo, tro in večposteljnih sobah. Oddaljenost od plaže 5 minut. Penzion se sestoji iz dveh zgradb, ki ju povezuje tretja, v kateri je jedilnica in bife. V eni etaži so po tri sobe in sanitarije. Cena polnega penziona za osebo znaša 160 din na dan. Prijave in dodatne informacije pri Božu MALOĆI, Pavla Radića 55 a, Crikvenica, tel.: 051-/831-048.

Prav tako so še prosta mesta pri Jakovu Pedišiću, na otoku Pašmanu. Dobra domača hrana in čisto morje so odlike, ki vabijo. Cena polnega penziona je 190 din na dan po osebi, 1/2 in 1/3 soba so proste od 19. in 1/3 od 22. julija. Prijave pri dejavnosti za rekreacijo in letovanje, Ilirska 27.

Zakon o obligacijah

V članku o obligacijah v Iskri z dne 24. 6. 1978 je rečeno, da splošne uzance za blagovni promet s 1. 10. 1978 prenehajo veljati. To popravljamo tako, da navajamo, kako bo z vsemi uzancami od 1. 10. 1978 dalje:

Po uveljavitvi zakona o obligacijskih razmerjih, to je od 1. 10. 1978 dalje ne bodo več uporabljali določbe splošnih in posebnih uzanc o domnevi, da sta pogodbeni stranki privolili v uporabo uzanc, kolikor jih nista s pogodbo izključili. Splošne uzance za blagovni promet (Uradni list FLRJ, 15/54) po uveljavitvi zakona o obligacijah ne bodo uporabljali za vprašanja, ki so urejena s tem zakonom. Če splošne, ali posebne uzance, ali drugi trgovski poslovni običaji nasprotujejo dispozitivnim normam zakona o obligacijah, se bodo uporabljale norme zakona o obligacijah, razen če se nista stranki izrecno dogovorili za uporabo uzanc, oz. drugih trgovskih poslovnih običajev.

Splošne uzance za blagovni promet ostanejo torej še dalje v veljavi, vendar v okviru gornjih omejitev.

Navedeni zakon je izdan, da bi bili ustvarjeni pogoji za svoboden promet blaga in opravljanje storitev na enotnem jugoslovanskem trgu. V pogojih socialistične blagovne proizvodnje ter za zadovoljevanje materialnih in drugih potreb delovnih ljudi in občanov in da bi bila zagotovljena odgovornost organizacij združenega dela in drugih udeležencev v pravnem prometu za izpolnjevanje njihovih obveznosti, s tem pa tudi za uresničevanje in za razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Zakon ureja temelje obligacijskih razmerij v splošnem delu, v posebnem delu pa pogodbena in druga obligacijska razmerja na področju prometa blaga in storitev.

Zakon ne ureja torej le odnosov med pravnimi osebami (organizacijami združenega dela in civilnimi pravnimi osebami — društvi), temveč tudi med temi in zasebniki in med zasebniki — občani.

Družbene pravne osebe morajo pri sklepanju obligacijskih razmerij družbeno in ekonomsko smotrno uporabljati družbena sredstva, s katerimi razpolagajo, in ohranjati njihovo nezmanjšano vrednost ter varstvo družbene lastnine.

Zakon izrecno navaja, da se morajo po njem ravnati tudi zasebniki, ki z osebnim delom samostojno opravljajo dejavnost, če s svojo dejavnostjo neposredno zadovoljujejo potrebe občanov (obrtniki). Udeleženci v prometu svobodno urejajo obligacijska razmerja, ne smejo jih pa urejati v nasprotju z ustavnimi načeli družbene ureditve, v nasprotju s prisilnimi predpisi in z moralo socialistične samoupravne družbe. Če urejajo obligacijska razmerja v nasprotju z navedenimi načeli, ne uživajo za svoje terjatve sodne zaščite. Pri sklepanju obligacijskih razmerij morajo vsi spoštovati načelo vestnosti in poštenja.

Vsakdo je dolžan vzdržati se ravnanja, s katerim bi utegnil drugemu povzročiti škodo (šikanozno ravnanje). Vsakdo je dolžan svojo obligacijsko obveznost tudi izpolniti in je za izpolnitev tudi odgovoren. Vsi obligacijski udeleženci naj rešujejo spore po možnosti na miren način. Pri sklepanju obligacijskih razmerij se morajo udeleženci ravnati v skladu z dobrimi poslovnimi običaji.

Zakon ima posebno poglavje o nastanku obveznosti. Tu so določila o sklenitvi pogodbe bolj natančno obdelana, kakor je to v splošnih uzancah o blagovnem prometu.

Važno je poudariti, da smo dobili prvič po osvoboditvi splošne določbe o zastopanju, pooblastilu, o neveljavnosti pogodb, o izpodbojnosti pogodb itd. O oderuški pogodbi govori čl. 141; če kdo izkoristi stisko ali težko gmotno stanje drugega, njegovo nezadostno izkušenost, lahkomiselnost ali odvisnost in si izgovori zase ali za koga tretjega korist, ki je v očitnem nesorazmerju s tistim, kar je sam dal ali storil ali se zavezal dati ali storiti drugemu, je takšna pogodba nična. Oškodovani lahko v roku 5 let zahteva zmanjšanje svoje obveznosti na pravičen znesek, računano od sklenitve pogodbe.

Vsak ima pravico zahtevati od sodišča ali drugega pristojnega organa, da odredi prenehanje dejanja, s katerim se krši nedotakljivost človekove osebnosti, osebnega in družinskega življenja ali kakšna druga pravica njegove osebnosti. Ustrezni predpisi so urejeni tudi v kazenskem zakonu posamezne republike, kjer je zagrožena denarna ali prostostna kazen. Če gre za motenje posesti ali uporabe, izreče pristojni organ (sodišče ali upravni organ) za vsak nadaljnji primer plačilo denarnega zneska, ki se od primera do primera stopnjuje. Zakon ureja norme o povračilu škode, o odškodnini, krivdni in objektivni odgovornosti, tako tudi za škodo, ki jo povzroči motorno vozilo. S tem je prenehalo veljati pravno pravilo o odgovornosti za škode iz obratovanja motornih vozil iz leta 1908.

Krivdna odgovornost je podana, kadar oškodovanec povzroči škodo namenoma ali iz malomarnosti. Za škodo, ki nastane v zvezi z nevarno stvarjo oziroma nevarno dejavnostjo, se šteje, da izvira iz te stvari oziroma te dejavnosti, razen, če se dokaže, da ta ni bila vzrok (objektivna odgovornost). Za škodo od nevarne stvari odgovarja njen imetnik, za škodo od nevarne dejavnosti pa tisti, ki se z njo ukvarja. Imetnik je prost odgovornosti, če dokaže, da izvira škoda iz kakšnega vzroka, ki je izven stvari in njegovega učinka ni bilo mogoče pričakovati, se mu izogniti ali ga odvrniti. Imetnik stvari je prost tudi, če dokaže, da je škoda nastala izključno zaradi dejanja oškodovanca samega ali koga tretjega, ki ga ni mogel pričakovati in se njegovim posledicam ne da izogniti ali jih odstraniti. Imetnik je deloma prost odgovornosti, če je oškodovanec deloma kriv za škodo (deljena odgovornost). Pri nesreči premikajočih se motornih vozil, ki je bila povzročena po izključni krivdi enega imetnika, se uporabljajo pravila o krivdni odgovornosti.

Zanimiva je sledeča določba (čl. 180 cit. zakona, česar doslej nismo poznali): za škodo, nastalo s smrtjo ali telesno poškodbo kot posledico nasilnih ali terorističnih dejanj ter ob javnih demonstracijah in manifestacijah, odgovarja družbenopolitična skupnost, katere organi bi jo bili po veljavnih predpisih morali preprečiti.

Iskraši v slovenski smeri

Nekako pred osmimi leti so se Iskraši zadnjič organizirano povzpeli preko mogočne severne stene Triglava, seveda po slovenski smeri. Po tako dolgem premoru, je PD Iskra že v preteklem letu načrtovalo ponoven vzpon, toda zaradi slabega vremena je takrat vzpon padel v vodo. Tako se je slovenska smer v letošnjem letu zopet znašla na seznamu planiranih izletov.

Vsi, ki smo se prijavili smo že nekaj dni pred vzponom ugibali, ali se bo lepo vreme obdržalo ali ne. Nenavadno muhasto vreme nas je prisililo, da smo se na preizkušnjo v triglavski steni dobro pripravili, vsaj kar se tiče garderobe.

V petek zvečer t.j. 30. junija smo se zbrali v Aljaževem domu v Vratih. Bilo nas je dvajset, sedem vodnikov in nas trinajst klientov. Med nami so bile tudi tri predstavnice ženskega spola. Breda, kot organizacijski vodja izleta, nam je predstavila vodjo vodnikov, znanega gorskega reševalca in vodnika Zvoneta Korenčana—Zvonca. Ta je po kratkem pozdravu predstavil še ostale svoje kolege, nato pa nadaljeval nekako takole: „Ja, vreme kaže, da bo v redu, sicer se nam od zahoda približuje manjši ciklonček, ki pa bo ponoči prešel čez nas, tako da bomo jutri zjutraj kar zgodaj odmaširali pod steno." Na brzino smo pripravili vse stvari in se odpravili spat.

Ob štirih zjutraj smo že odrinili iz Aljaževega doma. Zaspancev, na katere bi čakali, ni bilo. Jutro je bilo neprijazno. Sive koprene oblakov so ovijale vrhove, vetra ni bilo. Ko smo se vzpenjali po zbitem snegu pod steno, se je vreme še bolj skisalo, kazalo je kot da bo vsak čas začelo rositi. „Samo še tega se nam manjka" se je zaslišalo nekje iz ozadja. Prve skalne zajede in strmo vzpenjajoča se pot, nam je odrinila misli od slabega vremena. Ker je letos v hribih še zelo veliko snega, je bil vstop v slovensko smer dokaj lahek, saj smo hitro napredovali po jeziku snega, ki leži v grapi in vodi proti „macesnom". Od tam pot zavije na desno proti „belim platam". Led je bil prebit. Nič več ni bilo mučne tišine. Med navezami se je začel odvijati vesel, sproščen pogovor. Treme, ki te nekako prisili, da se potegneš sam vase, ni bilo več. Ja, verjamete, da občuti skoraj vsak nekaj notranje nervoze, ko stoji pod mogočnimi skalnimi stebri in temačnimi grapami, katere se je namenil, da jih premaga. Nekatere srečneže celo začne „šraufati" po črevesju, to pa kar se da hitro izkoristiš, da se olajšaš in odložiš nekaj odvečne teže. Malo nad „belimi platami" smo si navezali dereze in pričeli gristi v kolena po snegu, ki leži v slovenskem grabnu. Naveza za navezo je polagoma lezla navkreber proti sivim oblakom, ki so leno lizali skalne poči nad nami. Neprijazen skalnati skok po katerem je za nameček še tekla voda, je zaustavil hitro napredovanje prvih navez, tako da smo se nabili na strmem snežišču v ozkem kuloarju. Pričelo je deževati.

Ko sem lezel za svojim vodnikom Tonetom po spolzkih skalah se mi je zanohtalo. Toda trdi prsti gor ali dol, čim hitreje sem se moral potegniti čez skok na zgornje snežišče. Naveze za menoj so nestrpno cepetale na svojih stojiščih. Zeblo jih je. Po snegu sva s Tonetom pohitela, da se malo ugrejeva toda po stotih metrih strmine so se naveze pred nama zopet ustavile. Ovijati nas je pričela megla. Prve naveze, ki je zlezla malo naprej, nismo več videli. Brane, vodnik prve naveze nam je zavpil, da počakamo ostale pod skalnatim previsom. Bili smo že precej visoko. Ko smo se vsi zbrali je Zvonc poklical vse vodnike na posvet. Ostali smo brez besed prisluškovali razgovoru: „Fantje v tej prekleti megli izstop po „direktni" ne pride več v poštev, gremo nazaj in po Prevčevem izstopu na vrh", je bil Zvonc kratek. „V redu Zvonc, čez skok pod nami bomo pa „abzajlal": je dodal Brane. No in smo res „abzajlali" to se pravi, da smo se spuščali po vrvi štirideset metrov globoko. Najprej so vodniki napeli fiksne vrvi, potem smo se en za drugim spuščali po vrvi. Najprej so se spustile Oveta, Breda in Lojzka. Za njimi je spolzel po mokri vrvi naš veteran Mile. V ozkem kuloarju so še dolgo odmevali glasni nasveti vodnikov: „Drž se bol nazaj. Noge narazen pa bol nalahk drž vrv . . . ." Ta spust nam je vzel precej časa.

Malo niže smo zavili v ozko poč, ki se imenuje Prevčev izstop. Na gladki polici, ki je bila kot nalašč za malico, smo se spomnili, da še nismo nič jedli. Zmetali smo nahrbtnike na skalo in začeli „meziti". Ena od žensk je privlekla na dan polno posodo češenj. Z užitkom smo jih hitro pospravili. No, in pozneje smo dali temu delu poti ime „češnjeva polica". Po malici smo jo že boljše volje ubrali po snežnem žlebu navzgor. Pritisnil je veter in pričel odganjati negostoljubne oblake, tako da nas je pri izstopu iz stene že sramežljivo pozdravilo sonce. Do Kredarice ni bilo več daleč. Precej utrujeni, v steni smo bili celih devet ur, smo se hitro odpravili počivat. Naslednje jutro se nam ni nič mudilo z vstajanjem, saj je deževalo in z vzponom na vrh Triglava ni bilo nič. Po dvanajsti uri je prenehalo liti in spustili smo se v dolino, mimo Staničeve koče in nato za Cmirom v Vrata. Gamsi so iz višine začudeni opazovali čudni turni smuk, ki smo ga uprizorili, seveda brez smuči, po strmih plaziščih.

Veseli, da nam je plezarija kljub slabemu vremenu uspela, smo se po kratkem postanku v Aljaževem domu razšli. Izkoristil bi priliko in se v imenu udeležencev zahvalil požrtvovalnim vodnikom, ki so nas varno popeljali preko severne stene.

Novak Marjan

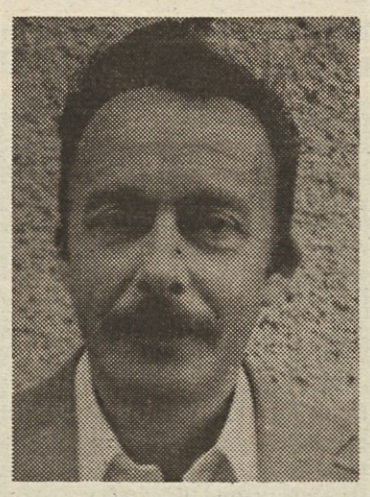

Marjanu v slovo

Zavedamo se, Marjan, da je težko pisati besede ob sliki, v kateri ni več življenja; besede, ki bi ti jih lahko vsak dan spregovorili in poklonili minute klepeta, ko si bil še med nami v naši sredini.

Včeraj si bil, danes TE ni več . . .

Včeraj si začenjal živeti novo poglad svojega življenja, polno načrtov, polno hrepenenja in želja po stvareh, ki si jih v preteklosti že izgubil; začenjal si živeti in sanjati o sreči, ki TI jo včerajšnje življenje ni poklonilo. Delal si, delal in vlagal v svoje delo up po nadomestitvi zamujenega in čimprej zaživetega novega življenja . . .

Usoda ne pozna želja in ostal je le še kup prsti, minljivosti zapisane besede in podarjeni venci, nagrobni spomenik in v srcih tvojih najožjih boleč spomin na TEBE, MARJAN.

SODELAVCI

Aktivni mladinci

Dne 3. VI. 1978 smo mladinci iz OO ZSMS ISKRA Poljčane-Makole na Boču ob spomeniku priredili proslavo, posvečeno prazniku — dnevu borca. Pri organiziranju proslave smo mladinci sodelovali z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v našem sektorju.

Po uvodnem govoru smo k spomeniku položili venec v spomin na vse padle borce, ki so v borbi dali svoje življenje za naš boljši danes. V kulturnem programu je med drugim nastopil naš ženski pevski zbor. Program je popestril tudi recital in druge posamezne kulturne točke, ki so jih priredili naši mladinci in mladinke, ter svojevrsten program vojakov iz bistriške kasarne, ki smo jih povabili na proslavo. Tako je bilo hkrati prisrčno srečanje naših mladink in mladincev s pripadniki JLA.

Ob tej priložnosti naj še povemo, da smo delavci iz ISKRE Poljčane-Makole pred kratkim na ustanovnem občnem zboru v Makolah ustanovili svoj aktiv krvodajalcev saj smo z dejanji pokazali, da nas je mnogo takšnih, ki s tem humanim dejanjem želimo pomagati vsakemu sočloveku, ki mu kri rešuje življenje. V znak priznanja in zahvale za sodelovanje v krvodajalstvu smo ob 25-letnici prostovoljnega krvodajalstva od republiškega odbora RK prejeli priznanje in diplomo.

Naj na koncu še rečemo, da si vsi naši mladinci želimo še več podobnih prireditev, saj le tako združujemo mladi svoje idejne in akcijske sposobnosti.

Milan Ivič

ZAHVALA

ob težki izgubi mojega dragega očeta

Jožeta BAHA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam iz TOZD TELA — sektor Štatenberg — Poljčane za izraženo sožalje, OOS za podarjeni venec in spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Betka

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi

IVANA PIRCA

se iskreno zahvaljujemo sindikalni organizaciji in kolektivu Iskre Elektromehanike, osnovni organizaciji sindikata TEA, sodelavcem v Tovarni TEA in navijalnici ERO za izrečena sožalja, darovano cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti

žalujoči: žena z družino, oče, brat Francelj in sestra Francka

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

ALOJZIJE JEREB

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD TEA za izraze sožalja, darovani venec in denarno pomoč.

sin Rajko

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje matere

MARIJE BITENC

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem Reed Kontaktnika ATC za izraženo sožalje, darovani denar in spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Marija Oblak

POTEPANJA PO KRANJSKIH VRHOVIH

Planinska sekcija Iskra Elektromehanika je priredila dva „fletna" izleta po poti „Kranjskih vrhov".

Cilj prvega so bili vrhovi nad Preddvorom. V soboto, 27. maja smo se zbasali v redni avtobus, ki vozi v Preddvor. Pot nas je vodila mimo še zaspanega jezera Črnjava in gradu Turn, kjer je pred mnogimi desetletji delovala prva slovenska pisateljica Josipina Toman-Turnograjska. Ta sedaj služi ostarelim osebam kot dom počitka, katerega iz enega ali drugega razloga nimajo v njihovem pravem domu. Tu se pot začne zlagoma vzpenjati proti sv. Jakobu in po obronkih Potoške gore dalje na Javorjev vrh. Po obveznem žigosanju in krajšem počitku smo nadaljevali čez greben Zaplate na Srednji vrh, pa na Mali Grintavec in Baželjski vrh. Tu se je pot prevesila proti dolini in začeli smo se zavedati svojih kolen. Mimogrede smo se ustavili v domu Kokrškega odreda na Kališču, kjer smo dokončno izpraznili zaloge iz nahrbtnikov. Izkoristili smo še lepo sončno vreme in se predali užitkarskemu lenarjenju in nabiranju barve. Čas nam je žal prehitro minil, popoldan se je prevesil v drugo polovico in treba je bilo naprej v dolino, domov.

Za naslednjo soboto smo bili spet zmenjeni za isto planinsko pot, le za drug vrh in sicer 1620 m visoki Stegovnik. Kaže, da je bil do sedaj malo obiskan, saj se nas je zbrala čedna druščina z namenom, da ga prvič obiščemo. Avtobus nas je po vožnji skozi dolino Kokre odložil — kje drugje neki, kot pred gostilno, pri „Kanonirju" po domače. Vodič nas je pa peljal kar mimo po dobro vidni markirani poti skozi zelene gozdove in preko sončnih jas proti vrhu. Med živahnim klepetom nas je pod vrhom zmotil danes že redek plazilec — gad. Prav nič se nas ni ustrašil, le počasi in samozavestno se nam je umaknil s poti. Cilj smo dosegli po treh urah prijetne hoje. Počitek in krepka malica sta se nam vseeno dobro prilegla. Z olajšanim nahrbtnikom smo se obrnili proti dolini, med potjo pa smo se ustavili še na visokogorski kmetiji, pri Resmanu se pravi po domače, kjer nas je prijazna gospodinja pogostila z domačo skuto in odličnim mlekom Še bi kramljali z domačimi, pa kaj, ko nas je pri Kanonirju čakal naročeni avtobus, da nas odpelje tja, od koder smo prišli. Pred slovesom smo si, kot vedno, zaželeli skorajšnjega snidenja med gorami.

Metka Š.

BIVAK ISKRA — JEZERSKA KOČNA

Planinska sekcija Iskre Elektromehanike Kranj organizira v soboto, 12. avgusta zelo zanimiv planinski vzpon na Jezersko Kočno.

Odhod avtobusa izpred kranjskega hotela Creina bo ob 6. uri zjutraj, peljal bo v dolino Kokre do izhodišča ture. Od tu bomo šli mimo Suhadolnika do bivaka ISKRA pod ostenjem Kočne in naprej po direktni smeri na vrh Jezerske Kočne. Vzpona bo skupno približno štiri ure. Vračali se bomo čez Dolce in Kokrško sedlo mimo Suhadolnika do izhodišča. Tura je razmeroma zahtevna, zato je potrebna vsaj dobra obutev. Cena prevoza je 10 din.

Prijave in vplačila sprejema Volga Pajk, tajništvo ERO, tel. 2822 do srede, 9. avgusta.

PRVENSTVO ELEKTROMEHANIKE V ODBOJKI

V maju in v prvi polovici junija so se ponovno pomerili med seboj odbojkarice in odbojkarji TOZD v Elektromehaniki. V ženski konkurenci so žal nastopile le tri ekipe, medtem ko se je med moškimi prijavilo dvanajst ekip, a jih je zaradi premajhne resnosti na tekmovanju sodelovalo le devet.

Med ženskami je bila najmočnejša ekipa Skupnih služb, drugo mesto so osvojile igralke Mehanizmov iz Lipnice, tretje pa ekipa Prodajne organizacije. Igralke iz teh treh ekip tudi sestavljajo ekipo Elektromehanike na Iskriadi. Pričakujemo, da se bo prihodnje leto udeležilo tekmovanja še večje število ekip, saj se bo, ob še boljši informiranosti in organizirani rekreaciji, navdušilo za odbojko še več žensk.

Moške ekipe so se v predtekmovanju pomerile med seboj v štirih skupinah. Zmagovalci skupin so se borili za prvaka, drugouvrščeni v skupinah pa so igrali za uvrstitev od petega do osmega mesta. Ponovno so premočno zmagali in tako že drugič zapored osvojili prehodni pokal odbojkarji Mehanizmov iz Lipnice. Sicer pa je vrstni red naslednji: 1. Mehanizmi, 2. DS SS, 3. TEN, 4. ATC, 5. TEA, 6. ERO, 7. Prodajna organizacija, 8. Števci, 9. Elektronika.

Miro Zelnik

PLANINSKI IZLET NA KOROŠICO

Planinsko društvo Iskra bo organiziralo dvodnevni izlet na Veliko planino, Korošico in Kamniško sedlo.

Odhod iz Ljubljane bo 22. 7. 1978 ob 6.30 z rednim avtobusom, povratek v Ljubljano pa 23. 7. 78 v večernih urah. Izlet je primeren za delno kondicijsko pripravljene planince in za tiste, ki opravljajo slovensko planinsko transverzalo.

Cena izleta za člane din 60,00, za nečlane 90,00. Prijave sprejema: Planinsko društvo Iskra, Ilirska 27 tel.: 325-587. Izlet bo vodil Novak Marjan.

IZLET V DOLOMITE

Planinsko društvo ISKRA priredi enotedenski izlet v najlepši del Dolomitov, v skupino Pala, od 19. 8. do 26. 8. Povzpeli se bomo na tri vrhove: Cimone della Pala 3185 m, Pala di San Martino 2987 m in Sass Moor 2812 m. Vzponi so plezalni s težavnostno stopnjo II. in III. imajo pa tudi normalne pristope. Prespali bomo večinoma v kočah in bivakih. Vožnja z avtomobili tja in nazaj približno 700 km.

Cena izleta je informativna 1.200 vračunano vodništvo, prevoz in prenočišče.

Pohitite s prijavami na:
Počitniška skupnost ISKRA,
Ljubljana, Ilirska 27
tel.: 325-587 in 325-589 do srede, 26. julija 1978, z akontacijo 500 din.

! S proslave dneva Iskre v Škofji Loki nam je ostala še vrsta fotografij. Uporabili jih bomo prihodnjič v posebni celostranski fotoreportaži. !